

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra romanistiky

Diplomová práce

Latinskoamerický slovník

Latinamerican Dictionary

Amerikanismy anglického původu, M-Z – M. Sala

Americanisms of English Origin, M-Z – M. Sala

Slovník kubanismů, A – J. Sánchez-Boudy

Dictionary of Cubanisms, A – J. Sánchez-Boudy

Vedoucí práce: Prof. PhD. Jíří Černý, CSc.

Vypracovala: Bc. Michaela Kaprálová

Studijní obor: Španělská filologie a Sociologie

2010

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a uvedla veškerou literaturu a zdroje, které jsem použila.

podpis

Olomouc, .4.2010

Děkuji prof. PhDr. Jiřímu Černému, CSc. za konzultace, rady a připomínky, které mi během psaní mé diplomové magisterské práce poskytl.

podpis

Obsah

Úvod.....	5
Seznam použitých zkratek.....	6
Anglicismy - Hesla začínající písmenem M.....	9
Hesla začínající písmenem N.....	10
Hesla začínající písmenem O.....	11
Hesla začínající písmenem P.....	12
Hesla začínající písmenem Q.....	15
Hesla začínající písmenem R.....	15
Hesla začínající písmenem S.....	18
Hesla začínající písmenem T.....	22
Hesla začínající písmenem U.....	25
Hesla začínající písmenem V.....	25
Hesla začínající písmenem W.....	26
Hesla začínající písmenem Y.....	27
Hesla začínající písmenem Z.....	27
Kubanismy - Hesla začínající písmenem A.....	28
Komentář překladu.....	53
Závěr.....	62
Resumé.....	64
Bibliografie.....	65
Příloha I – Anglicismy - derivace A-L	68
Příloha II – Kubanismy – písmena B-Z	69

Úvod

“Cada palabra es una minúscula arma mental que apunta hacia una cosa y dispara sobre ésta nuestra atención. El diccionario o vocabulario se limita a sugerirnos cuál es la cosa hacia la cual un vocablo dirige su puntería.”¹

José Otraga y Gasset

Předkládaná diplomová práce je zpracována ve formě slovníku a je rozdělena do dvou částí. Cílem první části je vysvětlení a překlad výrazů pocházejících z anglického jazyka používaných ve španělštině zemí Latinské Ameriky. Hlavním zdrojem této části diplomové práce je výkladový slovník *El español de América* Mariuse Saly², a obsahuje anglicismy od písmene M po písmeno Z. Následuje druhá část, ve které se jedná o vysvětlení španělských výrazů začínajících písmenem A používaných v Kubánské republice a sebraných ve výkladovém slovníku *Diccionario Mayor de Cubanismos* od Josého Sánchez-Boudy³. Tato práce je určena všem studentům španělštiny a zájemcům o tento jazyk, kteří se nacházejí v situaci, ve které potřebují obdržet plnohodnotnou odpověď na své otázky ve slovníku vhodnému k jejich vzdělání.

Slovník plní funkci společenskou a naučnou. Z těchto funkcí vyplývá důležitost slovníku, ve kterém se definují a uspořádávají slova příslušného jazyka v abecedním pořádku. Je lákavé vstoupit na pole lexikografie orientované na vzdělání a podílet se na vzniku slovníku, překládat a zkoumat. Pro každého překladatele je velká výzva najít přesnou definici pro každý výraz a být dobrým lexikografem. Zároveň je to zkouška jeho schopností a citu vyhledávat informace a ověřovat jejich správnost a zvolit nejpřesnější ekvivalent pro daný termín.

¹ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes: *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008, s. VI.

²SALA, Marius: *El español de América*. Publicaciones del instituto Caro y Cuervo, Bogotá, 1982.

³ SÁNCHEZ-BOUDY, José: *Diccionario Mayor de Cubanismos*. EDICIONES UNIVERSAL, 1. vyd., Miami, Florida, 1999.

Seznam použitých zkratek:

(← afr.)	z afrických jazyků
(← angl.)	z angličtiny
, i subst.	i podstatné jméno
, i tr.	i tranzitivní sloveso
, i zvrat.	i zvratné sloveso
►	encyklopedické vysvětlení
??	neurčitý překlad
adj.	přídavné jméno
adv.	příslovce
Am	Amerika
And	Andaluzie
apod.	a podobně
Arg	Argentina
citosl.	citoslovce
DMC	<i>Diccionario Mayor de Cubanismos</i>
Dom	Dominikánská republika
Ekv	Ekvádor
f.	femininum, ženský rod
Guat	Guatemala
Hond	Honduras
Chil	Chile

intr.	intransitivní
Kol	Kolumbie
Kost	Kostarika
Kub	Kuba
Kub/exil	kubánský exil
LaPlat	Río de La Plata
m.	maskulinum, mužský rod
m./f.	maskulinum i femininum
Mex	Mexiko
MS	Marius Sala
např.:	například
Pan	Panama
Par	Paraguay
Per	Peru
pl.	množné číslo
Portor	Portoriko
pron.	zájmeno
př.:	příklad
StřAm	střední Amerika
subst.	podstatné jméno
tr.	transitivní
Urug	Uruguay

US	Spojené státy americké
Ven	Venezuela
x.	podstatné jméno bez určení rodu
zvrat.	zvratné

Anglicismy

M

- mable**, m. [← angl. *marble*] (1) (Hond): hrací kulička; (MS).
mach, viz: *match*; (MS).
máchina, f. [← angl. *machine*] (1) (Per): stroj, přístroj; (MS).
magacín, viz: *magazine*; (MS).
magasín, viz: *magazine*; (MS).
magazina, viz: *magazine*; (MS).
magazine, m. [← angl. *magazine*] (1) (Kol, Kub, US, Mex, Portor): novinářský časopis ve formě sešitu, menšího formátu, než obvykle; (MS).
maifrén, m. [← angl. *my friend*] (Ven): (1) přezdívka používaná pro černochoy z ostrova Trinidad; (2) přítel; (MS).
maifrencito, m. (1) (Ven) zdobnělina viz: *maifrén*; (MS).
make-up, m. [← angl. *make-up*] (1) (Am): líčení, ženská líčidla; (MS).
man, m. [← angl. *man*] (1) (Kol): muž; (MS).
manager, m. [← angl. *manager*] (Am): (1) zmocněnec a trenér boxera; (2) ředitel hotelu nebo divadla; (MS).
managuá, m. [← angl. *man-of-war*] (Chil): (1) námořnictvo, družstvo námořníků; (2) válečné plavidlo; (MS).
manayer, viz: *manager*; (MS).
marshal, m. [← angl. *marshal*] (Portor): okresní šéf policie; (MS).
mash, viz: *mashfood*; (MS).
mashfood, m. [← angl. *mashfood*] (Chil): ptačí krmivo; (MS).
masmelo, m. [← angl. *March-mallow*] (1) (Kol): jistý druh cukrátky; ► houbovitý pamlsek vyrobený ze směsi cukru, bílku a želatiny, ve Spojených státech se často jí pečený, na jiných místech se podává s čokoládou nebo kávou⁴; (MS).
match, m. [← angl. *match*] (1) (Am): sportovní závod; (2) **match-ball**, m. (Chil): v tenise, poslední tah chybějící pro dokončení utkání; (3) **match-debut**, m. (Chil): ve fotbale, první střet, kterého se účastní hráč nebo družstvo; (4) **match-maker**, m. (Chil): v boxu, trenér zápasníků; (5) **match-revancha**, m. (Chil): ve fotbale, odvetný zápas; (MS).
meet, m. [← angl. *meet*] (1) (Chil): shromáždění v dostizích; (MS).
meple, m. [← angl. *maple*] (1) (Kub): palisandrové dřevo, javor; (2) (Ant.) javorové dřevo; (MS).
michicumán, m. [← angl. *midshipman*] (1) (Chil): lodní poddůstojník, v námořnictví; (MS).
michimán, viz: *michicumán*; (MS).
miladi, f. [← angl. *my lady*] (1) (Chil): oslovení anglických urozených dam; (MS).
milller, m. [← angl. *miller*] (1) (Chil): běžec závodu na jednu míli; (MS).
miple, viz: *niple*²; (MS).
miss, f. [← angl. *miss*] (1) (Am): titul udělený vítězce v soutěži krásy; (2) (Arg): anglická vychovatelka; (3) (Arg): oslovení anglické slečny nebo dámy; (MS).
mistear, [← angl. *to miss*] (1) (US): chybovat, minout se; (MS).
míster, m. [← angl. *mister*] (1) (Kol): člověk ze Spojených států a obecněji cizinec; (2) (Kol, Chil): pán, džentlmen; (MS).
mitería, f. [← angl. *meat*] (1) (StřAm): řeznictví; (MS).
mobil oil, m. [← angl. *mobil oil*] (1) (Chil): olej, který se používá do automobilů; (MS).
mofle, m. [← angl. *muffler*] (1) (Kol, Kub, US, Mex, Portor): dusítko (tlumič); tlumič výfuku; (MS).
money order, m. [← angl. *money order*] (1) (Portor): poštovní poukázka; (MS).
monoblock, m. [← angl. *monoblock*] (1) (Am): velká stavba z jediného tělesa; (MS).

⁴ <http://www.publiboda.com/cm/faqterminos/32_3035_es.html> [CIT. 2009-08-11]

monokini, m. [← angl. *monokini*] (1) (Mex): jednoduché plavky bez podprsenky; (MS).

monquis, m. pl. [← angl. *monkey*] (1) (Mex): jméno přidělené indiánům *guaycuras*; ► souhrnný název pro původní obyvatelstvo jižní Kalifornie, které obývalo oblast dnešních měst Loreto a Todos Santos⁵; (MS).

mop, viz: *mopa*; (MS).

mopa f. [← angl. *mop*] (US, Pan, Portor, Ven): (1) copánek; (2) smeták; (MS).

mope, m. viz: *mopa*; (MS).

moppear, (1) (US, Portor, Ven): čistit; (2) (Mex): vytřít nebo umýt podlahu; (MS).

motel, m. [← angl. *motel*] (1) (Kol, Kub, Chil, Mex): ubytování, ubytovna, hostinec; (MS).

motocar, m. [← angl. *motor-car*] (1) (Urug): řidič, strojvůdce vlaku; (MS).

motorman, m. [← angl. *motorman*] (1) (Am): řidič osobního vlaku nebo tramvaje; (MS).

mótorman, viz: *motorman*; (MS).

mound, m. [← angl. *mound*] (1) (Kol): mírně zvednutá zóna, ve které se musí nacházet vřhač při hodu míčem; (MS).

muffler, viz: *mofle*; (MS).

music hall, m. [← angl. *music-hall*] (1) (Kub): koncertní sál; (2) (Chil) taneční sál; (MS).

N

natintole, pron. [← angl. *nothing at all*] (1) (Dom): nic; (MS).

neil polish, m. [← angl. *nail-polish*] (1) (US): lak na nehty; (MS).

net, x. [← angl. *net*] (1) (Am): v tenise a v ping-pongu, dotknutí se míčku sítě; (MS).

nice, adj. [← angl. *nice*] (1) (StřAm, Kol, Mex, Portor): pěkný, sympatický; (MS).

night club, m. [← angl. *night-club*] (1) (Am): noční podnik, kavárna, taneční sál, který funguje pouze přes noc; (MS).

night letter, m. [← angl.] (1) (Portor): noční psaní; ► telegram posílaný v noci za nižší cenu než běžný telegram, který dorazí k adresátovi nastávající ráno; (MS).

niguesura, x. [← angl. *nigger's shooter*] (1) (US): druh praku; (MS).

niple¹, [← angl. *nip*] (1) (Kub): pivní lahvička; (MS).

niple², m. [← angl. *nipple*] (1) (Arg, Mex, Kost, Kol, Kub): (1) kus železné trubice se šrouby na obou koncích sloužící k jejich spojení; (2) spojka, matice, v instalatérství; (3) (Kol): kaučuková trubička, která se používá jako záklopka na pneumatice u jízdního kola; (MS).

niquer, x. [← angl. *knicker*] (1) (Mex): široké nohavice, golfové kalhoty; (MS).

nivelay, m. [← angl. *heave a line*] (1) (Chil): kabel, provaz; (MS).

no contest, x. [← angl. *no contest*] (1) (Am): při boxu, používá se pro označení vyloučeného zápasu kvůli porušení pravidel nebo špatnému chování boxerů; (MS).

noneskuid, adj. [← angl. *non skid*] (1) (Am): neklouzavý, zabraňující smyku; (MS).

non-run, adj. [← angl. *non-run*] (1) (Chil): nepouštěcí oka, o punčocháčích; (MS).

norsa, viz: *nurse*; (MS).

norse, viz: *nurse*; (MS).

nothing, pron. [← angl. *nothing*] (1) (Ven): zápor, ne; (MS).

nurse, f. [← angl. *nurse*] (Am): (1) vychovatelka, chůva, učitelka; (2) v nemocnicích, na klinikách a v sanatoriích, ošetřovatelka, která pomáhá lékařům; (MS).

⁵ <http://www.bcs.gob.mx/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1> [CIT. 2009-08-11]

O

oberol, viz: *overall*; (MS).

of side, viz: *off-side*; (MS).

off, adv. [← angl. *off*] **(1) hablar en ~**, (Am): v kinematografické, televizní nebo divadelní terminologii, mluvit ve velké vzdálenosti od mikrofonu; (MS).

office, m. [← angl. *office*] **(1)** (Kol): místnost přilehlá ke kuchyni; ► místnost, ve které se vykonává určitá pracovní činnost, jídelna; (MS).

offset, m. [← angl. *offset*] **(1)** (Chil): systém tisku výborné kvality; ► metoda tisku dokumentů a obrázků na papír, patřící do kategorie tisku z plochy⁶; (MS).

offside, viz: *off-side*; (MS).

off side, viz: *off-side*; (MS).

off-side, m. [← angl. *offside*] **(1)** (Am): při některých sportech, používá se pro pozici, ve které se nachází hráč, když mu nebrání na metě aspoň dva obránci; **(2)** poranění způsobená hráčem za těchto podmínek; **(3)** (Arg): postavení mimo hru; **(4) estar en ~**, (LaPlat): nacházet se v trestuhodné situaci; (MS).

ofsaid, viz: *off-side*; (MS).

okey, cit., i subst. [← angl. *okay*] (Am): **(1)** vyjádření souhlasu „dobrá“; **(2)** schválení; **(3) dar el ~**, vyjádřit souhlas s něčím; **(4)** (Ven): pozdrav používaný při loučení; (MS).

omespún, x. [← angl. *homespun*] **(1)** (Arg): doma předené levné textilie dlouhého vlákna, používané pro běžné příkrývky; (MS).

op, m. [← angl. *op*] **(1)** (Chil): móda, ve které se používají látky s geometrickými vzory; (MS).

open door, x. [← angl. *open door*] **(1)** (Am): politika dodržující rovnost práv; **(2)** (Arg): blázinec, sanatorium pro duševně choré; (MS).

opener, m. [← angl. *opener*] **(1)** (Kol): hráč, který zahajuje první zápas v sérii; (MS).

open game, m. [← angl. *open game*] **(1)** (Am): ve fotbale, otevřená hra, které se účastní pět útočníků; (MS).

open house, m. [← angl.] **(1)** (Kol): ples nebo slavnost, které se mohou zúčastnit všichni přátelé bez toho, aby byli pozváni; (MS).

oqué, viz: *okey*; (MS).

oquey, viz: *okey*; (MS).

orange crush, m. [← angl. *orange crush*] **(1)** (Chil, Ven): oranžáda; (MS).

orchoro, m. [← angl. *orchard grass*] **(1)** (Kol): tráva, travina; ► srha laločnatá (říznáčka) *Dactylis glomerata* L., vyšší vytrvalá trsnatá tráva, velmi častá na lukách, pastvinách, v příkopech a ve světlých lesích, důležitá pícnina⁷; (MS).

ormi, [← angl. *army*] **(1)** (US): armáda, vojsko; (MS).

orsai, viz: *off-side*; (MS).

out, [← angl. *out*] adv., i subst. **(1)** (Am): v boxu, hlas rozhodčího, který ohlašuje skončení utkání, poté, co boxer spadne jako následek rány a nezvedne se do nařízených deseti sekund; **(2)** m. ve fotbale, vnější prostor za limitem hřiště; **(3) estar ~** (nebo **in**, (Ven): nemít, nebo mít o něčem páru; **(4) poner ~**, (Co): v baseballu, zrušit; (MS).

output, m. [← angl.] **(1)** (Chil): energie přítomná při výstupu z rádiového zařízení; (MS).

outside, adv. [← angl.] **(1)** (Chil): mimo hřiště (ve fotbale); (MS).

outsider, m. [← angl. *outsider*] **(1)** (Am): v dostizích, kůň, který má teoreticky nejmenší možnost vyhrát závod; (MS).

over, m. [← angl. *over*] **(1)** (Am): název pro jistý styl plavání; ► druh plaveckého stylu kraul⁸; (MS).

⁶ <<http://www.raxadigital.com/definiciones/definicion-de-offset.html>> [CIT. 2009-08-11]

⁷ <http://www.rozhlas.cz/rostliny/travy/_zprava/595350> [CIT. 2009-08-11]

⁸ <<http://www.efdeportes.com/efd66/natacion.htm>> [CIT. 2009-08-11]

overjol, viz: *overall*; (MS).

overall, m. [← angl. *over-all*] (1) (Am, US): kombinéza; (MS).

overchú, m. [← angl. *overshoe*] (1) (Mex): holinka nebo obecně gumová obuv; (MS).

overol, viz: *overall*; (MS).

P

pack, m. [← angl. *pack*] (1) (Chil): seskupení hráčů v rugby; (MS).

padder, m. [← angl. *padder*] (1) (Chil): rádiový kondenzátor; (MS).

paddock, m. [← angl. *paddock*] (1) (Am): v dostizích, louka, na níž se shromažďují koně před závodem; (2) (Chil): tribuna u dostihové dráhy; (MS).

paipa, f. [← angl. *pipe*] (1) (Chil): větrák; (2) (US) plynová nebo vodní bomba; (3) (US): vodní hadice; (MS).

paipazo, m. (1) (Chil): úder hadicí, trubicí; (MS).

pair-oar, x. [← angl. *pair-oar*] (1) (Chil): člun řízen dvěma veslaři; (MS).

pana, viz: *partner*; (MS).

pancake, viz: *ponqué*; (MS).

panqué, viz: *ponqué*; (MS).

panquéic, viz: *ponqué*; (MS).

panqueque, viz: *ponqué*; (MS).

panqueque de manzana, (Arg): koláč, kterému se přidávají do těsta plátky jablek; (MS).

panti, m. [← angl. *panty*] (1) (Antil, Kub, Pan): pánské spodky; (2) (Kol): pěkně vypadající člověk, vyparáděný člověk; (MS).

pantri, m. [← angl. *pantry*] (1) (Kub, Ven): spižárna, zásoba potravin; (MS).

pantry, viz: *pantri*; (MS).

paper chase, x. [← angl. *paper-chase*] (1) (Kol, Chil): sport, při kterém se napodobuje lovectví; (2) (Chil): jezdecký klub, ve kterém se schází pouze vysoká společnost; (MS).

panty, viz: *panti*; (MS).

papi, m. [← angl.] (1) (Kol, Ven): otec; (MS).

pare, viz: *party*; (MS).

park way, m. [← angl. *parkway*] (1) (Kol): ulice (třída) nebo dálnice s pásem zeleně; (MS).

parking, m. [← angl. *parking*] (1) (Portor, Dom): umístění, parkování; (MS).

parna, viz: *partner*; (MS).

parti, viz: *party*; (MS).

partner, m. [← angl. *partner*] (1) (Am): spolutanečník; (2) (Mex, US, Ven): kamarád, kolega z práce; (MS).

party, f. [← angl. *party*] (1) (Kol, Kub): vybraná partie, schůze lidí za účelem najíst se a pobavit; (2) **beer** ~, (Kol): pivní oslava; (3) (US): oslava; (4) **garden** ~, (Am): venkovní svačina, na vzduchu; (5) **hunting** ~, (Kub): hon, lov; (6) ~ **lain**, [← angl. *party line*] (Kol, Portor): binární telefonické vedení; (7) **surprise** (~), (Kol): oslava jako překvapení; (MS).

passing, m. [← angl. *passing*] (1) (Am): při různých míčových hrách, označení děje, při kterém jeden hráč podá míč druhému; (2) **passing-shot**, m. (Chil): v tenise, rychlá rána, která proletí kolem protihráče, aniž by ten mohl míček odpálit; (MS).

patronisar, viz: *patronizar*; (MS).

patronizar, [← angl. *to patronize*] (1) (Am, US): ochraňovat, pomáhat, podporovat; (MS).

pelel, m. [← angl. *pale-ale*] (1) (Chil): světlé pivo; ► anglická specialita; (MS).

penalizar, [← angl. *to penalize*] (Am): (1) potrestat, uložit trest; (2) ve fotbale, uložit mužstvu trestný kop; (MS).

penalty, m. [← angl. *penalty*] (1) (Kol, Chil): ve fotbale, pokutový kop za chybu spáchanou v obranném pásmu branky; (2) **área de** ~, (Am): ve fotbale, obdélníkový prostor od obloukové čáry ke středu; (MS).

pénal, viz: *penalty*; (MS).

pénalty, viz: *penalty*; (MS).

penjaus, m. [← angl. *penthouse*] **(1)** (Kub): kůlna, která se staví na rovných střeších domů; **(2)** (Kol, Mex, Ven): podkrovní; **(3)** (Ch): luxusní apartmán v hotelu; (MS).

pensum, m. [← angl. *pensum*] **(1)** (Kol, Ven): studijní plán; (MS).

pent-house, viz: *penjaus*; (MS).

peppermín, viz: *peppermint*; (MS).

peppermint, m. [← angl. *pepper-mint*] (Am): **(1)** jistý druh máty; ► máta peprná *Mentha x piperita*, přirozený hybrid máty vodní *Mentha aquatica* a máty klasnaté *Mentha spicata*, vytrvalá bylina s dřevnatým stonkem z čeledi hluchavkovité, patří mezi léčivé rostliny, z její nati se vyrábí čaj, má silné aroma díky mentolu, který se používá při výrobě bonbónů, žvýkaček a mátového likéru;⁹ **(2)** likér vyrobený z máty, mátový likér; (MS).

perfomance, viz: *performance*; (MS).

perfómans, viz: *performance*; (MS).

performance, f./m. [← angl. *performance*] **(1)** (Am): ve sportovní terminologii, provedení jednotlivce nebo hra mužstva; **(2)** (Kol, Kub): výkon koně v závodu; (MS).

performer, m. [← angl. *performer*] (Chil): ten, který se účastní závodu v dostizích; (MS).

pickles, m., pl. [← angl. *pickles*] (Am, US): nakládaná zelenina; (MS).

picles, viz: *pickles*; (MS).

pick-up, m. [← angl. *pick-up*] (Am): **(1)** gramofon; **(2)** malé nákladní auto, dodávkové auto; (MS).

picnic, m. [← angl. *picnic*] **(1)** (Am): venkovské jídlo, neformální, v přírodě; **(2)** (Am, US): den strávený na venkově; (MS).

picoco, m. [← angl. *peacock*] **(1)** (Chil): načervenalá lodní barva, rudý nátěr na lodích; (MS).

picop, viz: *pick-up*; (MS).

picot, m. [← angl. *pick-up*] **(1)** (Ven): zvukový zachycovač rádií a gramofonů; (MS).

picotear, **(1)** (Ven): tancovat na zvuk gramofonové přenosky; **(2)** **picoteo**, m. (V): slavnost, na které se může takto tancovat; (MS).

piche, viz: *pitcher*; (MS).

pícher, viz: *pitcher*; (MS).

pícher, m. [← angl. *picture*] **(1)** (US): obrázek; (MS).

pie, m. [← angl. *pie*] **(1)** (Am): koláč, obvykle sladký; (MS).

pimpón, viz: *ping pong*; (MS).

pimponista, viz: *pingponista*; (MS).

pingboy, m. [← angl.] **(1)** (Kol): chlapec, který při hře v kuželky sbírá stěžňoví; (MS).

pingpong, viz: *ping pong*; (MS).

ping pong, m. [← angl. *ping-pong*] **(1)** (Am): stolní tenis; (MS).

pingpongista, m. [← angl.] **(1)** (Am): hráč stolního tenisu; (MS).

pings, m., pl. [← angl.] **(1)** (Kol): stěžňoví, ve hře v kuželky; (MS).

ping-pong, viz: *ping pong*; (MS).

pinpon, viz: *ping pong*; (MS).

pipermína viz: **peppermint**; (MS).

piquinic viz: **picnic**; (MS).

pitcher, m. [← angl. *pitcher*] **(1)** (Am, US): nadhazovač v baseballu; (MS).

pichar, **(1)** (Kub, US, Ven): hodit, mrštit; **(2)** **pichazo**, m. (Kub): nadhazovač v kondici; **(3)** **pichecito**, m. (Kub): nadhazovač nízké kvality; **(4)** **pitchear**, (Kub, Chil, Mex): hodit míček na odpalovače; **(5)** **pitcheo**, m. (Kub, Chil, Mex): děj a výsledek hození míče na odpalovače; (MS).

pichear, viz: *pichar*; (MS).

picheo, viz: *pichar*; (MS).

pipa, viz: *paipa*; (MS).

pitén, m. [← angl. *pick-team*] **(1)** (Kub): v baseballu, mužstvo hráčů vybrané k utvoření devítičlenného družstva; (MS).

⁹ <http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ta_peprn%C3%A1> [CIT. 2009-10-11]

pivot, m. [← angl. *pivot*] (1) (Chil): otočka, při které se dělají jeden nebo více kroků jednou nohou kolem druhé, která zůstává na místě; (2) ve fotbale, hráč, který účinkuje jako osa, nebo centrum akce; (3) ~ **blow**, (Chil): rána proti pravidlům, v boxu; (4) ~ **dribble**, (Chil): při basketballe, kombinace otočky na jedné noze a driblování; (MS).

pivoteador, m. (1) (Chil): ten, kdo se otáčí na jedné noze, v basketballe; (2) **pivotear**, (Chil): takto se otáčet; (MS).

plaivud, m. [← angl. *plywood*] (1) (Kub): překližka; (MS).

plash, m. [← angl. *plush*] (1) (Kost): plyš; (MS).

play, m. [← angl. *play*] (1) (Am): hra ve sportovní terminologii; (2) **double** ~, (Mex): dvojhra; (MS).

play-back, m. [← angl. *play-back*] (1) (Kol): nahrávka, zvukový záznam (v kině a v televizi); (MS).

player, m. [← angl. *player*] (1) (Am): hráč; (MS).

playground, m. [← angl. *playground*] (1) (Am): sportoviště ve sportovní terminologii; (MS).

playoff, m. [← angl. *play-off*] (1) (Kol): vyřazovací zápas; (MS).

ple, m. [← angl. *plaid*] (1) (Mex, Chil): příkrývka, deka; (MS).

pley, viz: *play*; (MS).

pley sut, [← angl. *play suit*] (1) (US): plážové oblečení sestávající z krátkých kalhot a haleny; (MS).

ploga, f. [← angl. *plug*] (1) (US): porce stočeného tabáku; (MS).

plujear, [← angl. *to plunge*] (1) (US): potopit se, máčet, potopit, ponořit; (MS).

point to point, x. [← angl.] (1) (Chil): cesta tam a zpět; (MS).

pointer, m. [← angl. *pointer*] (1) (Am): lovecký pes; (MS).

polich remover, m. [← angl. *polish remover*] (1) (US): tekutina, která odstraňuje lak z nehtů, odlakovač na nehty; (MS).

polish, [← angl.] (1) (Mex): leštit; (MS).

ponchada, f. (1) (Kol): úder; (2) **poncharse**¹, zvrat. (Kol, Kub, Mex, Dom): při baseballe, vyřadit ze hry odpalovače míče, který neodpálil tři dobré nadhozy nahazovače; (3) **poncharse**², (Mex): dát ránu pěstí; (4) **poncharse**³, (Ven): spadnout, neuspět; (MS).

ponchar(se), i zvrat. [← angl. *to punch*] (1) (Kub, M, Dom, US): označit jízdenku jako známka kontroly; (2) (Kub, Mex, Dom, Kol, US): propíchnout nebo znehodnotit pneumatiku automobilu; (3) (Kub, Kol): lusknout; (4) (Hond): rozštěpit nějakou věc teplem; (5) (Kol): přivlastnit si; (6) (Mex): spojit; (7) **trae ponchada una llanta**, (Mex): je na tom špatně delší dobu; (MS).

ponch, m. (1) (Co): bodnutí; (2) **ponchada**, f. (Kub, US, Mex): čin a následek označení jízdenky nebo propíchnutí apod., viz: *ponchar*; (3) **ponchadura**, f. (Kub, Mex): viz: *ponchada*; (4) **ponchazo**, m. (Kol): bodnutí; (5) **ponche**, m. (Kub): viz: *ponchadura*; (6) **remedio ponche**, m. (Chil): ten, který neléčí, nevykonný; (MS).

ponche, viz: *punch*; (MS).

poni, viz: *pony*; (MS).

ponqué, m. [← angl. *pancake*] (1) (Ven, Am): lívanec z mouky, mléka, vajíček a másla; (2) (Mex): jemný vaječný chléb; (3) (Am): ženské šminky; (MS).

póney, viz: *pony*; (MS).

pony, m. [← angl. *pony*] (1) (Arg, Urug, Chil): koňská rasa malého vzrůstu; (2) (Mex): hříbě, hříbátko; (MS).

pope, m. [← angl. *puppy*] (1) (US): pes; (MS).

pore, viz: *party*; (MS).

porter, m. [← angl.] (1) (Mex): řidič; (MS).

porridge, m. [← angl.] (1) (Chil): druh kukuřičné kaše; (MS).

pot, m. [← angl.] (Chil): (1) studna; (2) ocenění; (MS).

practice, m. [← angl. *practise*] (1) (Chil): ve fotbale, cvičný zápas, trénink; (MS).

práctice, viz: *practice*; (MS).

precinto, m. [← angl. *precinct*] (1) (Kub): městský obvod; (MS).

pricula, m. [← angl. *pre-cooler*] (1) (US): místo, kde se balí ovoce a zelenina; (MS).

priculero, m. (1) (US): člověk, který pracuje v balírně ovoce a zeleniny; (MS).

propela, f. [← angl. *propeller*] (1) (Kub, Mex): motor u malých dopravních lodí; (MS).

propman, m. [← angl.] (1) (Portor): kulisák; (MS).

prospectivo, -va, adj. [← angl. *prospective*] (Am): (1) předpokládaný, možný; (2) budoucí; (MS).

pul¹, m. [← angl. *pull*] **(1)** (Portor, US): vliv, ovlivnění; (MS).

pul², f. [← angl. *pool*] **(1)** (Portor): hlavní nebo nejvyšší sázka při koňských dostizích; **(2)** (Kub): plán týkající se uvažování ve veřejných fondech nebo veřejných věcech společně; **(3)** asociace železničních nebo těžebních společností, firem apod.; **(4)** (Kub, Chil): kartel (obchodní blok); **(5)** (Chil, Mex): biliár; (MS).

pull, citosl. [← angl. *pull*] **(1)** (Chil): ve střelbě, výraz, který používá střelec ze své pozice, poté co mu ten, co je pověřený otevřením přístroje řekne „pal“; (MS).

pullover, m. [← angl. *pullover*] **(1)** (Arg, Chil, Mex, Per, Urug): uzavřený a velký svetr, který se obléká přes hlavu; (MS).

pull-over viz: **pullover**; (MS).

punch, m. [← angl. *punch*] **(1)** (Am): v boxu, hák; **(2)** ve sportovní terminologii, síla, svižnost; **(3)** (Kol): hádka, pranice; **(4)** (Mex): mezi hráči hry v kuličky, zvýhodněný úder, který vítěz šťouchne před kuličkou protihráče; **(5)** (Ven): nezdar; **(6)** **lucky** ~, (Chil): šťastná rána boxera; (MS).

punchar, viz: *ponchar(se)*; (MS).

punche, viz: *punch*; (MS).

puncher, m. [← angl. *puncher*] **(1)** (Am): boxer; (MS).

punching bag, m. [← angl. *punching-bag*] **(1)** (Chil): v boxu, pytel z plachtoviny, velice těžký, na kterém boxeři trénují; (MS).

punching ball, m. [← angl. *punching-ball*] **(1)** (Am): tvrdý, prodloužený míč, do kterého boxeři boxují při tréninku; (MS).

purser, m. **(1)** (Portor): lodní důstojník; (MS).

push, m. [← angl. *push-card*] **(1)** (Ven): kolo štěstí, americká loterie; (MS).

push-pull, m. [← angl. *push-pull*] **(1)** (Chil): zesilovač; (MS).

putt, m. [← angl. *putt*] **(1)** (Chil): úder do míčku, aby se dostal do důlku, patování, v golfu; (MS).

putting, m. [← angl. *putting*] **(1)** (Chil): děj provedení patování; (MS).

putting-green, m. [← angl. *putting-green*] **(1)** (Chil): v golfu, zmenšené golfové hřiště, kde se používá patování; (MS).

puzzle, m. [← angl. *puzzle*] (Am): **(1)** skládačka; **(2)** hádanka; **(3)** hlavolam; (MS).

Q

quarterback, m. [← angl. *quarterback*] **(1)** (Chil): hráč rugby (viz); ► vedoucí obranného družstva, ve hře jsou postaveni uprostřed obranné linie, před středové hráče¹⁰; (MS).

quicklunch, m. [← angl. *quicklunch*] **(1)** (StřAm, Kol, Mex, Portor): lehký, narychlo připravený oběd, obvykle studený; (MS).

quidnapear, [← angl. *to kidnap*] **(1)** (StřAm, Mex): uloupit, unést; (MS).

quire, m. [← angl. *kitty*] **(1)** (US): kočička; (MS).

R

rabbit, viz: *rabbit punch*; (MS).

rabbit punch, m. [← angl. *rabbit-punch*] **(1)** (Am): v boxu, zásah do zadní části krku, zakázané; (MS).

race-horse, m. [← angl. *race-horse*] **(1)** (Am): závodní kůň; (MS).

racer, m. [← angl. *racer*] (Chil): **(1)** závodní automobil; **(2)** závodník; (MS).

radio man, m. [← angl. *radioman*] (Kol): hlasatel z rádia, radiotelegrafista; (MS).

¹⁰ <<http://es.wikipedia.org/wiki/Quarterback>> [CIT. 2009-30-11]

raid, m. [← angl. *raid*] **(1)** (Am): výlet automobilem mající víceméně sportovní charakter; **(2)** (Mex, Guat): bezplatná přeprava automobilem; **(3)** (Kol, Chil): výlet, nájezd, nálet; **(4)** (Kol, Kub, Chil, Ekv): nepřátelský nálet; **(5)** (Kub): ozbrojený útok, obvykle neohlášený; **(6)** policejní honička; **(7)** ~ **aéreo**¹, m. (Am): výlet v letadle za sportovním účelem; **(8)** ~ **aéreo**², (Am): zkouška odolnosti; (MS).

raidismo, m. **(1)** (Am): realizace zkoušek odolnosti; **(2)** **raidista**¹, m. (Kub, Chil): ten, kdo vykonává výlet, nájezd, nálet apod., možnosti aktivit viz: *raid*; **(9)** **raidista**², (Kub, Chil): útočník; **(10)** **raidista**³, (Ch): vztahující se k realizaci zkoušek odolnosti; (MS).

railroad crossing, m. **(1)** (Portor): křižovatka, změna kolejnice; (MS).

rally, m. [← angl. *rally*] **(1)** (Mex): strategie, jak zvítězit nad protivníkem v baseballe; (MS).

ranger, x. **(1)** (Chil): skautská skupina tvořená dívkami staršími sedmnácti let; (MS).

ranking, m. [← angl. *ranking*] **(1)** (Am): seznam, ve kterém se klasifikují sportovci, hudebníci, herci, podle jejich výkonu nebo důležitosti; (MS).

ranquear, [← angl. *to rank*] **(1)** (Kol): klasifikovat, hodnotit, ve sportovní terminologii; (MS).

ranquin, viz: *ranking*; (MS).

raund, viz: *round*; (MS).

reach, m. [← angl. *reach*] **(1)** (Chil): v boxu, zásah; (MS).

realtor, m. [← angl.] **(1)** (Portor): obchodník s nemovitostmi; (MS).

record, viz: *récord*; (MS).

récord, m. [← angl. *record*] **(1)** (Am): rekord, ve sportovní terminologii; **(2)** (Chil): záznam osobní sportovní činnosti; **(3)** (Am, US): registr, údaje, služební dokument; **(4)** (Am): předchozí záznamy; **(5)** (Am): provedení; **(6)** (Am): maximální ohodnocení; **(7)** (Am): reputace, pověst; **(8)** (Am): spis, akta; **(9)** (Am): nahrávka (fonografická); **(10)** (Kol): nadbytečná věc, která vybočuje z řady, nebo která převyšuje běžné; **(11)** nejvyšší ohodnocení; **(12)** (Kol): událost hodná záznamu; **(13)** (Mex): seznam vzorků, v hornictví; **(14)** **batir el** ~¹, (Urug): překonat rekord; **(15)** **batir el** ~², (Arg, Kol): vynikat nad ostatními; **(16)** **batir el** ~³, (Kol): překonat proslulé rekordy; (MS).

recorde, viz: *récord*; (MS).

recordo, viz: *récord*; (MS).

record-horse, m. [← angl. *record-horse*] **(1)** (Kol): zvíře, které překonalo danou vzdálenost v nejrychlejším čase; (MS).

recordman, m. [← angl. *recordman*] **(1)** (Am): ve sportovní terminologii, ten, kdo dosáhne rekord; (MS).

referí, viz: *referee*; (MS).

réferi, viz: *referee*; (MS).

referee, m. [← angl. *referee*] **(1)** (Am): rozhodčí; (MS).

referée, viz: *referee*; (MS).

referato, m. **(1)** (Chil, LaPlat): funkce rozhodčího; **(2)** **referil**, (Am): náležící nebo příbuzný rozhodčímu nebo jeho kompetencím; (MS).

referee chart, x. [← angl. *referee's chart*] **(1)** (Ch): pravidla, kterými se musí řídit rozhodčí; (MS).

réferee, viz: *referee*; (MS).

referee's chart, viz: *referee chart*; (MS).

relax, m. [← angl. *relax*] **(1)** (Am): svalové uvolnění vyvolané příslušnými cvičeními; (MS).

relay, m. [← angl. *relay*] **(1)** (Kol): regulátor, v automobilismu; **(2)** (Kol): relé; **(3)** (US): dráha mezi skupinami soutěžících, ve které každý z nich urazí část trati; (MS).

replay, m. **(1)** (Mex): opakované vysílání; (MS).

réquer, m. [← angl. *wrecker*] **(1)** (US): jeřáb na odtahování aut; (MS).

retaliación, f. [← angl. *retaliation*] **(1)** (Am): odvetné opatření, odvěta; (MS).

reteno, m. [← angl. *retene*] **(1)** (Am): název uhlovodíků; ► reten (1-methyl-7-isopropylphenanthren), C₁₈H₁₈, v němž jsou jednoduchou vazbou spojena dvě benzenová jádra¹¹; (MS).

revaluación, f. [← angl. *reevaluation*] **(1)** (Am): revalorizace; (MS).

revitalizar, [← angl. *to revitalize*] **(1)** (Am): oživit, posílit; (MS).

riley, viz: *relay*; (MS).

¹¹ <www.phytopsanitary.org/proyectos/2002/vvf-10-02.pdf> [CIT. 2009-28-12]

rin¹, viz: *ring*; (MS).

rin², [← angl. *rim*] (1) (Kol, Ekv, US, Mex, Pan, Ven): kovový kotouč, na kterém spočívá pneumatika vozidla; (2) (Ven): nástroj k mučení; (3) (Kol): kruh, kotouč; (MS).

rin side, viz: *ring-side*; (MS).

rinche, m. [← angl. *ranger*] (1) (US): policejní sbor státu Texas; (MS).

ring, m. [← angl. *ring*] (1) (Am): čtvercové podium, ve kterém se odehrávají boxerská a zápasnická utkání; (2) (Kub): kruh, oblouk; (3) (Kub): břeh; (4) (Chil): sedadlo umístěné blízko ringu; (MS).

ringside, viz: *ring-side*; (MS).

ring side, viz: *ring-side*; (MS).

ring-side, m. [← angl. *ring-side*] (1) (Am): sedadlo umístěné blízko ringu; (MS).

rim, viz: *rin*²; (MS).

rocانrolero, -ra, adj., i subst. (1) (Chil): ► související s hudebním stylem rock nebo rock'n'roll; příznivec tohoto hudebního žánru; (MS).

rock, viz: *rock-and-roll*; (MS).

rock-and-roll, m. [← angl. *rock-and-roll*] (1) (Am): moderní tanec; ► rock'n'roll; (MS).

rock'n roll, viz: *rock-and-roll*; (MS).

rolata, f. [← angl. *rolling*] (1) (Kub): v baseballovém slangu, míček tečovaný odpalovačem; (MS).

roman dance, m. [← angl. *Roman dance*] (1) (Arg): tanec, jehož takt je dvoučtvrteční; (2) hudba tohoto tance; (MS).

rompopo, m. [← angl. *rum plus pop*] (1) (Kost, Ekv, Hond, Mex, StřAm): alkoholický nápoj; ► studený hustý likér připravován z mléka, vaječného žloutku, cukru, muškátového oříšku, skořice a pálenky, který se v Hondurasu tradičně podává během vánočních oslav¹²; (MS).

rompopo, viz: *rompopo*; (MS).

rond point, m. [← angl. *round point*] (Kol): (1) kruhový objezd; (2) otevřené prostranství, menší než náměstí; (MS).

roof garden, m. [← angl. *roof-garden*] (1) (Am): terasa restaurace, hotelu, kabaretu; (MS).

roquería, f. [← angl. *rookery*] (1) (Arg): kolonie tuleňů; (MS).

rost, m. [← angl. *roast*] (US): (1) velká hliníková trouba pro rožnění slepic nebo šunky; (2) maso připravené v této nádobě; (MS).

rough, m. [← angl. *rough*] (1) (Chil): v terminologii golfu, zalesněná plocha s prostornou pastvinou, která se nachází mimo hrací pole; (MS).

round, m. [← angl. *round*] (1) (Am): v terminologii boxu, periody, části na které se dělí zápas; (2)

tener un ~ con, (1) (Chil): dohadovat se; (MS).

ruf garden, viz: *roof garden*; (MS).

rugbi, viz: *rugby*; (MS).

rugbista, m. (1) (Am): hráč rugby; (MS).

rugby, m. [← angl. *rugby*] (1) (Am): hra podobná fotbalu; ► hra mezi dvěma týmy o 15 hráčích, ve které jsou body získávány uzemněním míče za linií branky protihráče nebo kopnutím míče přes břevno oponentovy branky, hraje se s oválným míčem, do kterého se může kopat nebo může být přenášen a podáván rukou; (MS).

rula, m. [← angl. *ruler*] (1) (US): šablona pro měření, pravítko; (MS).

rúlar, viz: *rula*; (MS).

rule, viz: *rula*; (MS).

run, m. [← angl. *run*] (1) (Kol, Chil, Mex): trať, kterou běží odpalovač míče; ► v baseballu nebo softballu; (MS).

runner, m. [← angl. *runner*] (1) (Kol): běžec; (MS).

rusch, viz: *rush*; (MS).

rush, m. [← angl. *rush*] (1) (Chil, Portor): konečné, bouřlivé úsilí závodníka pro dosažení vítězství; (MS).

¹² <<http://www.mis-recetas.org/recetas/show/4366-rompopo-hondureno>> [CIT. 2009-30-12]

S

- safe**, adj. [← angl. *safe*] **(1)** (Mex): nehybný, klidný, v terminologii baseballu; (MS).
- safety first**, m. [← angl. *safety first*] **(1)** (Chil): ve fotbale, taktika spočívající ve hře, která je především obranná; (MS).
- saibor**, m. [← angl. *sideboard*] **(1)** (StřAm, Kol, Mex, Portor, Dom): kredenc, nábytek; (MS).
- saibó**, viz: *saibor*; (MS).
- seibó**, viz: *saibor*; (MS).
- seibor**, viz: *saibor*; (MS).
- sain**, m. [← angl. *sign*] **(1)** (Mex): vývěska; (MS).
- sainear**, **(1)** (US): podepsat; (MS).
- sanavavich**, m. [← angl. *son of a bitch*] **(1)** (Chil): syn čubky; (MS).
- sánduche**, viz: *sandwich*; (MS).
- sanduích**, viz: *sandwich*; (MS).
- sánguche**, viz: *sandwich*; (MS).
- sanguchero**, viz: *sandwichero*; (MS).
- sángüich**, viz: *sandwich*; (MS).
- sángüiche**, viz: *sandwich*; (MS).
- sanguichi**, viz: *sandwich*; (MS).
- sandwich**, m. [← angl. *sandwich*] (Am, US) **(1)** : obložený chlebiček, bageta; **(2) hacer sandwiches a una persona**, (Co): tlačit na někoho, rozmačkat ho; (MS).
- sandwichería**, f. **(1)** (LaPlat): ► prodejna baget; **(2) sandwichero**, m. (Chil): výrobce sendvičů; **(3) sandwichito** m. (Chil): ?? zdobnělina viz: *sandwich*; (MS).
- sanhuichi** viz: **sandwich**; (MS).
- scent**, m. [← angl. *scent*] **(1)** (Am): v lovecké terminologii, intenzita výparů, které rozšiřuje kořist; (MS).
- scooter**, m. [← angl. *scooter*] **(1)** (Am, US): motorka; (MS).
- score**, m. [← angl. *score*] **(1)** (Am, US): stav zápasu; (MS).
- scorer**, m. [← angl. *scorer*] **(1)** (Am): hráč nebo tým, který je v čele tabulky; (MS).
- scracht**, viz: *scratch*; (MS).
- scratch**, m. [← angl. *scratch*] **(1)** (Chil): v atletice, v cyklistice, závod bez výhody; (MS).
- script**, m. [← angl. *script*] (Am): **(1)** scénář nebo filmové libreto; **(2)** přeložený text k filmu; (MS).
- scrum**, m. [← angl. *scrum*] **(1)** (Chil): v rugby, postavení hráčů obou útočných týmů v určitém pořadí: **(1) scrum-fijo**, pevné postavení; **(2) scrum-half**, poloviční postavení; **(3) scrum-suelto**, volné postavení; **(4) scrum-volante**, pohyblivé postavení; (MS).
- scrumm**, viz: *scrum*; (MS).
- scull**, m. [← angl. *scull*] **(1)** (Chil): druh člunu: **(1) singl-scull**, veslařský člun pro jednu osobu; (MS).
- sealed beam**, m. [← angl.] **(1)** (Portor): přední světlo, svítlny; (MS).
- season**, m. [← angl. *season*] **(1)** (Am): sezóna, období představení; (MS).
- second**, m. [← angl. *second*] **(1)** (Chil, Mex): pomocník boxera, nebo hráče; **(2) ¡~ out!** citosl. (Chil): pokyn pro pomocníky boxerů, aby odešli z ringu, výraz, který lze slyšet při boxových zápasech; (MS).
- sedán**, m. [← angl. *sedan*] (Am): **(1)** salonní vůz, sedan; **(2)** člověk, který dosáhl prestiže nebo bohatství díky svému vlastnímu úsilí; **(3)** automatika ve voze; (MS).
- self-made man**, m. [← angl. *self-made man*] (Am): **(1)** člověk, který dosáhl prestiže nebo bohatství díky svému vlastnímu úsilí, **(2)** samouk; (MS).
- senior**, m. [← angl. *senior*] **(1)** (Am): titul, který udělují některé vzdělávací ústavy anglického jazyka; **(2)** (Chil): veslař, který vyhrál šest nebo více veslařských závodů juniorů; (MS).
- service**, m. [← angl. *service*] **(1)** (Am): služba zaměřená na opravu elektrických nebo mechanických zařízení; (MS).
- set**, m. [← angl. *set*] (Am): **(1)** každá časová jednotka, na kterou se dělí zápas tenisu, ping-pongu apod.; **(2)** kinematografický ateliér; **(3)** filmový scénář; **(4) set-ball**, m., ► poslední míč, rozhodující podání

v setu, v tenise; **(5) set-point**, m. (Ch): ► v tenise a jiných sportech, bod získaný jedním z hráčů, který mu zajišťuje výhru celého setu¹³; (MS).

setear, [← angl. *to set*] **(1)** (US): upravit vlasy vodou, ponechávajíc je sčesané do té doby, než uschnou; (MS).

setí, [← angl. *settee*] **(1)** (US): kratší pohovka, divan; (MS).

setter, m. [← angl. *setter*] **(1)** (Am): jméno rasy psů, setr; (MS).

sevelén, viz: *seveleven*; (MS).

seveleven, m. [← angl. *seven eleven*] **(1)** (LaPlat): hra v kostky; ► sázka na vrh dvou kostek, v prvním vrhu jsou dvě výhry a dvě prohry, součet vítězných vrhů musí dávat sedm nebo jedenáct, součet u prohraných dává číslo dvě nebo tři, pokud při prvním vrhu padne jakékoliv jiné číslo, hráč pokračuje a jeho další vrh vyhrává, pokud padne číslo dvě nebo tři a prohrává, jestliže součet dává číslo sedm¹⁴; (MS).

seven¹, viz: *seveleven*; (MS).

seven², m. [← angl. *seven*] **(1)** (Chil): druh rugby; ► utkání, kterého se z jednoho družstva zúčastní hry pouze sedm hráčů namísto běžných patnácti hráčů¹⁵; (MS).

severaje, [← angl. *severage*] **(1)** (Chil): kanalizace, odvodnění; (MS).

sex-appeal, **sexapil**, m. [← angl. *sex appeal*] **(1)** (Am): sexuální přitažlivost; (MS).

sexapilosa, f. **(1)** (Kol): žena vybavená sexuální přitažlivostí; (MS).

sexy, adj. [← angl. *sexy*] (Am): **(1)** sexuálně přitažlivý; **(2)** sexuální přitažlivost; **(3) muy ~**, (Ven): ► velice sexuálně přitažlivý; (MS).

shake hands, viz: *shake-hands*; (MS).

shake-hands, [← angl. *shake hands*] **(1)** (Chil): stisknutí ruky, který si dávají boxeři před začátkem zápasu; (MS).

sheik, m. [← angl. *sheik*] **(1)** (Am): šejk; (MS).

shell, m. [← angl. *shell*] **(1)** (Chil): malé plavidlo, loďka; (MS).

sheriff, m. [← angl. *sheriff*] **(1)** (Am, US): policejní komisař; (MS).

shimmy, m. [← angl.] **(1)** (Chil): tanec, druh foxtrotu; (MS).

shymmy, viz: *shimmy*; (MS).

short, m. [← angl. *short*] **(1)** (Am): krátké kalhoty; (MS).

shortstop, m. [← angl.] **(1)** (Mex): v baseballu, hráč, který zastává jednu z nejtěžších pozic mezi druhou a třetí metou; (MS).

shou, viz: *show*; (MS).

show, m. [← angl. *show*] **(1)** (Am): představení s tanečními a pěveckými vystoupeními; **(2)** (US, Mex): kino; **(3)** (Kol): jakékoliv divadelní představení; **(4)** (Chil): sázka, při které se vítězí, když kůň doběhne třetí, v dostizích; (MS).

shower, m. [← angl. *shower*] **(1)** (Kol): oslava na rozloučenou pro budoucí nevěstu, různé hry s kuchyňskými potřebami, talíři, dárky apod.; **(2)** (Mex): večírek na rozloučenou pro budoucí nevěstu; (MS).

side-step, m. [← angl. *side-step*] **(1)** (Chil): v boxu, přemístění těla vedlejším krokem; (MS).

signal lights, m., pl. [← angl.] **(1)** (Portor): ukazatele směru; (MS).

silbín, m. [← angl. *sealed beam*] **(1)** (Chil): v automobilismu, světelný paprsek, zapečetěný pro zaručení kvality a funkčnosti, svítlna; (MS).

sinc, m. [← angl. *sink*] **(1)** (US): dřez na umývání nádobí v kuchyni; (MS).

single, m. [← angl. *single*] **(1)** (Am): hotelový pokoj obývaný jednou osobou; **(2)** (Am): partie, utkání mezi dvěma hráči, v tenise, v golfu apod.; **(3)** (Chil): deska, která nese záznam na každé straně; (MS).

singlista, m. **(1)** (Chil): hráč dvouhry; (MS).

sinque, viz: *sinc*; (MS).

siquele, [← angl. *to sick*] **(1)** (US): výraz se kterým se vybízí pes ke kousnutí nebo útoku; (MS).

¹³ <<http://www.thefreedictionary.com/tennis>> [CIT. 2009-29-12]

¹⁴ <<http://www.casinoespana.com.es/casinoespana.php>> [CIT. 2009-29-12]

¹⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Rugby_sevens> [CIT. 2009-29-12]

sisal, m. [← angl. *sisal*] (Am): (1) agáve; (2) vlákno vytažené z této rostliny; (3) ~ **falso**, (Mex): mezkal, agáve; (MS).

skating, m. [← angl. *to skate*] (Arg.): (1) tanec; (2) hudba, na jejíž takt se tancuje; (MS).

skeep, [← angl. *skip*] (1) (Chil): v atletice, cvičení, které spočívá v přehnaném zvedání kolen směrem k hrudníku; (MS).

skeet, m. [← angl. *skeet*] (1) (Chil): (1) zkouška loveckého výstřelu; (2) střelení za letu; (MS).

skunk, m. [← angl. *skunk*] (1) (Am): skunk; (MS).

sky-scraper, m. [← angl. *skyscraper*] (1) (Chil): mrakodrap; (MS).

slacks, m., pl. [← angl. *slacks*] (1) (Am): lehké, široké, pánské kalhoty; (MS).

slacs, viz: *slacks*; (MS).

slang, m. [← angl. *slang*] (Am): (1) hantýrka určité sociální skupiny; (2) nářečí; (MS).

slate, [← angl. *slate*] (1) (Kol): tabule, ve sportovní terminologii; (MS).

slide, m. [← angl. *slide*] (1) (Kol, Kub): tabulka, diapozitiv ve fotografii; (MS).

slip, m. [← angl. *slip*] (1) (Am): malé, kalhotové, pánské plavky; (MS).

slogan, m. [← angl. *slogan*] (1) (Am): komerční, propagandistické, nebo politické heslo; (MS).

slogang, viz: *slogan*; (MS).

smash, m. [← angl. *smash*] (1) (Am): v tenise, rána, kterou dá hráč míčku předtím, než se ten dotkne země; (MS).

smock, m. [← angl. *smock*] (1) (Chil): šev, který se kříží úhlopříčně s pravidelnými intervaly; (MS).

smog, m. [← angl. *smog*] (1) (Kol): velice hustá mlha nasycená kouřem; (MS).

smoking-room, m. [← angl.] (1) (Chil): kuřácký sál; (MS).

snipe, m. [← angl. *snipe*] (1) (Chil): druh plavidla ve veslařských závodech; ► plachetnice; (MS).

snob, m. [← angl. *snob*] (1) (Am): člověk následující módu s cílem upoutat na sebe pozornost, anebo předstírat vzdělání nebo dobrý vkus; (2) adj. (Arg, Chil): malicherný, domýšlivý, pošetilý, nevkusný; (MS).

snobismo, m. (1) (Am): soubor zvyků a postojů adoptovaných snoby; (2) (Chil): strojenost, nevkus; (MS).

soccer, m. [← angl. *soccer*] (1) (Chil): fotbal, kopaná; (MS).

socer, viz: *soccer*; (MS).

socket, viz: *sóquet*; (MS).

socks, m., pl. [← angl. *socks*] (1) (Am): podkolenky; (MS).

soft-ball, m. [← angl. *soft-ball*] (1) (Am): hra podobná baseballu; ► hraje se na menším hřišti, s míčem, který je větší a měkčí než míč používaný při baseballu¹⁶; (MS).

songa, m./f. [← angl. *song*] (1) (Mex, US): písnička, hudební skladba; (MS).

sóquet, m. [← angl. *socket*] (1) (Chil): objímka žárovky; (2) (Kol, Kub, Mex, Ven): zásuvka (ve zdi); (MS).

soquete, viz: *sóquet*; (MS).

sóquete, viz: *sóquet*; (MS).

sound-track, m. [← angl. *sound-track*] (1) (Kol): zvukový doprovod v kině nebo v televizi; (MS).

sparring, m. [← angl. *sparring*] (1) (Chil): v boxu, trenér boxera: (2) ~ **partner**, partner k zápasu, protihráč; (MS).

speaker, m. [← angl. *speaker*] (1) (Am): hlasatel; (MS).

special delivery, [← angl.] (1) (Portor): spěšná zásilka; (MS).

speedway, m. [← angl. *speedway*] (Am) (1): cyklistický nebo motocyklistický závod; (2) místo k těmto účelům; (MS).

speed-way viz: *speedway*; (MS).

spin, m. [← angl. *spin*] (1) (Chil): faleš, v tenise; (2) **top-spin**, (Chil): rychlý točivý pohyb míčku při hoďu; (MS).

¹⁶ <<http://www.answers.com/topic/softball>> [CIT. 2009-29-12]

spiritual, m. [← angl. *spiritual*] (1) (Am): píseň, obecně s náboženským námětem, kterou zpívají černoši ve Spojených státech amerických; (2) **negro** ~, totéž, viz: *spiritual*; (MS).

split, m. [← angl. *split*] (1) **banana split**, (Am): dezert se zmrzlinou, sirupem a banánem; (MS).

sport, m. [← angl. *sport*] (1) (Am): sport; (2) (Kol): koníček, hobby; (3) (Chil): dividenda, která se vyplácí sázkařům na koně, kteří vyhrají závod; (4) (Mex): označení určitého typu oblékání: (5) **saco** ~, sportovní sako; (6) **traje** ~, sportovní oděv; (7) **vestido** ~, sportovní oblek; (8) **casas de** ~, (R.de la Plata): herny; (9) **estar uno espor**, (Dom): být dobře oblečen; (MS).

sportivo, -va, adj. (1) (Chil): sportovní; (MS).

sporting, m. [← angl.] (1) (Chil): průběh a následek příslušného slovesa; (MS).

sportsmanship, m. [← angl. *sportsmanship*] (1) (Chil): smysl pro správnost ve sportu, poctivá hra; (MS).

sportsman, viz: *sportsman*; (MS).

sportsman, m. [← angl. *sportsman*] (Am): (1) sportovec; (2) horlivec pro sport; (3) člověk, který se obléká sportovně; (MS).

sportswoman, f. [← angl. *sportswoman*] (1) (Kub): sportovkyně; (MS).

spray, viz: *spray-net*; (MS).

spray-net, m. [← angl. *spray-net*] (1) (Am): pomáda, fixační roztok; (2) (Mex): rozprašovač, postříkovač; (MS).

sprey, viz: *spray-net*; (MS).

sprint, m. [← angl. *sprint*] (1) (Kol, Chil, Mex): krátký závod, při kterém se rozvine nejvyšší rychlost; (MS).

sprinter, m. [← angl. *sprinter*] (1) (LaPlat, Chil): rychlý závodník krátkých tratí; (MS).

staff, m. [← angl. *staff*] (1) (Kol, Kub): tým, vedení, generální štáb, hlavní velitelství; (MS).

stand, m. [← angl. *stand*] (Am): (1) název pro každou místnost obývanou obchodní firmou v budově určené k těmto účelům; (2) každá ze sekcí výstavy rezervovaná pro jeden stát nebo zvláštní produkt, výstavní stánek; (3) stupně na stadionu; (4) (Chil): vozovna, stanoviště; (MS).

startinggate, viz: *starting-gate*; (MS).

starting-gate, x. [← angl. *starting-gate*] (1) (Chil): závora sloužící k seřazení koní před závodem; (MS).

station wagon, m. [← angl. *station-wagon*] (1) (Chil, Portor): malé nákladní auto; (MS).

stayer, m. [← angl. *stayer*] (1) (Chil): běžec na dlouhé vzdálenosti; (MS).

steeple, viz: *steeplechase*; (MS).

steeplechase, m. [← angl. *steeplechase*] (1) (Am): v dostizích, překážková dráha; (MS).

stepiar, [← angl. *step*] (1) (US): postavit nebo zpevnit nohu; (MS).

stewardess, f. [← angl. *stewardess*] (Kub, Mex, Portor): letuška, stewardka; (MS).

stock, m. [← angl. *stock*] (1) (Am): sortiment zboží, kterým obchodní firma disponuje k prodeji; (2) (Arg): kapitál, fondy; (3) (Arg): majetek; (4) (Arg): množství, o zboží; (5) (Arg): zásoba; (6) (Arg): zásobování; (7) (Arg): rod, rodina, druh, vztahující se ke zvířatům; (8) (Chil): uskladněné zboží, zásoba; (MS).

stop, m. [← angl. *stop*] (1) (Am): v boxu, výkřik rozhodčího pro zastavení zápasu; (2) (Am): stop! ► rozkazovací výraz, který ohlašuje nutnost okamžitého ukončení činnosti; (3) (Am): slovo, které se píše v telegramech tam, kde text naznačuje tečku; (4) (Chil): ve fotbale, zastavení míče nohou; (5) (Mex): brzdové světlo; (6) (Mex): parkovací světlo; (MS).

straique, viz: *strike-out*; (MS).

strapless, m. [← angl.] (1) (Kol, Kub, Mex): podprsenka bez ramínek; (MS).

stretch, adj., i subst. [← angl. *stretch*] (Chil): (1) natahovací, to, co se může natáhnout; (2) intimní část ženského oděvu; (MS).

strike, viz: *strike-out*; (MS).

strike-out, m. [← angl. *strike-out*] (1) (Kol, Chil, Mex): situace nahození míčku nahazovačem třikrát po sobě bez toho, že by ho odpalovač udeřil, v baseballu; (MS).

strikeout, viz: *strike-out*; (MS).

strip-tease, m. [← angl. *strip-tease*] (1) (Chil, Ven): čin uměleckého ženského svlékání; (MS).

strip tease, viz: *strip-tease*; (MS).

striptisera, f. (1) (Chil): žena, která provádí striptýz; (MS).

stroke, m. [← angl. *stroke*] (Chil): (1) rána; (2) veslař, který udává tempo ostatním; (MS).

strokear, (1) (Chil): vést plavidlo udáváním tempa ostatním; (MS).

stud, m. [← angl. *stud*] (Am): (1) zařízení pro chov závodních koní; (2) skupina koní chovaných pro jedno z těchto zařízení; (3) stáj pro závodní koně; (MS).

stud book, m. [← angl. *stud-book*] (1) (Kub, Chil): rejstřík rodokmene čistokrevných koní; (MS).

suampo, m. [← angl. *swamp*] (1) (StřAm, Mex): bažina; (MS).

subway, m. [← angl. *subway*] (1) (Kol, Kub, Mex, Portor): podzemka, metro; (MS).

suich, viz: *suiche*; (MS).

suiche, m. [← angl. *switch*] (1) (Am, Kol, US): pojistka, vypínač; (2) (Kol, US): odbočka na železnici; (3) (Kol, Kost): výhybka; (4) (Kol, Mex): v automobilismu, startovací klíč; (MS).

suichero, m. (US): ► ?? výhybkář, posunovač¹⁷; (MS).

suin, viz: *swing*; (MS).

suite, f. [← angl. *suite*] (1) (Kol): byt s několika pokoji; (2) apartmán; (3) ~ **presidencial**, (Kol): prezidentský úřad, prezidentský oddíl; (MS).

sulky, m. [← angl. *sulky*] (1) (Arg, Chil, Urug): dvoukolý jednomístný kočár, tažený koněm; (MS).

superdreadnough, adj. [← angl. *super-dreadnought*] (1) (Chil): troufalý, odvážný, v atletice; (MS).

supermarket, m. [← angl. *supermarket*] (1) (Chil, Per): supermarket nebo samoobslužný obchodní dům; (MS).

survey, m. [← angl. *survey*] (1) (Kol, Ven): vyšetřování, výzkum, zkouška; (MS).

sweepstakes, m. [← angl. *sweepstakes*] (1) (Kol): klusácké závody; (2) sdružené sázky v klusáckých závodech; (MS).

swing, m. [← angl. *swing*] (Am): (1) tanec podobný foxtrotu; ► styl jazzu soustředěn na tanec s melodickým rytmem, který zrychluje tempo v průběhu jeho provedení; populární ve třicátých letech minulého století¹⁸; (2) v boxu, boční výpad; (MS).

switch, viz: *suiche*; (MS).

T

tabloide, m. [← angl. *tabloid*] (1) (Am): noviny menších rozměrů než je obvyklé s informačním barevným tiskem; (MS).

tackle, m. [← angl. *to tackle*] (1) (Chil): čin a následek bránění; (MS).

tacklear, (Chil): zabránit v pochodu protivníka s cílem vzít mu míč, ve sportovní terminologii; (MS).

tackling, m. [← angl. *tackling*] (1) (Chil): viz: *tackle*; (MS).

taimer, m. [← angl. *timer*] (1) (Kol): zapalování motoru; (MS).

taimkiper, viz: *timekeeper*; (MS).

taipiar, viz: *tipear*; (MS).

tánape, m. [← angl. *turnip*] (1) (US): řepa; (MS).

tanglefoot, [← angl. *tangle foot*] (1) (Chil): mucholapka; (MS).

tap-room, m. [← angl. *tap-room*] (1) (Chil): část hostince kde se skladují láhve s likérem; (MS).

tape¹, m. [← angl. *tape*] (1) (Kub): přilnavá izolační páska; (MS).

tape², viz: *video-tape*; (MS).

tape recorder, m. [← angl. *tape-recorder*] (1) (Arg): magnetofon; (MS).

tapestry, m. [← angl. *tapestry*] (1) (Arg): silná látka vzhledu pytlaviny používaná k pokrytí nábytku, čaloun; (MS).

taya, x. [← angl. *tie*] (1) (Chil): železniční trať; (MS).

¹⁷ <http://www.scielo.org.co/scielo.php?pid=S0120-48072008000100014&script=sci_arttext> [CIT. 2009-29-12]

¹⁸ <<http://perso.wanadoo.es/balldespi/balls.htm#SWING>> [CIT. 2009-29-12]

team, m. [← angl. *team*] (1) (Am): ve sportovní terminologii, družstvo; (MS).

teamwork, m. [← angl. *team-work*] (1) (Chil): kombinovaná akce družstva hráčů; (MS).

teddy boy, m. [← angl. *teddy boy*] (1) (Am): chlapec rebelující proti společnosti, který adoptuje extravagantní postoje; (MS).

teddy-boy, viz: *teddy boy*; (MS).

tee, m. [← angl. *tee*] (1) (Am): podstavek, v golfu¹⁹; (MS).

teipe viz: *tape*; (MS).

telefon but, x. [← angl. *telephone booth*] (1) (US): veřejná telefonní budka; (MS).

tele-timer, m. [← angl. *tele-timer*] (1) (Kol): přístroj, který zaznamená čas trvání každého úseku závodu; (MS).

tencén, m. [← angl. *ten cents*] (1) (Kub): obchod, kde se prodávají předměty všeho druhu; (MS).

tenta, x. [← angl. *tent*] (1) (US): vojenský stan; (MS).

teorético, adj. [← angl. *theoretical*] (1) (StřAm): naučný; (MS).

termpike, x. [← angl.] (1) (Portor): silnice za poplatek (mýto); (MS).

test, m. [← angl. *test*] (1) (Am): zkouška; (MS).

testar, (1) (Am): zkoušet; (2) **testear**, (Am, US): podrobit někoho, nebo skupinu lidí zkoušce; (3) dělat zkoušky; (MS).

thoroughbred, m. [← angl. *thorough-bred*] (1) (Chil): čistokrevný kůň; (MS).

threesome, m. [← angl. *threesome*] (1) (Chil): druh partie v golfu; ► utkání, při kterém hraje jeden hráč proti skupině dvou, kteří střídavě pálí do stejného míčku²⁰; (MS).

throw-in, m. [← angl. *throw-in*] (1) (Chil): ve fotbale, vhození míče rukama ze strany hřiště; (MS).

throwing, m. [← angl. *throwing*] (Chil, Portor): viz: *throw-in*; (MS).

ticket, m. [← angl. *ticket*] (1) (Am, US) (1) stvrzenka, poukázka; (2) vstupenka na představení; (3) jízdenka; (4) lístek, na který se zaznamenává konzumace v některých restauracích; (MS).

tim, viz: *team*; (MS).

tiquear, (1) (Chil): označit jízdenku na tramvaj, vlak apod.; (2) **tiquetear**, (Kol): adresovat; (3) **tiquetero**, (US): pokladna; (MS).

tichar, [← angl. *to teach*] (1) (US): učit; (MS).

tie, m. [← angl. *tie*] (1) (Kol, Mex): remíza; (MS).

tifitifi, m. [← angl. *to thieve*] (1) (Kub, Portor): loupež, krádež; (2) (Kub): zloděj; (3) **quedarse uno ~**, (Pe): zůstat bez ničeho, zklamaný; (MS).

tifiador, m. (1) (Kub): zloděj, podlý; (2) **tifiar**, (Kub): loupit, krást; (MS).

tiltiar, [← angl. *to tilt*] (1) (US): mít sklon, točit se; (MS).

timekeeper, m. [← angl. *timekeeper*] (Am): (1) osoba pověřená zaznamenávat pracovní dobu dělníků nebo zaměstnanců; (2) zapisovač času, v některých sportech; (MS).

tipear, [← angl. *to type*] (1) (Am, US): psát na psacím stroji; (MS).

taipiado, adj. (1) (US): psaný na stroji; (MS).

tiperrita, f. [← angl. *typewriter*] (1) (Kub, Antil, Kol): pracovnice u počítače, operátorka; (MS).

tique, m. [← angl. *tick*] (1) (Chil): znak formy háčku, který se umísťuje vedle částky jako důkaz, že byla zkontrolována; (MS).

tiquear, (1) (StřAm, Portor, Chil): označit háčkem, kontrolovat; (MS).

tiquet, viz: *ticket*; (MS).

tiquete, viz: *ticket*; (MS).

tiquete, viz: *ticket*; (MS).

to, (el) m. [← angl.] (1) (Portor): adresát; (MS).

toche, m. [← angl. *torch*] (1) (Mex): hořák, pochodeň; (MS).

tofe, adj. [← angl. *tough*] (1) (Portor): silný, zdatný; (MS).

tofudo, -da, adj. (US): (1) statný; (2) nesnadný; (MS).

topless, m. [← angl. *topless*] (1) (Chil, Mex): dámské plavky pouze se spodní částí; (MS).

¹⁹ Podstavek v golfu má tvar písmene T.

²⁰ <http://golf.about.com/cs/golfterms/g/bldef_threesome.htm> [CIT. 2009-29-12]

top weight, viz: *top-weight*; (MS).

top-weight, m. [← angl. *top-weight*] (1) (Kol, Chil): maximální zátěž, kterou unese kůň při překážce; (MS).

tóquer, m. [← angl. *talker*] (1) (Chil): telefonista; (MS).

touch, m. [← angl. *touch*] (1) (Chil): každá z postranních čar hřiště; (MS).

touchdown, m. [← angl. *touch-down*] (1) (Chil): v rugby, tah spočívající v dotknutí se země s míčem v zóně gólu, za linií branky; (MS).

traile, viz: *trailer*; (MS).

trailer, m. [← angl. *trailer*] (1) (Kol, Kost, Kub, Chil, US, Per, Portor): přívěsný vozík; (2) (Kol): v kinematografii, ukázky, obsah; (MS).

trainer, m. [← angl. *trainer*] (1) (Am): osoba, která podrobuje závodní koně praktickému cvičení; (2) (LaPlat): trenér; (MS).

training, m. [← angl. *training*] (1) (Am): cvičení, trénování; (2) **estar en ~**, mít v plném vlastnictví sílu a hbitost, být ve formě; (3) **over training**, (Ch): přetrénování; (MS).

tranway, viz: *tramway*; (MS).

tramway, m. [← angl.] (1) (Arg, Urug): tramvaj; (2) **toma para el ~**, tu máš pohlavek; (MS).

traque, m. [← angl. *track*] (US, Mex): železniční trať; (MS).

treila, viz: *trailer*; (MS).

treile, viz: *trailer*; (MS).

treiler, viz: *trailer*; (MS).

trestí, viz: *trustee*; (MS).

trimmer, m. [← angl.] (1) (Chil): kondenzátor rádia; (MS).

trinque, m. [← angl. *drink*] (1) (Per): kořalka, alkoholický nápoj obecně; (2) (Per, Arg): opilec; (MS).

trincador, m. (1) (Per): ► ochmelka, chlípnik, smyslný; (2) **trincar**, (Per): ► souložit; zadržet, chytit, stisknout, tlačit, přitlačit; (MS).

trinqueval, m. [← angl.] (1) (Kub): vozík o dvou kolech používaný pro tahání dřeva; (MS).

trinquireback viz: **trinqueval**; (MS).

troca, f. [← angl. *truck*] (1) (US, Mex, Pan, Portor): nákladní kamión; (MS).

troque m., viz: **troca**; (MS).

troquero, m. (1) (US): řidič nákladního kamionu; (2) **troquita**, f. (US, Mex): ► vozík; (3) **truckcito**, m. (Portor): dodávkové auto; (MS).

tros, viz: *trust*; (MS).

trostear, [← angl. *to trust*] (1) (US): mít důvěru v někoho; (MS).

truck, m. viz: *troca*; (MS).

trust, m. [← angl. *trust*] (1) (Am): společenství různých významných obchodních firem; (2) (Kol, Chil): společenství spekulantů, kteří stanovují vysoké ceny určitých výrobků; (MS).

trustee, m. [← angl. *trustee*] (1) (Kub): osoba pověřená dohlížet na blaho přidělené osoby, zmocněnec; (MS).

try, m. [← angl. *try*] (1) (Chil): v rugby, souhrn tří získaných bodů; ► hlavní způsob získávání bodů v rugby, je dosažen uzemněním míče za gólovou linií protihráče, od roku 1983 má hodnotu čtyř bodů v rugbyové lize, kde hraje za každé družstvo třináct hráčů, a hodnotu pěti bodů v rugbyové unii, kde za každé družstvo hraje patnáct hráčů²¹; (MS).

tuist, viz: *twist*; (MS).

turf, m. [← angl. *turf*] (1) (Am): dostihová hra; (2) (Am): dráha určená pro realizaci této hry; (3) (Arg): průmysl chovu závodních koní; (4) (Arg): instituce určená k ochraně a rozvoji tohoto průmyslu; (5) (Kub): trávník, kus země pokryté trávníkem; (MS).

turfístico, -ca, adj. (1) (Kol, Chil): příslušící, nebo týkající se dostihů; (MS).

turfman, m. [← angl. *turfman*] (1) (Kol, Chil): fanoušek dostihů; (2) (Chil): majitel závodních koní; (MS).

²¹ <<http://es.wikipedia.org/wiki/Rugby>> [CIT. 2009-29-12]

turnover, m. [← angl. *turn-over*] (1) (Kol): uvolnění, ulehčení, výměna, štafeta; (MS).
tweed, m. [← angl. *tweed*] (1) (Arg, Chil, Urug): zvláštní druh vlněné látky; ► skotská pevná teplá látka vyrobená z vlny, umělého hedvábí, nebo bavlny odolná vůči vodě díky nitkám na jejím povrchu; (MS).
twist, m. [← angl. *twist*] (1) (Kol, Chil, Ven): druh tance; ► který se objevil v roce 1961 ve Spojených státech amerických, charakteristický rytmickým pohupováním kotníky a boky zprava doleva; (MS).
twistero, m. [← angl.] (1) (Chil): ?? příznivec twistu; (MS).
two steps, m. [← angl. *two-step*] (1) (Kub): americký tanec odvozený od polky; ► dvoufázový, dvojitý krok; (MS).

U

uáter, viz: *water-closet*; (MS).
uaterclós, viz: *water-closet*; (MS).
uiquén, viz: *week-end*; (MS).
uiski, viz: *whisky*; (MS).
unicameral, adj. [← angl. *unicameral*] (1) (Am): jednokomorový, název parlamentního systému skládajícího se pouze z jedné komory; (MS).
uppercut, m. [← angl. *uppercut*] (1) (Am): v boxu, rána do brady, která se uplatní zesponu směrem nahoru; (MS).

V

valuable, adj. [← angl. *valuable*] (Am): (1) cenný, hoden pozitivního ocenění; (2) vyčíslitelné, jehož hodnota může být vyčíslena; (MS).
vanity, viz: *vánitiqueis*; (MS).
vánitiqueis, m. [← angl. *vanity case*] (1) (Kub): krabice nebo pouzdro s různými předměty toaletního kuříku; (MS).
velís, viz: *veliz*; (MS).
veliz, m. [← angl. *valise*] (1) (Mex, US): cestovní příruční taška; (MS).
vesor, m. [← angl. *bay sore*] (1) (Guat, Hond, Mex): nemoc zranění uší, které si přivodí dělníci, kteří sklízí rostlinu chicle²² v Belice; (MS).
victrola, viz: *vitrola*; (MS).
video, m. [← angl. *video*] (1) (LaPlat): společenství osob, kteří vystupují v televizi, nebo jsou s ní spojeni; (MS).
video-tape, m. [← angl. *video tape*] (1) (Am): film, ve kterém se natáčí vystoupení, které jsou potom vysílány televizi; (MS).
vitrola, f. [← angl. *victrola*] (1) (Arg, Mex, Par, Urug, Chil, US): gramofon se speciální ozvučnicí mající formu kusu ozdobného nábytku; (MS).
voucher, m. [← angl. *voucher*] (1) (Kub): průkazní dokument opravňující příjem peněz nebo cenných předmětů; (2) (Kub): potvrzení; (MS).

²² Gumovitý polymer, pryskyřice stromu *sapodilla Manilkara zapota*, dorůstajícího do výšky dvou metrů, rozšířeného v tropických oblastech Mexika a střední a jižní Ameriky. Pryskyřici chicle pro svou sladkou a aromatickou chuť tamější obyvatelé používali ke žvýkání.

W

- waffle**, m. [← angl. *waffer*] **(1)** (Am, US): druh lívance; ► z křupavého těsta, který se peče mezi dvěma horkými pláty, má podobu mřížky, obvykle se podává teplý se šlehačkou a zmrzlinou²³; (MS).
- waflera**, f. **(1)** (Am, US): elektrický plech pro přípravu palačinek; (MS).
- walk over**, m. [← angl. *walk-over*] **(1)** (Chil, LaPlat): rozsudek rozhodčího, který nechá zvítězit soutěžícího díky absenci protivníka; (MS).
- walk-over**, viz: *walk over*; (MS).
- walter**, viz: *welter*; (MS).
- wampa**, viz: *suampo*; (MS).
- warrant**, viz: *warrants*; (MS).
- warrants**, m. [← angl. *warrant*] **(1)** (Arg, Chil): list na zboží vydávané ve skladech; (MS).
- wash and wear**, m. [← angl. *wash and wear*] **(1)** (Chil): název druhu oblečení, které není třeba žehlit; (MS).
- wata**, viz: *water-closet*; (MS).
- water**, viz: *water-closet*; (MS).
- wáter**, viz: *water-closet*; (MS).
- water-closet**, m. [← angl. *water-closet*] **(1)** (Am): klozet, záchod; (MS).
- water-polo**, m. [← angl. *water-polo*] **(1)** (Am): vodní pólo, hra podobná fotbalu, která se hraje v bazénu; ► hry se za každý tým účastní sedm hráčů a brankář, jejichž cílem je vhodit rukama týmu protivníka co nejvíce branek; (MS).
- waterpolista**, m. **(1)** (Am): hráč vodního póla; (MS).
- way**; **one way**, **two ways**, [← angl.] (Portor): **(1)** jednosměrný; **(2)** v obou směrech; (MS).
- week-end**, [← angl. *week-end*] (Am): **(1)** poslední dva dny v týdnu, víkend; **(2)** procházka nebo krátký výlet, který se realizuje v tyto dny; (MS).
- welter**, m. [← angl. *welter-weight*] (Am): **(1)** v boxu, váha o 67 kg; **(2)** boxer této váhy; (MS).
- weste**, m. [← angl. *west*] **(1)** (Chil): východ; (MS).
- western**, m. [← angl. *western*] **(1)** (Chil, Mex, Urug): film o kovbojích, kovbojka; (MS).
- whiskey**, viz: *whisky*; (MS).
- whiski**, viz: *whisky*; (MS).
- whisky**, m. [← angl. *whisky*] **(1)** (Am, US): alkoholický nápoj, whisky;
- whiskería**, f. [← angl.] **(1)** (Arg): ► lokál určený k prostituci; bar, kde se servírky prostituují; (MS).
- whist**, m. [← angl. *whist*] **(1)** (Am): druh karetní hry; ► první velká společenská hra anglického původu, populární v 18. a 19. století, hraje se s balíčkem obsahujícím 52 karet, mezi čtyřmi hráči tvořící dva páry, body se získávají podle počtu vyhraných triků, cílem je získat více štychů než pár protihráčů²⁴; (MS).
- wicket**, m. [← angl. *wicket*] **(1)** (Chil): v kriketu, branka; (MS).
- windbraker**, m. [← angl.] **(1)** (Mex): větrovka; (MS).
- windshield**, m. [← angl.] **(1)** (Portor): čelní sklo auta; (MS).
- wik-end** viz: **week-end**; (MS).
- wikén**, viz: *week-end*; (MS).
- win**, viz: *wing*; (MS).
- wing**, m. [← angl. *wing*] **(1)** (Am): ve fotbale a jiných hrách, křídlo, útočník na křídle; **(2)** pozice obývaná tímto hráčem; **(3)** **wing tres-cuartos**, (Chil): hráč rugby; ► často je v této zadní pozici nejrychlejší hráč a talentovný běžec, který skóruje góly pokládáním míče v zóně branky²⁵; (MS).

²³ <<http://es.wikipedia.org/wiki/Waffle>> [CIT. 2009-30-12]

²⁴ <<http://www.acanomas.com/Reglamentos-Juegos-de-Naipes/329/Whist.htm>> [CIT. 2009-30-12]

²⁵ <rugbyudec.cl/sistema/archivos/WING11IZQUIERDO14DERECHO.doc> [CIT. 2009-30-12]

winger, m. [← angl. *winger*] (1) (Chil): viz: *wing*; (MS).

winter, m. [← angl. *winter-jeans*] (1) (Chil): kalhoty z modré džínoviny; (MS).

wipers, m., pl. [← angl.] (1) (Mex, Portor): stěrače, stěrače (u auta); (MS).

Y

yachting, m. [← angl. *yachting*] (Am): (1) námořní sport, jachting; (2) veslařské závody; (MS).

yachtman, m. [← angl. *yachtsman*] (1) (Am): osoba, která provozuje jachting; (MS).

yaque, m. [← angl. *jack*] (1) (US): zvedák ke zvedání auta; (MS).

yearling, m. [← angl. *yearling*] (1) (Chil): jednoroční kůň; (MS).

yec, viz: *yaque*; (MS).

yin¹, m. [← angl. *gin*] (1) (Am, Mex): džin; (MS).

yin², m. [← angl. *gin*]: (1) **yin de algodón**, (US): stroj používaný na čištění bavlny; (MS).

yincotel, viz: *yincotel*; (MS).

yincotel, m. [← angl. *gin plus cocktail*] (1) (Kub): nápoj složený ze směsi džinu, bylin a pomerančového likéru; (MS).

yiri, m. [← angl. *jitterbug*] (1) (US): moderní tanec; ► tanec pro páry, populární ve třicátých a čtyřicátých letech minulého století, zahrnující rychlé akrobatické pohyby, prováděn na swingovou nebo jazzovou hudbu²⁶; (MS).

yoyo, viz: *yoyó*; (MS).

yoyó, m. [← angl. *yoyo*] (1) (Chil): hračka jojo, hračka vyrobená ze dvou kulatých dřevěných kotoučů spojených osou, které klesají a stoupají pomocí provázku, který se kolem osy namotává a rozmotává; (MS).

Z

zafacón, m. [← angl. *safety-can*] (1) (Portor, Dom): plechovka na odpadky; (2) (Portor): špinavec; (MS).

zíper, m. [← angl. *zipper*] (1) (Antil, Kub, Mex, Pan, Ven): zip, zapínání oděvu, patentní uzávěr, zařízení kovového uzávěru; (MS).

zipper, viz: *zíper*; (MS).

zípper, viz: *zíper*; (MS).

²⁶ <<http://www.yourdictionary.com/jitterbug>> [CIT. 2009-30-12]

Kubanismsy

A

abanacue, viz: *anacúe*; (DMC).

abierto, -ta, adj.; (1) **ser alguien muy ~¹**, (Kub): být upřímný; (2) **ser alguien muy ~²**, být marnotratný; př.: *botó la fortuna, es muy abierto*; (DMC).

abocar, intr. (1) (Kub): líbit se; př.: *esta bicicleta me aboca*; (2) **abocado a carabina**, být donucen udělat rozhodnutí; př.: *no hay nada más difícil que estar abocado a carabina y no saber qué hacer*; ► toto rčení pochází z karetní hry, ve které k výhře je třeba získat několikrát pět králů, tedy *carabina*; (3) **abocado al cornetín**, viz též: *estar abocado a carabina*; (4) **~ al barín**, hodně se líbit; (DMC).

abochornadera, f. (1) (Kub): hanba, červenání (studem); (DMC).

abolina, x. (1) (Kub): nezdar, nezdařit se, ztroskotat; př.: *esto se va a abolina, ya tú verás*; (2) **~ el papalote**, se všim je konec; př.: *pelearon con unos enemigos muy fuertes y el resultado fue, abolina el papalote*; (DMC).

abono, m.; (1) **¿por qué no te vendes como ~?**, (Kub): ptá se běžně toho, kdo chodí hodně na stranu; (DMC).

abordaje, m.; (1) **lanzarse al ~**, (Kub): násilně zaútočit; (DMC).

aborde, m.; (1) **meterle un ~ a cualquiera**, (Kub): žádat peníze, které nemá v úmyslu vrátit; ■ Syn.: *picar dinero*; (DMC).

aboyado, -da, adj. (1) (Kub): ostražitý, ve střehu; (2) **~ con carga eléctrica**, ve střehu, ostražitý, a připraven reagovat násilně v případě potřeby; př.: *es peligrosísimo, está aboyado con carga eléctrica*; (DMC).

abre, (*abrir*, intr.); (1) **~ que voy**, (Kub): nevzpírej se, neodporuj, protože budu jednat; př.: *te quiero dar unos besos así que abre que voy*; (DMC).

ábrete, (*abrir*, zvrat.) (1) (Kub): poběž; př.: *ábrete que ahí viene el policía*; (DMC).

abrevadero, m.; (1) **armar el ~**, (Kub): hodně zašpinit, udělat nepořádek; pošpinit; př.: *en donde quiera que vive, arma el abrevadero*; (DMC).

abrir, intr.; (1) **abre que va**, (Kub): udělám to za každou cenu; př.: *abre que va, no te opongas*; ■ Syn.: *cuidado con los callos* („stejně to udělám“); (2) utéct; př.: *Pedro, cuando vio mi actitud decidida, abrió*; (3) **~ el banderín (de enganche)**, dát někomu příležitost; (DMC).

abrochar, intr., zvrat. (1) (Kub): navázat s někým kontakt, vztah; (2) **estar abrochado**, mít s někým pevný vztah; (DMC).

abstracto, m.; (1) **hacer más que un ~: un concreto**, (Kub): spáchat něco hrozného; ► kubánský kultismus; (DMC).

abuela, viz: *catarro*; (DMC).

abuelazandia, x. (1) (Kub): pokoj, ve kterém žije babička; (DMC).

abundantosa, adj. (1) (Kub): žena, která je vnadná a hodná obdivu pro její krásné tělo; (DMC).

abutir, viz: *pillar*; (DMC).

acá, viz: *cubana*; (DMC).

acabar, intr. (1) (Kub): chovat se nesprávně; nemít k něčemu dovednosti; př.: *ese acabó con el baile*; (2) mít velký úspěch; (3) vyhrát na plné čáře; (4) **~ con la quinta y con los mangos¹**, zpronevěřit, defraudovat ve velkém; (5) **~ con la quinta y con los mangos²**, pustošit; (6) **~ con la quinta y con los mangos³**, všechno zničit, zlikvidovat; (7) **~se la caña¹**, skončit s nějakou situací; př.: *al entrar el ejército se acabó la caña*; (8) **~se la caña²**, nadejít ničivá situace; (9) **~se la caña³**, přihodit se skandál; př.: *con el nuevo ministro se acabó caña y hubo que despedirlo*; (10) **~se el merequetén**, skončit se něco skandálem; př.: *en la fiesta anoche se acabó el merequetén*; (11) **~se el pan de piquito**, přihodit se něco velkého; (12) **~se el plei**, vynikat v něčem; př.: *con ese músico se acabó el plei*; ► *plei* Kubáncem vyslovuje výraz anglického původu *play* („hra, hrát“); (13) **~se el tumbao**, skončit někomu bezstarostný život; př.: *se le acabó el tumbao, tiene que trabajar muy duro ahora*; (14) **~se la mezcla¹**, zemřít; (15) **~se la mezcla²**, nacházet se v situaci bez dalších šancí na zlepšení; př.: *a Juan lo*

suspendieron y se le acabó la mezcla, no tiene otra oportunidad; (16) ~se la mezcla³, jdeme, pobízení k odchodu; př.: *albañiles, al carajo que se acabó la mezcla*; (17) ~se la pachanga, skončit něco výhodného, skončit sranda, vydělávání peněz, štěstí apod.; př.: *lo botaron del trabajo y se le acabó la pachanga*; ► význam závisí na kontextu konverzace; (18) dělat něco ve velké míře; př.: *Juan acabó con las mujeres en Colombia* („Juan v Kolumbii hodně smilnil“); (19) ~se lo que se daba, jazykový obrat používaný pro vyjádření toho, že činnost, kterou někdo vykonával, skončila, skončit se něco; nemít více šancí na vylepšení; př.: *mañana tengo un examen y se acabó lo que se daba*; ■ Syn.: *se acabó la mezcla*; (20) ~se los palitos, být konec všemu; (21) jíst; př.: *ve a casa de Juana y acaba que hoy no cocino*; (22) estar acabando¹, jazykový obrat používaný v mnoha situacích pro vyjádření toho, že někdo dělá něco nadměru, přehání své chování apod.; (23) estar acabando², mít něčeho nadměru, hodně dívek apod.; př.: *anoche te vi con otra mujer, estás acabando*; (24) estar acabando³, překračovat míru s vtipy; př.: *¿qué te pasa esta noche con los chistes? estás acabando*; (25) estar acabando⁴, zpronevěřovat ve vládě; př.: *este gobierno está acabando, ¿como hay millonarios desde noche a la mañana!*; (26) estar acabando⁵, vítězit naplno; př.: *gané un millón de pesos. — estás acabando.*; ► na každý čin nebo trumf se může aplikovat *estás acabando*; (27) llegó y acabó¹, používá se pro definitivní trumf, výhru; př.: *llegó al certamen y acabó*; (28) llegó y acabó², všechno sníst; př.: *tu primo llegó, vio los dulces y acabó*; (29) se acabó lo que se daba, způsob loučení se: nic víc, při loučení; (DMC).

academia, f.; (1) ~ de baile, (Kub): taneční škola se špatnou pověstí; př.: *no vayas a las academias de baile que son sitios de corrupción*; (2) bailador de ~¹, ti, kteří tancovali v tanečních školách se špatnou pověstí; (3) bailador de ~², vynikající tanečník; (DMC).

acambuco, m.; (1) ~ ponte al paio, (Kub): uvědom si, porozuměj; př.: *¿chico que te pasa? acambuco ponte al paio que vas por mal camino*; (DMC).

acana, f. (1) (Kub): silný; př.: *ese hombre es acana pura*; (2) nesmrtelný; př.: *es mi bandera de acana y bate a todo pendón* („to je moje nesmrtelná vlajka a ta je nade všemi“); (3) osoba, která se nenechá zlomit událostmi; viz též: *puya*; (DMC).

acaparador, m. (1) (Kub): muž, který doprovází vnadnou ženu; (2) ~ de carnes, viz též: *acaparador*; ■ Syn.: *agiotista*; (DMC).

acartonado, -da, adj. (1) (Kub): ten, kdo v minulosti trpěl tuberkulózou; př.: *estuvo tuberculoso en un tiempo pero ahora está acartonado*; (DMC).

accesoria, f. (1) (Kub): venkovní část domu, která se pronajímá; ► pojem, který s sebou nese psychologickou konotaci označující špatné bydlení, které obývají chudí lidé; př.: *no debe ser muy bueno porque vive en una accesoria*; (2) místnost vedoucí do ulice, obývaná chudými lidmi v pronajmutém domě; (3) la ~ de Margot Chaleco, vítězství, trumf v baseballu; př.: *el hombre que estaba en la tercera robó la accesoria de Margot Chaleco*; ► tento kubanismus byl vytvořen novinářem Victorem Muñozem; (DMC).

acción, f.; (1) estar en ~ y kilometraje, (Kub): pracovat; (2) estar de nuevo en ~ y sabotaje, být znovu v boji, znovu na nohách; př.: *estuve enfermo pero ya estoy de nuevo en acción y sabotaje*; (3) gustarle a alguien la ~ y el kilometraje¹, použití v mnoha situacích, o ženě, která má ráda sexuální styk s kterýmkoliv mužem apod.; (4) gustarle a alguien la ~ y el kilometraje², ten, kdo se rád dohaduje; př.: *ya está peleando con una mujer, ¿cómo le gusta la acción y el kilometraje!*; (5) gustarle a alguien la ~ y el kilometraje³, o muži, který je rád aktivní; př.: *¿como trabaja! es que le gusta la acción y el kilometraje*; (6) no haber ~ y kilometraje, bez obsahu, bez děje, o knize apod.; př.: *en este libro no hay acción y kilometraje*; (7) subírsele a alguien las acciones¹, získat uznání u všech; př.: *con ese libro que has hecho te han subido las acciones*; (8) subírsele a alguien las acciones², zkrásnět po návštěvě kadeřnictví apod., o ženě; viz též: *cámara*; (DMC).

acciones, viz: *subírsele a alguien las acciones*; (DMC).

accionista, m.; (1) ~ de la Bayer, (Kub/exil): o tom, kdo užívá aspirin v jednom kuse; ► Bayer je název bývalých farmaceutických závodů na Kubě; (2) ser ~ de la «Diuk Pael», plýtvat energií; ► Duke Power Kubánci vyslovovali *Diuk Pael*, název elektrárny ve Spojených státech; ► je mnoho dalších podobných kubanismů; (3) ~ del «Mac Donal»; ► americká síť restaurací McDonald, Kubánci vyslovuje *Mak Donal*; př.: *oye Juan, yo no soy accionista de la Diuk Pael*; (věta rozkazovací záporná, ve které mluvčí prikazuje zhasnout světlo); (4) ser ~ de un banco, stále sedět na stejné lavici v parku; př.: *esos mendigos son accionistas de un banco* („ti žebráci vždy sedí na stejné

lavici v parku“); (5) **ser ~ de Vanidades**, mít někdo zbytečně moc; ► slovní hříčka podle stejnojmenného časopisu; (6) **ser ~ de la «Eso»**, načerpat velké množství benzínu americké společnosti EXXON; být řidič; (7) **ser ~ de la «Istern»**, létat ve velké míře se severoamerickou společností Eastern; (DMC).

ace, m.; (1) ~, ~ **de todo** (Kub): mít zkušenosti ve všech směrech; př.: *así que también eres orador? es que ace, ace de todo*; (2) ~ **lavando y yo descansando**¹, dělat práci za druhého; př.: *¿vas a dejar que tu hermano haga ese trabajo que en realidad te corresponde a ti? ace lavando y yo descansando*; (3) ~ **lavando y yo descansando**², nestarat se o to, co se děje druhým, zatím co mu se vede dobře; (4) **ser como** ~, pracovat v různých odvětvích; př.: *yo soy como ace, trabajo en lo que se me presente*; ► původ těchto kubanismů je ve sloganech na mýdlo ACE, které lid dovedl do reálných situací; (DMC).

aceitar, tr. (1) (Kub): podplatit významnou osobu; (2) ~ **la bisagra**, navonět se deodorantem; ► *bisagra* je kubanismus pro *sobaco* („podpaží“); (DMC).

aceite, m.; (1) ~ **fino**, (Kub): pivo; (2) **a ese no le echaron ~ ricino**, ten, kdo má vrásčitou nebo škaredou tvář; ► kubanismus pochází z baseballu, pokud se na baseballovou rukavici nevylije ricinový olej, scvrkne se; (3) **gustarle que le midan el ~**, být homosexuál; př.: *tan buen tipo y gustarle que le midan el aceite*; ■ Syn.: *achorongao, arrancar de marcha atrás y con el baúl abierto, bocacho, bragueta, cafiaspirínico, cagar blandito(o pa' dentro), carácter, champe, cherna. cherna, pargo y cubereta, de cerca parece y de lejos lo es, estar mechado, nalga o nalga pálida, pailero, pájaro, pajarito, pargo, parguela, partido, rififi, sayonara, selastraga, ser importador de carne para el interior, volador, cundango, champe, dar salticos de charquito en charquito, estar mechado como el dulce de guayaba*; (4) **más ~ da un ladrillo**, být velký skrblík, lakomec; př.: *no le pidas un centavo que más aceite da un ladrillo*; ■ Syn.: *aserrín, bijirita*; (5) **medirle el ~ a alguien**, znát někoho dobře; (6) **saber medirle ~ a alguien**, vědět odhadnout člověka, mít čich na lidi; ► fráze *gustarle que le midan el aceite, medirle el aceite a alguien, saber medirle aceite a alguien*, pochází z automobilistické terminologie; (6) **ser ~ de cabo de paraguas**, být opatrný na peníze, držgrešle; ■ Syn.: *cabo, codo*; viz též: *grasa, peste*; (DMC).

aceituna, viz: *gallego*; (DMC).

aceleración, f.; (1) **¡qué ~ tiene!** (Kub): je tak nervózní!; ■ Syn.: *¡qué aceleramiento tiene!*; (DMC).

acelerado, -da, adj. (1) (Kub): nervózní; př.: *este problema tiene a Juan acelerado*; (2) **estar ~**, být hodně nervózní; (3) **estar acelerado, pon segunda** vybízení druhé osoby, aby se uklidnila; ► z automobilové terminologie, metafora nervózního člověka na zrychlující se motor; (DMC).

aceleramiento, viz: *aceleración*; (DMC).

acelerar, tr., intr.; (1) **acelera, Nico, acelera** (Kub): pobídka ke zrychlení; ► žertovný výraz pocházející z hudebního díla; (2) ~ **a alguien**, znervózňovat někoho; (DMC).

acelerarse, zvrat.; (1) ~ **a alguien con una mujer**, (Kub): zvýšit se někomu sexuální libido; př.: *cuando la veo me acelero*; (DMC).

acento, m.; (1) **tener alguien ~ punto y coma**, (Kub): být velmi nebezpečný; (2) **tener algo, ~ punto y coma** být velice zajímavý; př.: *tu novela tiene acento punto y coma*; (DMC).

acera, f.; (1) **no llegar ni a la ~ de enfrente**, (Kub): nemít šanci na úspěch; viz též: *calle*; (2) **quererlo en la ~ de enfrente**, nechtít s někým mít nic společného; (3) **tirarse por la ~ de la derecha (o de la izquierda)**, stát se pravičákem (nebo levičákem); (DMC).

acere, f./m. (1) (Kub): přítel; ► výraz pochází z hantýrky *chuchero* (viz); (2) ~ **a todo**, přítel do nepohody; (3) **ser una ~, boncó, monina**¹ (← afr.): značí znamenitost; vynikat v zaměstnání, vědomostmi apod., a být statečný; (4) **ser el ~, boncó, monina**² (← afr.): být hezoun; ► ve všech čtvrtích býval nějaký hezoun, kterému se tak říkalo; viz též: *sanga*; (DMC).

acerín, m. (1) (Kub): hrací kulička z oceli; (DMC).

acero, viz: *pulmón, soplarse*; (DMC).

achantao, -a, adj.; (1) (Kub): **estar ~**, být zabržděný; nic nedělat; př.: *míralo achantado en la esquina*; (2) pasivní člověk; př.: *él es muy achantado*; (DMC).

achantar, tr. (1) (Kub): položit; př.: *achanta el pie en el acelerador que llegamos tarde* („šlápní na to, máme zpoždění“); (DMC).

achantarse, zvrat. (1) (Kub): položit se vedle někoho; př.: *ella se achantó a mi lado*; ► převzato z hantýrky sociální skupiny *chuchero* (viz); (2) ~ **a la vera**, posadit se vedle někoho; ► z hantýrky sociální skupiny *chuchero* (viz); (DMC).

aché, m. (← afr.) (1) (Kub): štěstí; (DMC).

achero, m. (1) (Kub): vzdělaný člověk, který má mnoho vědomostí, specialista na něco; ■ Syn.: *hacha y machete*; (DMC).

achicharrar, tr. (1) (Kub): pobláznit muže, o ženě; př.: *desde que la vi, me está achicharrando*; (DMC).

achón, m. (← afr.) (1) (Kub): bankéř v čínské hazardní hádankové hře *charada (siló)*; (2) troufalý, kurážný muž; (3) inteligentní člověk; ► výraz pochází z populární čínské hazardní hry *charada*; (4) nebezpečná osoba; (5) **ser un ~**, být hezký, o osobě; ■ Syn.: *ser achonero*; (DMC).

achorongao, m. (1) (Kub): homosexuál; viz též: *aceite*; (DMC).

achusmearse, zvrat. (1) (Kub): naučit se způsobům chování a mluvy členů nižší sociální vrstvy, lůzy; (DMC).

ácidos, m. pl. (1) (Kub): neslušná, sprostá slova; (2) těžké chvíle; př.: *estoy en unos ácidos que no se los deseo a mi peor enemigo*; (3) **disolverse algo en el ácido úrico**, rozplynout se, úplně se rozpustit; př.: *tu ofensa se disolvió en ácido úrico*; ► kubánský kultismus; (DMC).

acidoso, -sa, adj.; (1) **ser alguien muy ~**, (Kub): být zahořklý, zatrpklý; (DMC).

acobe, x. (1) (Kub): jako opravdová ocel, zde ve smyslu silný; př.: *ese hombre es acobe de verdad*; (DMC).

acobio, m. (1) (Kub): bota; (DMC).

acogotado, -da, adj.; (1) **estar ~**, (Kub): mít hodně práce, být zaneprázdňený; (DMC).

acomodar, tr. (1) (Kub): podvést někoho, provést mu nějakou špinavost; (2) přesvědčit, dostat někoho na svoji stranu, donutit; (DMC).

acomodarse, zvrat. (1) (Kub): přizbůsobit se situaci; př.: *se acomodó al trabajo que tiene a pesar de lo malo que es*; (DMC).

acomodo, m. (1) (Kub): správné místo v životě; to, co komu vyhovuje; př.: *¡qué buen acomodo el tuyo!*; (2) klidná, příjemná práce; (3) **tener su ~**, mít své místo v životě jisté; o tom, kdo našel dobrou práci apod.; (DMC).

acoy, m. (1) (Kub): pan X, cizinec; ► převzato z hantýrky sociální skupiny *chuchero* (viz); (DMC).

acróbata, m./f. (1) (Kub): muž nebo žena; ► výraz pochází z *chuchero* (viz), na; (2) **vivir de ~**, vést kolísavý život, nežít si dobře; (DMC).

acto, m.; (1) **ser algo un ~ piadoso**, (Kub): sát pohlavní orgán ženy; ► Jednou se žertovně ptali kardinála Plá, arcibiskupa barcelonského a člena Královské jazykové akademie (RAE), co znamená slovo *mamancia* „sátí“, (sát ženské nestydaté partie). Na dalším sezení kardinál odpověděl, že sání je zbožný akt, při němž se jazyk vrátí na místo svého zrodu. Akademici se ho ptali, proč je to zbožný akt a ten jim odpověděl, že proto, že se u toho klečí; (DMC).

acuadrillado, -da, adj.; (1) **estar ~**, (Kub): být sjednocený, spojený, jednotný; př.: *el exilio está acuadrillado en todo*; ► výraz původem z jazyka venkovanů; (DMC).

acúatico, viz: *ruta*; (DMC).

acumulador, m.; (1) **ser como los ~es Lazo**, (Kub): vykonávat úkoly rychle, nenechávat nic na zítra; ► tento kubanismus má původ v reklamním hesle na baterie značky Lazo: *pisalo y arranca* „zmáčkni a rozjed' to“; (DMC).

acupuntura, f.; (1) **aplicar ~ con aguja gorda intranagal**, (Kub/exil): vykonávat sexuální akt proti přírodě; (DMC).

Adams; (1) **ser alguien ~**, (Kub/exil): o někom, kdo žije na úkor druhých; ► přilepit se na někoho jako žvýkačky značky Adams; viz též: *picúo*; (DMC).

Adán; (1) **estar vestido de ~**, (Kub): být nahý; (2) být spoře oděná, o ženě; (DMC).

adeja, viz: *nene*; (DMC).

Adela; (1) **me lo dijo ~**, (Kub): odpověď v situaci, kdy dotazovaný nechce odhalit svůj zdroj informace; ► výraz pochází z textu písně; (DMC).

adentro, adv. (1) (Kub): vidět někoho vycházet; (2) **tener ~ Matusalén a bordo del ron Caney**, být hodně opilý; ► Matusalén a ron Caney jsou kubánské rummy; (DMC).

administrar, tr. (1) (Kub): vládnout, přikázat, ovládat, mít pod kontrolou; (DMC).

aduanas, viz: *contribución*; (DMC).

adversidad, f. (1) (Kub): smůla; kubánský jazykový obrat; př.: — *no conseguí el dinero — adversidad*; (2) ~ **viene de tranca**, přistihnout někoho v trestuhodné situaci; př.: — *rompiste el jarrón por estar jugando, adversidad*; (DMC).

aéreo, viz: *dirigible, santovenia*; (DMC).

aeroplano, m.; (1) **ser ~**, (Kub): neustále plánovat; ► slovní hříčka mezi slovy *planear* („vznášet se“), *hacer planes* („plánovat“) a *el planear* („plachtění“); viz též: *mosquito*; (DMC).

afacante, adj.; (1) **estar una mujer ~**, (Kub): o ženě, být velice krásná; ► kubanismus pocházející z komediantského prostředí; (DMC).

afacar, tr. (1) (Kub): předvést to nejlepší ze sebe, použít všechny tajné zbraně v nouzi; ► slovo převzaté z řeči sociální skupiny *chuchero* (viz); (DMC).

afanador, viz: *diablo*; (DMC).

afanar, intr. (1) (Kub): krást, loupit; (DMC).

afano, m. (1) (Kub): krádež, šlohnutí, štípnutí; ► výraz převzat z řeči sociální skupiny *chuchero* (viz), pochází z cikánského nářečí; (DMC).

afeitada, f.; (1) **quedarle a alguien cuatro ~s¹**, (Kub): být starý nebo starší člověk; př.: *a Juan le quedan cuatro afeitadas, tiene ochenta años*; (2) **quedarle a alguien cuatro ~s²**, být v posledním tažení, mít těsně před smrtí; (3) **quedarle a alguien cuatro ~s³**, zbývat někomu málo let života; (DMC).

afeitar, tr. (1) (Kub): zabít; (DMC).

afilado, -da, adj.; (1) **andar ~¹**, (Kub): chodit dobře oblečený; ► pochází z řeči sociální skupiny *chuchero* (viz); (2) **andar ~²**, velice dobře pracovat; (2) **andar ~ y con la lata brillante**, viz: *andar afilado*; ► *la lata* („auto“) pochází z řeči soc. skupiny *chuchero* (viz); (DMC).

afilar, tr., zvrat. (1) (Kub): všímat si, všimnout si; (2) položit se; př.: *voy a afilarme un flu hoy despampanante* („dnes se položím protože mám hroznou chřipku“); ► z řeči soc. skupiny *chuchero* (viz); (3) ~ **el lápiz**, účtovat málo, slevnit, prodat levně; (4) ~ **el collín**, vykonat něco velice dobře; (5) ~ **hasta el tiznao**, udělat něco dobře; (6) ~ **la piedra**, vykonávat stále stejnou činnost; př.: *¿qué estás haciendo? — afilando la misma piedra*; (DMC).

aflojarse, zvrat. (1) (Kub): podělat se strachem, polekáním; (2) **aflójame la mascá y suéltame la majúa¹**, nečekám nic víc; (3) **aflójame la mascá y suéltame la majúa²**, dej mi, o věci; (4) **aflójame la mascá y suéltame la majúa³**, vyprávět báchorky, vymýšlet si; ► rčení používané původně na venkově; (3) **aflójarsele a alguien las patas (las volantas)**, vylekat se, dostat strach; ► fráze pochází z boxu; (4) **aflójarsele la arandela**, stát se homosexuálem; ■ Syn.: *aceite*; (4) **aflójarsele la caja del pan**, udělat se někomu špatně od žaludku; př.: *se le aflójó la caja del pan y se ensució en los pantalones*; (DMC).

afragañarse, zvrat. (1) (Kub): vykoupat se, koupat se; ► slovo převzaté z řeči sociální skupiny *chucheros*; (DMC).

África, viz: *calor*; (DMC).

africanas, f. pl. (1) (Kub): posezení, židle vyrobené ze dřeva a plachtoviny; (DMC).

afrijolar, tr. (1) (Kub): usmrtit, zabít několika ranami; př.: *lo afrijolaron anoche a las cuatro*; (DMC).

afuera, adv.; (1) **lavar para ~**, (Kub): o někom, kdo si vydělává na živobytí praním prádla u druhých doma; př.: *ella lava para afuera*; (DMC).

agachado, -da, m. f. (1) (Kub): dělat se mrtvým broukem a nakonec všechny překvapit; ► tento kubanismus pochází z domina; ten, kdo si ponechává kostky domina, které mohly být použity ve hře a nakonec s nimi překvapí a vyhraje hru je *agachado*; (DMC).

agacharse, zvrat. (1) (Kub): dostat strach, ztratit odvahu; (DMC).

agachón, viz: *agachado*; (DMC).

agallas, f. pl.; (1) **tener ~**, (Kub): být odvážný, nebojácný; (DMC).

agapito, m. (1) (Kub): hostina, hody; (2) malá rodinná oslava; ► zdrobnělina od slova *agapé* („hostina, banket“); Kubáncům zní srandovně, protože Agapito je jméno komické postavy z rozhlasového programu *Agapito y Timoteo, su maestro*; viz též: *san*; (DMC).

agarrar, tr. (1) (Kub): pochopit; (2) ~ **el carbón**, psát; (3) ~ **la onda**, dovědět se, vzít na vědomí; (DMC).

agarre, m. (1) (Kub): vliv; (DMC).

agarrón, m.; (1) **tener un ~**, (Kub): mít bezvýznamnou hádku; (DMC).

agilar, intr. (1) (Kub): používá se v rozkazovacím způsobu s významem: běž pryč, odejdi; př.: *agila ahora mismo*; (DMC).

agiles, [*agilar* tr.]; (1) **no me ~**, (Kub): netrap mě, nenaléhej, netlač na mě; př.: *no me agiles*; (DMC).

agilucho, m.; (1) **llegar de ~**, (Kub): před začátkem sexuálního styku, jako první sát ženské pohlavní orgány; (DMC).

agiotista, m. (1) (Kub): ten, kdo se oženil se silnou ženou; viz též: *acaparador*; (2) **agiotista de la conversación**, ten, co mluví stále pouze o sobě; (DMC).

agitar, tr. (1) (Kub): vystrašit někoho; (2) provokovat, obtěžovat; (3) nutit někoho tvrdě pracovat; (4) **no me agites que me fermento**, netlač na mě, nevyčerpávej mě, nebo se naštvu; (5) **no te agites que te fermentas**, nezlob se, nehněvej se, nebo se ti stane něco nepříjemného; ► kubanismus používaný v situaci pro vyhnutí se tomu, aby se druhý nerozlobil, říká se někomu, kdo se má rozzlobit; ■ Syn.: *no te agites que el corazón no se opera*; (DMC).

agítate, [*agilarse* zvrat.] (1) (Kub): pohni sebou; př.: *agítate que tenemos que salir enseguida*; (DMC).

agraria, viz: *reforma*; (DMC).

agregado, m. (1) (Kub): přístavek domu; (DMC).

agria, viz: *mango*; (DMC).

agricultura, f.; (1) **ir a la ~**, (Kub): jít pracovat na pole, na venkov; ► požadavek na ty, kteří chtěli vycestovat v období marxismu, museli jet pracovat na venkov před opuštěním země; (DMC).

agua, f. (1) (Kub): opilost; (2) **acabarse el ~ de Pompeya**, skončit mír; ► *agua de Pompeya* se používá při afrických rituálech pro dosažení míru; (3) **~, alpiste y revolcadero** správně řečeno; př.: *te voy a dar cien pesos, agua, alpiste y revolcadero*; (4) **~ e lluvia!** pokřik na toho, kdo je příliš hluchý; pokřik publika, když hudba dobře hraje; (5) **es ~ de lluvia**, pokřik, který vykřikují především členové congy, maškarního průvodu v průběhu karnevalu; (6) **~ bomba¹**, vlažná, skoro teplá pitná voda; (7) **~ bomba²**, osoba bez chuti do života, mdlá; (8) **~ de chuchumeque¹**, čarodějnictví, čarování; (9) **~ de chuchumeque²**, přípravek, který se přidává do čaje nebo jiných nápojů muži, aby se zamiloval; ► používá se hlavně v provincii Matanzas; (10) **~ e culo¹**, řídký vývar nebo řídká polévka; (11) **~ e culo²**, čarodějnictví, čarování; (12) **agua de jeringa**, špatně chutnající káva; (13) **~ de Mayo**, průjem; (14) **~ fría aquí¹**, klid; př.: *esto se pone malo, agua fría aquí*; ► věta se používá při rozruchu v davu, při diskusi nebo rozohněné atmosféře a očekává se potíž; ve většině případů výraz označuje kritickou situaci; tento kubanismus je titul písně typického kubánského hudebního stylu Cristóbal Dobala; (15) **~ fría aquí²**, označení toho, že někdo smrdí; (16) **~ gorda¹**, velké množství vody; (17) **~ gorda²**, být hodně opilý; př.: *ese hombre tiene agua gorda*; (18) **~ gorda³**, hodně přšet; př.: *está cayendo agua gorda del cielo*; (19) **~ sola cría ranas; beba ginebra La Campana**, výzva, aby někdo změnil práci nebo činnost, kterou dělá apod.; ► kubanismus, který vznikl s reklamou na džin značky La Campana; (20) **bien, viva «~,~»** (Kub, And): euforické zvolání při poslechu lidové hudby nebo když kapela dobře hraje; (21) **cómo le entra ~ al coco**, vyřešit, najít řešení, v tázací formě vyjadřuje otázku „jaké je řešení? “; ve větě kladné někdy označuje něco nemožného; (22) **el ~ coge su nivel**, dosáhnout vyšších cílů a ztroskotat pro nedostatek vůdčích vlastností; př.: *no importa que sea ministro, volverá ser un simple empleado, el agua siempre coge su nivel*; (23) **dar ~ de culo**, dát někomu vypít nápoj lásky; (24) **darle ~ a algo¹**, komplikovat situaci; (25) **darle ~ a algo²**, rozehnat, rozpustit, vyřešit; ► výraz pochází z domina, *darle aguas* znamená zamíchat kostky oběma rukama před rozděním; (26) **darle ~ a algo³**, nechat něčemu nebo někomu čas; př.: *les diste mucha agua a esas relaciones*; (27) **darle una mujer a un hombre ~ de bollo**, dát muži nápoj lásky, díky čemuž se beznadějně zamiluje; ► o tom, kdo vypadá hodně zamilovaný; (28) **echar ~ amarilla**, uklidnit, utišit; př.: *en ese incidente hay que echar agua amarilla*; (29) **echarle a alguien ~ de chuchumeque en el café¹**, dát někomu nápoj lásky, léčivý nebo otrávený nápoj; (30) **echarle a alguien ~ de chuchumeque en el café²**, praktikovat na někom čarodějnictví; ► výraz *agua de chuchumeque* je používán v provincii Matanza; ■ Syn.: *echarle bicongo*; (31) **echarle ~ oxigenada al mal humor**, hlídat si špatnou náladu; př.: *yo, cuando estoy de mal humor, le echo agua oxigenada*; (32) **echarle ~ amarilla a alguien**, uklidnit někoho; (33) **estar bajo el ~**, být opilý; (34) **estar en ~**, viz: *estar bajo el agua*; (35) **estar halando ~**, pracovat bez zisku, bez výnosu; (36) **estar la cosa de ~ con azúcar prieta**, nacházet se v těžké situaci, procházet nesnadným obdobím; (37) **fuera del agua se nada bien**, ten, co nemá problém si myslí, že je jednoduché jej vyřešit; (38) **jugar ~**, vykoupat se, koupat se; (39) **llegar el ~ a la albarda**, mít velkou potíž; př.: *el agua ya llega a la albarda, no sé cómo vamos a resolver el*

problema; (40) **llevátelo viento de ~**, vzdal se, odejdi; (41) **mira por dónde le entra el ~ al coco**, v tomto, zde je ten zakopaný pes; (42) **navegar en ~ turbia**, žít s barevnou ženou; (43) **no dar ni una sed de ~**, nikomu nepomáhat; (45) **no poder despegar a una pareja ni con ~ caliente**, o dvojici milenců, hodně se milovat; (46) **no se tire que a lo mejor no hay ~ en la piscina**, neriskuj, nehazarduj; ► výraz vypovídá o jazykovém géniu mluvčího; (47) **parecer un perro de ~ maltratado**, špatně se oblékat; ■ Syn.: *parecer Pedro Harapos*; (48) **pegarse un ~**, opít se; př.: *el agua que se pegó era de padre y señor mío*; (49) **sacar ~ del pozo**, pohyb pravé ruky střídavě nahoru a dolů při tanci; (50) **sacar ~ y carbón**, dosáhnout něčeho nepostradatelného k životu; (51) **salirsele a alguien el ~ del coco**, být bláznivý, být blázen; (52) **ser ~ de cañanga**, nemít žádnou hodnotu; ► tento výraz pochází od kubánských espiritualistů, kteří vyrábí přípravek *agua de cañanga*, který nemá žádnou tržní hodnotu; (53) **tener, alguien, ~** být opilý; (54) **tener en la teja, ~ de carabaña** být velmi inteligentní; př.: *lo que tengo en la teja, es agua de carabaña*; (55) **tener un ~**, být opilý; (56) **tomar ~ del pompón**, označení pro španělského emigranta, který zůstal na Kubě; př.: *no se va, tomó agua del Pompón*; ► často lze slyšet v provincii Matanzas; (57) **yo vivo en el ~ como el camarón**, není problém; ► tento kubanismus pochází z textu písně; viz též: *azúcar, bairum, caballo, candela, coco, conga, cuento, demonios, desierto, güira, huevos, jugar a los bomberos, lengua, parecer Pedro Harapos, pase, perro, remos, súbela, tipo, tragante*; (DMC).

aguacatadas, f. pl.; (1) **darse ~**, (Kub): mít o sobě vysoké mínění a podlehnout myšlence soběstačnosti; (DMC).

aguacatazos, m. pl.; (1) **darse un aguacatazo**, (Kub): vypít jeden drink; př.: *hoy me he dado tres aguacatazos*; (DMC).

aguacate, m.; (1) **~ aguachencho**, (Kub): shnilé avokádo, které už je k ničemu; (2) **estar alguien más apolismado que el ~ del puesto de chino¹**, být skleslý, pokleslý; (2) **estar alguien más apolismado que el ~ del puesto de chino²**, nacházet se ve špatné ekonomické situaci; (3) **no poder vivir sin el ~**, nemoct žít mimo svou zemi; (4) **explotar el ~**, odhalit se nezákonná aféra; (5) **ser alguien como el ~**, nevědět o někom, kdo to je, protože se nikdy nevyjádří; být kariérista; ► výraz pochází z venkova, avokádo není ani ovoce, ani maso, ani ryba; (DMC).

aguacenchá, -cho, adj.; (1) **mujer ~**, (Kub): zamlklá žena, neslaná, nemastná; (2) **ser muy ~**, být příliš pasivní, zamlklý, bázlivý; (DMC).

aguajirado, -da, adj. (1) (Kub): chovat se jako venkovan; (2) **estar ~**, být plný studu; ► výraz pochází od *guajiro* „venkovský“, venkovan je skoro vždy zaražený při setkání s lidmi z města; (DMC).

aguajirse, zvrat. (1) (Kub): pocítit stud; (DMC).

aguajola, f. (1) (Kub): druh limonády, nealkoholický studený nápoj; (DMC).

aguantar, zvrat.; (1) **aguántate que te caes**, (Kub): skoncuji s tebou; př.: *aguántate, que te caes, no te perdono*; ► výraz pochází z písně; (DMC).

aguante, m.; (1) **tener un ~**, (Kub): mít hodně trpělivosti; (DMC).

aguantón, m., f.; (1) **ser una ~**, (Kub): být odevzdaný, poslušný, pokorný; (DMC).

aguas, f. pl.; (1) **estar en ~ limítrofes**, (Kub/exil): dostat se až na mez tolerance; př.: *no te tolero más, con todos estás en aguas limítrofes*; viz též: *tiburón*; (DMC).

aguijonazo, m. (1) (Kub): žádání o vypůjčení peněz s úmyslem nevrátit je; (DMC).

águilas, viz: *club*; (DMC).

aguilucho, viz: *Pepe*; (DMC).

agüita, f. (1) (Kub): málo, trochu; př.: *le pedí cinco pesos y me dio una agüita*; (2) **~ chirrín¹**, slabý déšť, který padá přerušovaně; (3) **~ chirrín²**, příliš dotíravá osoba; (3) **tener a alguien tomando ~ del naranjal**, o osobě, do které je někdo hodně zamilovaný; mít někoho omotaného kolem prstu; (DMC).

aguja, f.; (1) **buscar como ~**, (Kub): hledat něco nemožného, velmi těžkého k dosažení; př.: *buscar como aguja en un pajar* („hledat jehlu v kupce sena“); (2) **la ~ sabe lo que cose el dedal**, znám tě moc dobře, mě neošidiš, známe svoje lidi; (3) **la ~ sabe lo que cose, y el dedal lo que arrempuja** drž se, ševče, svého kopyta; (4) **sacarle la ~ al hilo**, porozumět něčemu; viz též: *máquina, refrescar*; (DMC).

agujero, m.; (1) **hacer un ~**, (Kub): působit, uškodit; př.: *con esa subida de precios me han hecho un agujero en mi negocio*; (DMC).

ahí, adv. (1) (Kub): dobře, dobrý; př.: *mi libro está ahí*; (2) **~ el filo no entra¹**, toto se nedělá; (3) **~ el filo no entra²**, nemoci dosáhnout výsledku; ► fráze pochází z biliáru; (4) **~ es donde está la malanga**, v tom je podstata věci, jádro věci; viz též: *ese es el ajo*; (5) **~ es donde la puerca tuerce el**

rabo, zde je řešení; viz též: *ahí es donde está la malanga, ese es el ajo*; ► významy záleží na kontextu konverzace; (6) ~ **es donde se le tuerce a la puerca el rabo**¹, toto je rozhodující chvíle; (7) ~ **es donde se le tuerce a la puerca el rabo**², moment rozřešení; ■ Syn.: *ahí está el detalle*; ► varianta tohoto rčení je *ahí está el detalle*, „v tom je podstata věci“, je to titul filmu mexického zesnulého herce Maria Morena, *Cantiflas*; (8) ~ **está la parte de la minucia**, v tom je podstata věci; (9) ~ **fue cuando la mula tumbó a Génaro**, zde se situace komplikuje; (10) ~ **hacen la sopa con huesos viejos**, v této oblasti oznamují včerejší zprávy; (11) ~ **no vive tranquila ni la mona Chita**, zde nikdo nežije klidně, zde není mír; (12) ~ **mamá**, zde je podstata věci, trefa do černého; (13) ~ nebo ~ **na'ma**¹, nezměň se; (14) ~ **o ~ na'ma**², výkřik publika ve chvílích, kdy kapela přestane hrát v oblíbených pasážích; (15) ~ nebo ~ **na'ma**³, výkřik publika, když kapela dobře hraje; př.: *¡cómo tocan! ahí, ahí na'ma'*; viz též: *azúcar*; ► *na'ma'* znamená *nada más* („nic víc“); (16) ~ **si es verdad que le dan a la pelota**, zde vědí, jak se co dělá; (17) ~ **viene la bolita por la canalita**, teď se dozvíme tu zprávu, teď to přijde; ► tento kubánský výraz má původ v losování národní loterie, před zjištěním výherního čísla říkal hlasatel tuto větu; rčení se používá v různých situacích; (18) **estar algo o alguien** ~, vypadat velmi dobře; (DMC).

ahora, adv.; (1) **ahora me pica aquí y voy a rascarme allá**, (Kub/exil): jedeme do Washingtonu, tam se vyřeší náš problém; ► Kubánci často řešili soukromé problémy a potíže ve Washingtonu; fráze pochází z textu písně; (DMC).

ahorcarse, zvrat. (1) (Kub): lpět, držet se, umíněně na něčem trvat, zadrhnout se v nějaké situaci; př.: *fracasarás, hay que tener un criterio amplio y tú te ahorcas*; ► výraz má původ v dominu; *ahorcarse a una ficha* znamená v dominu nehrát s kostkou, což se odhalí při počítání kostek na konci hry; (DMC).

ahorita, adv. (1) (Kub): malý časový úsek, za krátkou chvíli; ■ Syn.: *ahoritica*; (DMC).

ahoritica, viz: *ahorita*

ahuevado, m.; (1) **buscarle el ~ a la cosa**, (Kub): hledat podstatu věci; ► tento výraz pochází z venkova, ale ustálil se v jazyce města; (DMC).

ahumarse, zvrat. (1) (Kub): opít se; ► eufemismus od *ajumarse*; (2) reagovat násilím; př.: *cuando lo empujé; se ahumó*; ■ Syn.: *ahumarse como el pescado*; (DMC).

ainar, tr. (1) (Kub): říct, povědět; (2) ukrást, uloupit, odnést; ► slovo původem *chuchero* (viz); (DMC).

aire, m.; (1) **aspirar y no tener ~**, (Kub): usilovat o něco a nemít k tomu podmínky nebo předpoklady; (2) **coger un segundo** ~¹, dostat druhý dech, znovu se cítit mladý; př.: *este viejito cogió un segundo aire y se casó*; (3) **coger un segundo** ~², nabít sil, které už byly vyčerpány; ► výraz má původ v boxu, používá se v situaci, kdy už boxér nemá sil, ale vzchopí se a nakonec vyhraje zápas; (4) **comer tajadas de ~**, nacházet se v zoufalé finanční situaci; ■ Syn.: *vivir del aire*; (5) **estar alguien en el ~ y transmitiendo**, být velmi unavený, ale přesto pokračovat v nějaké činnosti; př.: *yo no me rindo, estoy en el aire, y transmitiendo*; (6) **estar en el** ~¹, nemít nic jisté; (7) **estar en el** ~², stále mluvit; ► tento kubanismus je přirovnáním lidí, co stále mluví a rádiových stanic, které vždy vysílají; (8) **inventarlas en el ~**, lhát, vymýšlet si; (9) **no tener algo ~**, nesloužit, být k ničemu; př.: *este restaurante no tiene aire* („tato restaurace nemá zákazníky“); (10) **si le da un ~, se rompe** být homosexuál; př.: *si le das aire, a Pedro, se rompe*; viz též: *balleta, bola, comercial, mierda, tángana*; (DMC).

«**aisber**», m. [← angl. *iceberg*]; (1) **botar un «~»**, (Kub/exil): chovat se k někomu chladně, jednat cize; (2) **ser alguien un «~»**, chovat se pokrytecky; ► kultismus, jde vidět jen vrcholek ledovce; (DMC).

«**Aisten**»; (1) **tener que inventar más que ~**, (Kub/exil): muset si vymyslet ohromnou lež; př.: *como llegues tarde vas a tener un problema conmigo, para convencerme de lo que dices vas a tener que inventar más que Aisten*; ► příjmení *Alberta Einsteina* Kubáncem vyslovuje *Aisten*; (DMC).

ajá, citosl.; (1) ~ **la jardinera**, (Kub): konec diskusím, je konec, a tečka; př.: *voy porque me da mi real gana y ajá la jardinera*; ■ Syn.: *el coyote y ajá la jardinera*; (2) **mandar un ~ a la jardinera**, poslat někoho do háje a naznačit, že bez ohledu na nikoho a na nic; př.: *yo reaccioné ante su crítica y le mandé un ajá a la jardinera*; (DMC).

Ajax, m.; (1) **decirle a alguien ~**, (Kub): být velmi čistotný; př.: *a mi hermano le dicen Ajax*; ► Ajax je název čistícího prostředku; (DMC).

ajena, viz: *pólvora*; (DMC).

ají, m.; (1) ~ **de la puta de su madre**, (Kub): pálivá paprička; ► *de la puta de su madre* zde ve významu „pálivý“; (2) **comer** ~ **guaguao**, neustále se se všemi o něčem dohadovat; (3) **estar la cosa de** ~, nastat zlé časy, nacházet se ve složité situaci; př.: *la cosa, aquí en Cuba, está de ají*; ► výraz používaný v současnosti; (4) **estar la cosa de** ~ **guaguao**, superlativ; nastat bezvýchodná situace; viz: *estar la cosa de ají*; (5) **el que se pica es porque** ~ **come**, ten, kdo se rozčiluje, protože to, co o něm říkají je pravda; (6) **sembrar** ~ **guaguao** (o **yerba de Guinea**), šířit rozbroje; (7) **ser alguien un** ~ **guaguao**, muž, který žádá peníze s úmyslem nevrátit je; ► slovní hříčka ve španělštině *ají guaguao* hodně štípe (*pica*), stejně jako muž, který *pica dinero* („krade, štípe peníze“); (8) **ser alguien** ~ **guaguao**¹, být nervák; (9) **ser alguien** ~ **guaguao**², být nevychované, rozmazlené dítě; (10) **ser alguien** ~ **guaguao**³, být zlý člověk; (11) **tener** ~ **bobito o** ~ **guaguao en el culo**¹, být velmi vyčerpaný; (12) **tener** ~ **bobito o** ~ **guaguao en el culo**², viz: *ser alguien ajiguaguao*; (13) **tener** ~ **bobito o** ~ **guaguao en el culo**³, být velmi aktivní; (DMC).

ajiacó, m.; (1) ~ **conspirativo**, (Kub): spiknutí odsouzené k neúspěchu, protože členové jednají nejednotně, chaoticky; (2) **hacerse un** ~, zmýlit se, splést se; př.: *me hice un ajiacó ante el problema y todo salió mal*; (DMC).

ajilar, tr. (1) zvrát. (Kub): v rozkazovacím způsobu znamená: pospěš si; (2) ~ **caña**, nakládat cukrovou třtinu; př.: *ese es el carretero que más caña ajila en una hora*; (DMC).

ajo, m. (1) **un** ~, (Kub): sprosté slovo; př.: *mira que dices ajos*; (2) **¿cómo está el ~?**, jak se vede?; př.: *¿dime, cómo está el ajo en tu casa?*; (3) **echar** (o **disparar**) ~ **s con cebollas**, používat sprostá slova při hovoru; př.: *se pasa el día echando ajos y cebollas*; (4) **ese es el** ~, toto je jádro věci; ■ Syn.: *ahí es donde está la malanga, ahí es donde la puerca tuerce el rabo*; (5) **ser alguien el inventor de la sopa de** ~, mít o sobě vysoké mínění; (6) **soltar un** ~, mluvit sprostě, používat sprostá slova; (DMC).

ajonjolí, m. (1) (Kub): sladkost, která lepí; (2) **más que** ~ **dan por medio**, (Kub): hodně; př.: *¿qué si tiene dinero? — más que ajonjolí dan por medio*; (3) **ser alguien, para el billete, más pegajoso que el** ~, mít rád peníze; (4) **tener alguien** ~¹, být náchylný k různým onemocněním, chytit všechno; př.: *cogió sarampión, tiene ajonjolí*; (5) **tener alguien** ~², být k lidem milý pouze pro dosažení svých osobních zájmů; (6) **tener** ~ **en el pito**, mít velkou zálibu v ženách; (DMC).

ajumao, -da, adj. (1) (Kub): opilý; (2) **estar** ~, být opilý; ■ Syn.: *pasarse el día alumbrado* („být podnapilý“); (DMC).

ajumera, m. (1) (Kub): opilost, opice; př.: *tiene una ajumera que le va durar dos días*; (DMC).

ajustador, m. (1) (Kub): podprsénka; ► užití většinou v plurálu; (DMC).

ala, m. (1) (Kub): podpaží; (2) **coger** ~, nadýmat se pýchou; př.: *tú lo dejaste coger alas y ahora pagas las consecuencias*; (3) **levantar el** ~, zvednout paži; (DMC).

alabansioso, m. (1) (Kub): říká se o tom, kdo se chvástá, domýšlivec; př.: *es un engreído, es un alabansioso*; (DMC).

Alabao, citosl. (1) **¡~ trelles!** (Kub/exil): chvalo zpěv, buď blahořečen!; př.: *me saqué la lotería ¡Alabao trelles!*; ► slovní hříčka mezi *alabao* a *Magistrado Alabau Trelles* (José Francisco Alabau Trelles byl soudce Nejvyššího soudu spravedlnosti na Kubě před propuknutím revoluce v 50. letech 20. století); (DMC).

alacrán, m.; (1) **el que le gane el** ~ **se muere**, (Kub): nikdo nade mnou nezávítězí; př.: *volvió a ganarme en matemáticas, viejo, es que el que le gane al alacrán se muere*; ► kubanismus pocházející ze sloganu baseballového týmu z Almendares; ■ Syn.: *estómago, comparsa, yagua*; (2) **pegarle a alguien alacranes**, rozzlobit se; př.: *le han pegado alacranes, mira cómo lo rompe todo*; (DMC).

alacranera, f. (1) (Kub): označení pro jihozápad Miami, název odvozen od značné závisti, která panuje mezi zdejšími Kubánci, kteří se napadají ze zoufalství; př.: *no vuelvo aquí, es una alacranera*; (DMC).

alafia, f. (← afr.); (1) ~, ~ (Kub): označení osoby, které se směla lepi na paty; př.: *qué mal me siento, de nuevo tengo dolores de cabeza, alafia, alafia*; ► kouzelné zaříkadlo pocházející z jazyka bantú; (DMC).

alafún, m. (1) (Kub/exil): ženské pohlavní ústrojí; ■ Syn.: *bollo, «masterchar» y reyerta*; ► *masterchar* se používá pro označení ženského pohlavního ústrojí, kterým si žena může vydělávat a také pro označení tohoto aparátu jako takového, *masterchar* je kreditní karta *master charge*; (DMC).

alaguataalaguata, f. (← afr.) (1) (Kub): homosexuální žena v afrikánštině; ► zkomolenina, původně *alacuatá*; (DMC).

alambique, m.; (1) **ser un** ~, (Kub): být opilec, alkoholik; (DMC).

alambre, m.; (1) ~ **dulce**¹, (Kub): snadno ohybatelný drát; (2) ~ **dulce**², výkřik nadšeného publika, když kapela dobře hraje; př.: *¡viva, viva! ¡alambre dulce!*; (3) **comerse un ~ de púas**, nacházet se v těžké situaci, procházet složitým obdobím; (4) **enredarse alguien la pata en los ~s**, zaplést se, namočit se do problémů;²⁷ př.: *a ese le enredaron las patas en los alambres*; viz též: *enredarse en las patas de los caballos*; (5) **enredarse en los ~s**, být zapleten do problémů, mít prsty v nějakých pletichách; př.: *desde que le conozco, se está enredando en los alambres*; ■ Syn.: *gordo, patas, pez, tolete*; (6) **ser alguien igual que el ~ dulce**, být falešný; (7) **ser algo ~**, být hodně špatné kvality; př.: *esta película es alambre*; viz též: *azúcar, cable, resistencia*; (DMC).

alambrito, viz: *mamacusa, maricusa*; (DMC).

alante, adv.; (1) **coger a uno de ~ pa'tras**, (Kub): někoho zaskočit neočekávaným argumentem nebo otázkou; př.: *él se iba defendiendo en el interrogatorio pero la policía lo sorprendió de alante pa'tras*; (DMC).

alarde, m.; (1) **tirar un ~**, (Kub): honosit se, vychloubat se; (2) **ser ~ na'más**, neplnit sliby; (DMC).

alardear, intr. (1) (Kub): vydávat se za někoho jiného; př.: *hace alarde de policía y no lo es*; (2) honosit se, vychloubat se; př.: *cómo alardea de sus millones*; (DMC).

alardoso, -sa, adj., i subst. (1) (Kub): vychloubačný; (DMC).

alas, f. pl. (1) (Kub): paže; (2) **planear como las ~ de un avión**, dobře naplánovat; (DMC).

albahaca, f.; (1) **darse un pase de ~**, (Kub): vyhnout se přímému pohledu do očí, který podle pověr přináší smůlu; zbavit se smůly; př.: *me di un pase de albahaca y se me quitó la fiebre*; ► mezi členy nevzdělaných vrstev obyvatelstva je populární víra, že se zbaví smůly bičováním bazalkou a následnou koupelí; ■ Syn.: *darse un pase con rompesaragüey*; viz též: *baño*; (DMC).

albañil, m.; (1) **~s al carajo que se acabó la mezcla**, (Kub): zvedejte se, už je všemu konec; pobízení k odchodu, odejděte; př.: *les anuncio que el curso de la mecánica cierra por falta de alumnos, albañiles, al carajo que se acabó la mezcla*; (3) **ser el ~ de alguien**, dělat něco ručně; (4) **ser ~ sin mezcla**, předstírat být někým jiným; př.: *ese se dice poeta y es un albañil sin mezcla*; (DMC).

albarda, viz: *agua, llegar el agua a la albarda*; (DMC).

albóndiga, f. (1) (Kub): neschopný ve všech směrech, k ničemu; př.: *ese será jefe pero es albóndiga*; (DMC).

alborotado, -da, adj. (1) (Kub): ten, kdo nezůstane chvíli v klidu; (DMC).

alborotarse, zvrat. (1) (Kub): rozzlobit se; (2) **~le la pasa**, nemít dobrou náladu, rozzlobit se; př.: *cuando le dije que no le iba a dar dinero se la albortó la pasa*; ■ Syn.: *alborotársele la pasión*; (DMC).

álbum, m.; (1) **guardar en el ~ del recuerdo de Mercedes Pinto**, (Kub): být něco zastaralé, hodně staré; př.: *muchacho si esto lo guardo en el álbum del recuerdo de Mercedes Pinto*; ► málo rozšířené rčení, které pochází ze dvou rádiových programů vysílaných v 50. letech: *El álbum del Recuerdo a Las Charlas de Mercedes Pinto*; (DMC).

albur, m.; (1) **~ de arranque**, (Kub): v politice, období od voleb do převzetí moci novým prezidentem; př.: *el gobierno está en el albur de arranque, se están llevando todo*; ► výraz se spojuje především se zpronevěrou veřejného majetku, protože v tomto období vládcí vypleňovali veřejné bohatství; (DMC).

alcalde, m. (1) (Kub): nočník, mísa; ► výraz používaný v Pinar del Río, nejzápadnější provincii Kuby; (DMC).

alcancía, viz: *raja y boca*; (DMC).

alcantor, m.; (1) **~ y diente de perro (o ~, arniquilla y diente de perro)** (Kub): být zlomyslný, vychytralý; viz též: *bolas*; (DMC).

alcantrillado, viz: *tracto*; (DMC).

alcohol, m.; (1) **ni te lo laves que no hay ~**, (Kub): neexistuje ani ta nejmenší šance na úspěch; př.: *me pidió dinero y le dije, ni te lo laves que no hay alcohol*; (DMC).

alcolite, m.; (1) **ser ~**, (Kub): nápoj, který obsahuje velké množství alkoholu; ► Alcolite je značka alkoholu; (DMC).

aldaba, f. (1) (Kub): velký doutník; (DMC).

²⁷ Viz: komentář na straně 60.

aldabonazo, m.; (1) **el último** ~, (Kub): poslední syn již staršího člověka; ► rčení pochází od kubánského politika Eduarda Chibáse, který tuto větu prohlásil před tím, než se zavraždil; (DMC).

alegría, f.; (1) **tener ~ de perro capado**, (Kub): být velmi šťastný; ► venkovský jazyk zdomácnělý ve městě; vykastovaný pes je plný radosti a skáče, když vidí ostatní psy pářit se; viz též: *onda, huesito*; (DMC).

Alejandro; (1) **ser ~ en un puño**, (Kub): být skrblik; ► věta známá z románů Péreze Galdóse, oblíbených na Kubě; (2) **tener alguien como ~**, mít někoho pod dohledem; př.: *tiene al marido, como Alejandro*; (DMC).

Alejo; (1) **aléjalo San ~**, (Kub): ať nechodí; př.: *Antonio, tu suegra viene hoy, aléjalo San Alejo*; viz též: *San*; (DMC).

alelí, viz: *capullito*; (DMC).

aleluya, citosl.; (1) ~, ~ **que nada calma la cabuya**¹ (Kub): nevychloubej se, nenaparuj se; (2) ~, ~ **que nada calma la cabuya**² není způsobu, jak uklidnit sexuální vzrušení; př.: *qué fuerte estoy a mi edad. aleluya, aleluya, nada calma la cabuya*; (3) ~, ~ **que nada calma la cabuya**³ mužské pohlavní ústrojí při erekci; (4) člen křesťanské sekty *pentecostales*, která příkládá velký důraz na pokřtění svých členů Duchem svatým; (5) ¡y ~! a konec!; už je konec všemu!; př.: *doy el último examen y aleluya*; (DMC).

alerta, citosl.; (1) **estar siempre uno ~ y crisol**, (Kub): být stále v pozoru, ostražitý za všech okolností; ► slovní hříčka, *Alerta a Crisol* jsou názvy místních novin v Havaně; (DMC).

aletas, f.; (1) **perder alguien las ~**, (Kub): nemoci dýchat; př.: *de tanto fumar, perdió las aletas*; (DMC).

Alexander; (1) **estar ~ alborotado**, (Kub/exil): telefon, který stále zvoní; př.: *hoy Alexander está alborotado*; ► výraz vychází ze jména vynálezce telefonu Alexandra Grahama Bella; (DMC).

alfileres, m. pl.; (1) **no hacer ni para ~**, (Kub): nevydělávat nic, vydělávat velmi málo; př.: *con ese oficio no gana ni para alfileres*; viz též: *calle*; (DMC).

alfombra, f.; (1) **disfrazado de ~ para que me pisen las niñas**, (Kub): odpověď na otázku „jak se máš?“ kterou mluvčí dává najevo, že se nic nezměnilo a že se má pořád stejně; (2) **eres ~ roja**, jsi tak milý!; př.: *tú siempre Pedro, eres alfombra roja*; (DMC).

alforja, f.; (1) **ser ~ de caballo**, (Kub): být ten, kterého všichni využívají; (DMC).

algarabía, f.; (1) (Kub): povyk, pobouření, nepokoj; (2) zadek v pohybu; př.: *mira la algarabía de esa muchacha, es preciosa*; (DMC).

algo, adv. (1) **estar en ~**¹, (Kub): být dobře oblečen; ■ Syn.: *tener pista*; (2) **estar en ~**², mít postranní úmysly, mít vyšší cíle; př.: *volvió con la señora, está en algo, pues no la ama*; (DMC).

algodón, m.; (1) **ser alguien de ~ y pinza**, (Kub): být vybíravý; ■ Syn.: *ser fisto*; (DMC).

Alí; (1) **ser del ~ Bar** (Kub): být náměsíčný; ► *Alí Bar* byl název slavného baru v Havaně; (DMC).

alicate, m.; (1) **comerse un ~**, (Kub): nacházet se v těžké finanční situaci; př.: *llevo meses comiéndome un alicate*; (DMC).

Alicia; (1) **estar como ~ Alonso**, (Kub): vstoupit nezpozorován, potichu; př.: *ella entró como Alicia Alonso y sorprendió a todo el mundo*; ► Alicia Alonso je světoznámá kubánská prima balerina, toto rčení je zastaralé a běžně se nepoužívá; viz též: *ballet*; (DMC).

alimento, viz: *compañía*; (DMC).

aliñar, tr. (1) (Kub): dát; ■ Syn.: *diñar*; ► pochází z jazyka cikánů, z jazyka *chuchero* (viz); (DMC).

alivio, viz: *feo*; (DMC).

«Alka»; (1) «~ Selser»¹, (Kub): ten, co se rychle rozzlobí; (2) ~ Selser², rychle; př.: *esto hay que hacerlo con «Alka Selser»*; (3) **el «~ Selser» es el padre de los cubanos**, způsob, jakým jí Kubánci; př.: *¡mira qué cantidad de carne y papas! el «Alka Selser» es el padre de los cubanos*; (4) **fermentársele, a alguien, el «~ Selser»** (Kub/exil): mužské pohlavní ústrojí ve stavu erekce; (5) **ser como «~ Selser»**, ten, co se rychle rozzlobí a poté hned uklidní; ► *Alka Selser* je lék na snížení kyselosti žaludku, má rychlé účinky; (6) **tener que leer algo con «~ Selser»**, velmi špatně napsaná písennost; př.: *eso que hay que leerlo con «Alka Selser»*; viz též: *mezcla*; (DMC).

allá, viz: *jalar*; (DMC).

alma, f.; (1) ~ **de vedette**, (Kub): ti, co se jim líbí pomíjivost slávy; př.: *todos estos escritores tiene alma de vedette*; (2) **así son las cosas cuando son del ~**, takový je život; př.: *tengo que despedirte, y lo siento, así son las cosas cuando son del alma*; (3) **con ~, vida y corazón**¹ to nejlepší, co ze sebe může člověk vydat; př.: *estudió con alma, vida y corazón*; ► fráze pochází z textu písně; (4) **con ~, vida y**

corazón² všemi silami, na maximum; **(5) con ~, vida y corazón**³ úplný, až do morku kostí; př.: *es homosexual con alma, vida y corazón*; **(6) con ~, vida y corazón**⁴ celým srdcem; ■ Syn.: *con fe y ardor, con toda la tripa*; **(7) parece el ~ máter**, (Kub/exil): ten, co přijme vše, co mu dají; ► na schodišti univerzity v Havaně je socha Almy mater s otevřenýma rukama; ■ Syn.: *parecer «Billy Graham»*; ► Billy Graham, severoamerický kazatel žádá s otevřenýma rukama a očekává almužnu; **(8) querer con ~ de niño**¹, milovat čistě; **(9) querer con ~ de niño**², mít někoho rád pro to, jaký je; ► používá se při loučení; **(10) querer con ~ de niño**³, milovat, jak nejlépe dovede; ► pochází z textu písně; **(11) tener ~ de tabor**, (Kub/exil): nemít žádné sebevědomí a vždy být v dominanci někoho, aby se mu dařilo lépe; ► frází se označují ti, co se přidali k nekubánské moci s cílem přilepšit si za cenu sloužení proti své vlasti; (DMC).

almacén, viz: *rata, ratón*; (DMC).

almanaque, m.; **(1) caerle a alguien el ~ de piedra**, (Kub): příliš rychle zestárnout; viz též: *indigestión*; (DMC).

Almendares, m.; **(1) batear lo mismo en el Almendares que en el Habana**¹, (Kub): mluvit stejně o všech tématech; **(2) batear lo mismo en el Almendares que en el Habana**², být vzdělaný, učený v různých oborech; **(3) batear lo mismo en el Almendares que en el Habana**³, ten, co nedělá rozdíly; ► význam vyplyne z konverzace, *El Almendares* a *El La Habana* jsou názvy dvou baseballových týmů; (DMC).

almendra, f.; **(1) ser ~ (garapiñada)**, (Kub): být velmi dobrý člověk; ■ Syn.: *ser crema de managua*; (DMC).

almidón, m.; **(1) perder el ~ y el palo de la hervidura**, (Kub): přestat předstírat bohatství; př.: *desde que se arruinó perdió el almidón y el palo de la hervidura*; **(2) tener más ~ que ropa de chino**¹, být velmi domýšlivý; **(2) tener más ~ que ropa de chino**², předstírat bohatství, ale nemít nic; viz též: *ropa y caja*; (DMC).

almohada, viz: *fábrica*; (DMC).

almohadilla, f.; **(1)** (Kub): základna v baseballu; (DMC).

almohadita, f.; **(1) ser como la ~**, (Kub): být rozmarný; (DMC).

almuerzo, m.; **(1) hacer una ~ más largo que una culebra**, (Kub): dlouho připravovat oběd; ► kubánský kultismus; (DMC).

aloe, viz: *mata*; (DMC).

Alonso; **(1) quedarse como Don ~ cuando lo cogió la vaca**, (Kub): strnout, zdřevěnět; viz též: *Alicia, don*; (DMC).

Alpacino; **(1) ser ~**, (Kub/exil): být pěkný; ► výraz má původ ve filmu *El Padrino II*, ve kterém hraje italskoamerický herec Alpacino; (DMC).

alpargata, f.; **(1) echar una ~¹**, (Kub): unavit se během, hodně běhat; **(2) echar una ~²**, utéct; **(3) hay muertos que no hacen ruido porque andan en ~**, je třeba mít se na pozoru před mírnými, tichými osobami; viz též: *tobillo*; (DMC).

alpiste, m. **(1) darle a una mujer ~ y revolcadero**, (Kub): finančně podporovat, živit ženu; **(2) el que nace para comer ~ nace pájaro**, nikdo neunikne svému osudu; karty jsou rozdány všem; ■ Syn.: *el que nace para real no llega a peseta*; ► *real* je deseti centová mince a *peseta* je mince dvacetcentová; **(3) gustarle más que al pájaro el ~**, být homosexuál; ■ Syn.: *aceite; trueno que está para uno no hay palma que se lo quite*; **(4) el que tiene ~, agua y revolcadero, siempre tiene gente** ten, kdo má peníze, má přátele; **(5) tener ~, jaula y revolteo** mít na živobytí, nemít tedy žádnou potíž; **(6) no le cabe un ~**, být velmi šťastný; (DMC).

alquilar, tr.; **(1) ~ a una Unjermima**, (Kub/exil): pořídit si kuchařku do domu; ► označení pochází z krabice od palačinek, kde je vyobrazená černoška, Kubáncem vyslovuje *Unjermima*; **(2) ahora que bajaron los alquileres**, teď, když se vše zařídilo, zlepšilo; (DMC).

alquitrán, m.; **(1) ser alguien ~ de pino tea**¹, (Kub): ten, co za nic neutratí ani ň; **(2) ser alguien ~ de pino tea**², být lakomý; př.: *Juan es alquitrán de pino tea, no cuentas con él*; (DMC).

alta, viz: *resistencia*; (DMC).

altarito, m.; **(1) caersele el ~**, (Kub): přijít o dobré jméno, ztratit dobrou pověst; ■ Syn.: *mojarsele los papeles*; **(2) fundirse el ~**, přestat někomu věřit; př.: *conmigo se le fundió el altarito*; (DMC).

al tilín; **(1) tener algo ~**, (Kub): být znalý, mít znalosti; př.: *tiene ese conocimiento al tilín*; **(2) tener las respuesta ~**, pohotově odpovědět; (DMC).

alto, -ta, adj.; (1) **más ~ que el Columbia**, (Kub): velmi vysoký; ► *Columbia* je název severoamerické vesmírné kosmické lodi; (2) **si llega a estar muy ~, revienta** klepne ho pepka; př.: *¡qué mal informado está! te digo que se lo conté y que si llega a estar muy alto, revienta*; (DMC).

altura, viz: *queme, son*; (DMC).

alumbrado, m.; (1) **porque él es un ~**, (Kub): ten, co má talent nebo znalosti za které vděčí vyšším silám; osvícený; ► slovo původem *chuchero* (viz); (2) adj. opilý; (DMC).

alumbrarse, zvrat. (1) (Kub): opít se; (2) ~ **algo**, dařit se; př.: *ese negocio parece que se va a alumbrar*; (3) ~**le el bombillo**, uvědomit si, povšimnout si; (DMC).

aluminio, viz: *estropajo*; (DMC).

Álvarez; (1) **llevar a alguien ~**, (Kub): být na někoho velmi přísný; př.: *en el trabajo a Paco le llevan Álvarez*; ► kubánský kultismus; slovní hříčka s příjmením *Álvarez Recio* („pevný, tvrdý“); (2) **ser como ~ Guedes¹**, (Kub/exil): ten, kterému je vše jedno; ► *Álvarez Guedes* je kubánský komik, který zpíval píseň *Me cago en el arbolito* („kašlu na všechno“); (3) **ser como ~ Guedes²**, ten, kdo předstírá být kým není; ► *Álvarez Guedes* nazývají *Guillermo* („Vilém“), zkráceně *Guillo*, *tener un guillo* znamená dělat se tím, kdo není; (4) **ser de apellido ~ Recio**, být nesympatický; ► slovní hříčka s dvojím významem *Recio* („nesnesitelný, protivný a příjmením Recio“); (DMC).

amacara, x. (← afr.); (1) ~, **chequendengue, burubutu** (Kub): jsi anděl, jsi tak hodný; ► rčení zachované v jazyce černošské tajné sekty *ñañigos*, doslovný překlad této věty je „tento běloch má velké srdce“; (DMC).

Amalia; (1) **creerse una mujer ~ Batista**, (Kub): žena, která si o sobě myslí, že je krásná; ► kubanismus má původ v lidové písni; (DMC).

amanecer, tr.; (1) **lo amanecieron¹**, (Kub): překvapili ho; (2) **lo amanecieron²**, zabili ho; (3) ~ **con la lengua en trampolín**, být výřečný po probuzení; (DMC).

amanecida, f. (1) (Kub): šálek černé kávy; (DMC).

amanezco, m. (1) (Kub): snídaně; ► původ v jazyce *chuchero* (viz); (2) **chivarle a alguien el ~**, nezaplatit snídani; (DMC).

amansaguapo, m. (← afr.) (1) (Kub): psycholog; ► *amansaguapo* je bylina používaná na Kubě při afrických rituálech na uklidnění; (2) **darle ~**, podat někomu preparát z této byliny, aby se zklidnil; ► používá se jako výsměch, v situaci, kdy někdo vyhrožuje a výhrůžka je bezvýznamná; (DMC).

amantequillarse, zvrat. (1) (Kub): vypadnout někomu něco z rukou; ► pochází z baseballu; ■ Syn.: *flumbear* [← angl. *to fumble*]; (DMC).

amargado, viz: *azúcar*; (DMC).

amargura, viz: *calle*; (DMC).

amarilla, f. (1) **la ~**, (Kub): Číňanka; (DMC).

amarillo, m. (1) Číňan; př.: *esto está lleno de amarillos*; (2) **el ~**, voják; ► kubánská armáda používá uniformy žluté barvy; (4) **no creer (alguien) el misterio del cuarto ~**, nebát se nikoho a ničeho; (3) **ser algo el misterio del cuarto ~**, být něco velmi složité; (DMC).

amarrar, tr. (1) (Kub): okouzlit, očarovat; (2) ~ **corto**, kontrolovat; (3) **estar amarrado**, vytrvale na něčem pracovat, věnovat se něčemu spoustu hodin; př.: *amarrarse a escribir, a estudiar*; (4) vdát se, oženit se; (5) ~**se con alguien**, být někomu věrný; viz též: *yarey*; (DMC).

amarrarse, zvrat. (1) (Kub): hovořit s někým dlouhou dobu; (2) pustit se do studia, tvrdě studovat; př.: *me voy a amarrar para ser el primero en la clase*; (3) hodně pracovat; (4) ~ **una pareja**, smyslně se dotýkat, mazlit se; (DMC).

amarre, m.; (1) ~ **de palo**, (Kub): kontrola nad někým prostřednictvím magie; př.: *le hicieron a él, tengo la seguridad, un amarre de palo*; ► tato víra pochází od afrických otroků; (2) **hacer ~**, vykonat několik povinností; (3) **hacer una ~**, o ženě vykonávat rituály, aby se do ní muž zamiloval, zahrabat šátek tohoto muže spolu s palmovým listem apod.; př.: *le hizo un amarre con el pañuelo*; (4) **¡qué clase de ~, ni el brujo de Guanabacoa!** jaké dohlížení! jaká kontrola!; ► *brujo de Guanabacoa* pochází z textu písně; (5) **tener un ~ con alguien¹**, mít nad někým kontrolu, moc; (6) **tener un ~ con alguien²**, mít milenku; viz též: *yarey*; (DMC).

amasaíto, m.; (1) **dar un ~**, (Kub): dotýkat se ženy; (DMC).

amascote, m. (1) (Kub): nehezké ženské pozadí, zadek bez tvaru; (2) nepořádek; (DMC).

ambere, m. (← afr.) (1) (Kub): vedoucí oddělení ve vězení; viz též: *el mayor*; (DMC).

ambidiestro, -ra, adj., i subst. (1) (Kub): bisexuál; (2) homosexuál; (DMC).

ambiente, m.; (1) **hay ~ mi gente**, (Kub): zde je mi dobře, zde se bavím; (2) **¿hay ~ mi gente?** cítíš se dobře?; ► kubanismus má původ v reklamním sloganu; viz též: *tibieza*; (DMC).

ambrosía, viz: *imperativo*; (DMC).

ambuila, x. (1) (Kub): kus banánu, který se rozdrť a usmaží; ► kubanismus používaný v nejzápadnější provincii Kuby, Pinar del Río; viz též: *tostón*; (DMC).

ambulancia, viz: *sirena*; (DMC).

amén, viz: *talco*; (DMC).

americanada, f. (1) (Kub): nesmysl, hloupost; (DMC).

americano, m.; (1) **ha llegado el ~** (Kub): přišla zima; (2) **¿parar un tren lleno de ~s para montar a un chino?** (Kub/exil): ztropit hloupost; (DMC).

ametralladora, viz: *cujeado*; (DMC).

amigo, m.; (1) **~ con privilegio**, (Kub/exil): přítel, snoubenec; ► výraz zdomácněl v kubánském exilu díky námořnímu mostu Mariel-Cayo Hueso v roce 1980; (2) **la cosa no es de ~s**, špatná situace; př.: *en mi pueblo, con la interrupción de la zafra, la cosa no es de amigos* („po zastavení sklizně cukrové třtiny nastaly zlé časy ve vesnici“); (3) **estar de ~s**, viz též: *la cosa no es de amigos*; (DMC).

amigotero, m. (1) (Kub): ten, který má hodně přátel; (DMC).

amigüito, m. (1) (Kub): *vtipně* kamarád; (DMC).

amolador, viz: *gallego*; (DMC).

amolar, tr. (1) (Kub): přesvědčit druhého, aby zaplatil za oběd nebo večeři; ■ Syn.: *inmolar*; (2) **amolando la piedra**, dělat stále to samé; př.: *para mí los días no cambian, siempre estoy amolando la piedra*; (DMC).

amor, m.; (1) **~ de picaporte**, (Kub): označení pro vztah, kdy muž nemusel ženu přesvědčovat, nemusel si ji namlouvat, aby se do něj zamilovala; ► láska stejná jako *picaporte* („klika“), stačí zaklepat, uchopit ji a otevřít dveře, bez zbytečných přemlouvání; (2) **consuélate como yo, yo también tuve un ~ y lo perdí** uklidni se a nestěžuj si; ► kubanismus pochází z textu písně; (3) **el ~ es como la leche: sube, se bota y después baja** láska je jako vařit mléko, stoupe, vylije se a poté klesne; (4) **hasta aquí llegó mi ~**, a dost, už stačilo; (5) **nada quedó de nuestro amor¹**, skončit vzájemná náklonost; ukončení obchodních vztahů; ► jazykový obrat používaný v různých komunikačních situacích; (6) **nada quedó de nuestro amor²**, skončit důvěra nebo náklonost mezi dvěma osobami; př.: *viejo, préstame cinco pesos, — lo siento, nada quedó de nuestro amor*; ► pochází z textu písně; (7) **no hay ~ como el de madre ni maní como el de Acetolia**, nadřizovat někomu, upřednostňovat někoho před jiným; ► pochází z reklamy od prodejce arašídů v Havaně; (8) **ser un ~ de tipo de vaca cagalona**, zamilovávat se na základě přímého pohledu do očí; (DMC).

ampanga, (← afr.)²⁸; (1) **estar de ~**, (Kub): vychutnávat sladkých stránek života a nepracovat; (2) **estar la cosa de ~**, nacházet se v těžké, složité situaci; (3) **ser algo de ~**, být něco skvělé; (4) **venir de ~**, být mimo smysly; (DMC).

«ampayer», m. [← angl. *umpire*] (1) (Kub): v baseballu, rozhodčí na první, druhé a třetí a domácí metě; (DMC).

anacúe, (← afr.) (1) (Kub): složení přísahy africké náboženské a společenské sektě *ñáñigo*, která vznikla v kolonii na Kubě; sekta je obávaná pro násilné činy jejích členů; obecně člen sekty *ñáñigo*; ■ Syn.: *abanacue, obonucué*; (DMC).

anagüeriero, (← afr.); (1) **~, bongo, monina, subúa, lirecinima, hasta ñangue¹** (Kub): sbohem, rozloučení; (2) **~, bongo, monina, subúa, lirecinima, hasta ñangue²** než nás smrt rozdělí; (3) **~ bonco subuso**, zmlknout, ztichnout; př.: *por ahí viene la policia, así que anagüeriero bonco subuso*; (3) **~ bonco, subuso, monina empagúa** vyzívání někoho k obezřetnosti; pozor na jazyk, poslouchají nás; viz též: *barín*; ► jazyk používaný členy tajemné černošské sekty *ñáñigo*; (DMC).

analfa, m. (1) (Kub): analfabet; viz též: *analfayuca*; (DMC).

analfabellón, viz: *analfayuca*

analfacebolleta, viz: *analfayuca*

analfacebollón, viz: *cebollón*; (DMC).

²⁸ <<http://www.solysonmagazine.com/item.php?lang=1&issue=112&item=4>> [CIT. 2010-03-02]

analfañanga, m. (1) (Kub): ten, který je směsí analfabeta a komunisty; ► zkomolenina slov *analfabeto* a *comuñanga* (označení pro komunistu); (DMC).

analfayuca, m. (1) (Kub): analfabet; ■ Syn.: *analfa*, *analfabellón*, *analfacebolleta*; (DMC).

análisis, m.; (1) **hacer más ~ que Vieta Plasencia**, (Kub): zkoumat něco příliš; (2) filozofovat, mudrcovat; ► kubánský kultismus; *Vieta Plasencia* byla známá laboratoř; (DMC).

anasín, viz: *batido*; (DMC).

ancho, -**cha**, adj.; (1) **estar ~ como guarandol (de hilo)**, (Kub): obecně dodávat radost a štěstí; žít si dobře, bez starostí; př.: *ella está ancha como guarandol, su marido tiene dinero*; ► význam závisí na kontextu konverzace; př.: *en este puesto está ancho como el guarandol, no trabaja* („v této pracovní pozici je mu dobře, nemusí nic dělat“); (DMC).

anchoa, f.; (1) **estar ~ de Güines**, (Kub): nemít starosti, potíže; ► rčení vytvořené doktorem Enriquem Huertasem, které se zpopularizovalo; slovní hříčka se slovy *ancho* („široký“) a *anchoa* („ančovička“); (DMC).

andamio, m.; (1) **tener mucho ~ encima**, (Kub): nosit příliš oblečení nebo make-upu; (2) **tirarse del ~**, vystavit se nebezpečí, odvážit se; (DMC).

andanada, f.; (1) **sonarle una ~**, (Kub): zaútočit na někoho; př.: *todos los meses, en el periódico, le sueno una andanada*; (DMC).

andansio, m.; (1) **tener ~**, (Kub, And): mít bolesti žaludku; (2) mít zkažený žaludek, mít špatné zažívání; ► andaluský obrat zdomácnělý na Kubě; (DMC).

andar, intr.; (1) **~ del timbo al tambo**, (Kub): mít průjem; ■ Syn.: *correveidile*; (2) **¿cómo andas?** jak se máš?; (DMC).

andarín, m.; (1) **el ~ Carvajal**, (Kub): říká se o tom, kdo se hodně nachodí; ► Félix de la Caridad Carvajal y Soto, známý jako Andarín Carvajal, byl slavný kubánský atlet; šampión v běhu na dlouhé vzdálenosti, účastník Olympijských her v roce 1904 v St. Louis²⁹; (DMC).

andoba, m/f. (1) (Kub): žena nebo muž, bez rozlišení pohlaví; (2) osoba; (3) **el ~ de las muletas**, svatý Lazar; ► bývá spojován s nemocí a uzdravením; př.: *voy a regalarle al andoba de las muletas* („obdaruji toho, kdo mi pomohl“); ► slovo původem *chuchero* (viz); (DMC).

andumba, f. (← afr.) (1) (Kub): žena; (DMC).

anfibio, m.; (1) **ser ~¹**, (Kub): *o osobě* nevědět, kdo ve skutečnosti je; ► *anfibio* („obojživelník“) žije ve vodě i na souši; (2) **ser ~²**, být homosexuál; (DMC).

ángel, m.; (1) **~ de la Giribilla**, (Kub): neklidný člověk; (2) **se le alborotó el ~**, mít příliš barevné oblečení; (3) **tener por ~ de la guarda a King Kong**, mít velké štěstí; ► *King Kong* je filmová postava, gorila s neobyčejnou silou; viz též: *vago*; (DMC).

Ángela; (1) **¡~ María!** (Kub): souhlas, ano; př.: *me preguntó si quería ir a Roma en el año sabático y le dije, ¡Ángela María!*; (DMC).

angina, f.; (1) **tengo ~**, (Kub): nesouhlasím s tím, co říkáš; ► *angina* je nemoc, která zabraňuje polykání; synonymum k větě *no trago* („nepolykám“), přeneseně nesouhlasím s tím, co mi říkáš; (DMC).

angó; (1) **~, ~, ~/ la picúa come gente/ ella pica y no se siente** (Kub): nedůvěřuj tomu muži; ► text z písně k tanci *conga* v Santiagu; používá se jen na východě ostrova; (DMC).

Angora; (1) **parece alguien un gato de ~ pisado**, (Kub): vypadat uhlazeně; (2) **tener a alguien como un gato de ~**, dominovat někomu, mít někoho ochočeného; ► *gato de Angora* („angorská kočka“) je ochočená; (DMC).

anguila, m. (1) (Kub): prohnáný, vychytralý člověk; (2) ten, kterému se nedá věřit; (DMC).

aniculi, viz: *refrescar*; (DMC).

anillo, m.; (1) **no tener ni el ~ del tabaco**, (Kub): nemít nic; (DMC).

Ánima, f.; (1) **~ sola**, (Kub): trpící duše, duch; ► podle Římskokatolické tradice *Ánima sola* představuje trpící duši v očistci, bývá vyobrazována jako žena a je považována za svatou v lidových náboženstvích³⁰; (DMC).

²⁹ <http://es.wikipedia.org/wiki/F%C3%A9lix_Carvajal> [CIT. 2010-03-03]

³⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Anima_Sola> [CIT. 2010-03-03]

animal, m. (1) (Kub): mužské pohlavní ústrojí; (2) **el ~**, velký penis; (3) **prenderse al ~**, zálibně sát penis, o ženě; (4) **un ~ francés**, penis; (DMC).

animalada, f. (1) (Kub): popletení, omyl, chyba; př.: *lo que hiciste anoche es una animalada*; (2) brutální čin, hrubé jednání; př.: *eso que hizo de darle al hijo fue una animalada*; (DMC).

animalero, m.; (1) **ser ~**, (Kub): mít rád zvířata; (DMC).

animalito, viz: *blasito*; (DMC).

ánimo, m. (1) **levantarle el ~ a alguien**, (Kub): zvednout penis erekcí; (DMC).

Anita; (1) **~ la huérfanita**, (Kub): žena, která si stále na něco stěžuje, aby ji ostatní litovali; ■ Syn.: *calamidad y su perro*; (2) **estar siempre vestido de ~ la huérfanita**, stále si hrát na chudáčka, na toho, co trpí; (3) **escribir ~ la huérfanita**, vždy si hrát na trpitele; viz též: *mamá*; ► *Anita la huérfanita* je jméno loutkové postavy; (DMC).

anjá; (1) **de ~**, (Kub): velkolepý, hodně; př.: *aquello fue un aguasero de anjá*; (2) **ser alguien de ~**, být nespolehlivý; (3) souhlas, ano; př.: *¿Vas a la escuela? anjá*; ■ Syn.: *aquile*; (DMC).

anoche, adv.; (1) **anoche me dejó como la canción**, (Kub): nechat někoho na holičkách; ► podle textu písně ji nechali oblečenou...; (DMC).

anónima, viz: *cultural*; (DMC).

anormal, adj., i subst.; (1) **comer como un ~**, (Kub): hodně jíst; ■ Syn.: *comer como un mulo*; (2) hloupý; (DMC).

Anota; (1) **~ Flora**, (Kub): zapiš si, všimni si; př.: *date cuenta de lo que te digo: Anota Flora, que esto es muy importante*; (2) **~ Flora y pita camión**, hned odejdeme pryč; př.: *va a empezar la trifulca, Anota Flora y pita camión*; (DMC).

antena, f.; (1) **tener alguien las ~s bien puestas**, (Kub): vědět, o čem mluví; (2) **tener ~s largas**, mít dobrý sluch; (3) **tener la ~ caída**, být špatně informovaný; (DMC).

anteojeras, f. pl.; (1) **tener ~¹**, (Kub): být hloupý; př.: *no le expliques que no entiende, tiene anteojeras*; (2) **tener ~²**, člověk přesvědčený o svém názoru, který nezmění; př.: *no variará de opinión, tiene anteojeras*; ► stejně jako mezcí, kterým se dávají klapky na oči, aby nesešli z cesty, když táhnou dvoukolák; (DMC).

antero, viz: *mano*; (DMC).

«**antifrizer**», m. [← angl. *antifreezer*] (1) (Kub): nemrznoucí směs do automobilu; (2) **medirle a alguien el ~**, (Kub/exil): souložit s někým; (DMC).

antiguo, m. (1) (Kub): starší osoba; ► výraz používaný v hantýrce *chuchero* (viz); (DMC).

antik, m. [← angl. *antique*]; (1) **pulirse como un ~**, (Kub/exil): nanášet hodně make-upu; (DMC).

antón, viz: *funeraria*; (DMC).

antonieta, viz: *maría*; (DMC).

Antonio; (1) **¡~ mi hijo!** (Kub): poslyš! zvolání; (2) **~ mi hijo tiene un golondrino que no se lo cura ni el medico chino**, mít rakovinu; ► pochází z textu písně; viz též: *Aspiazó*; (DMC).

antorcha, f.; (1) **poner a alguien al lado de la ~ de la libertad**, (Kub/exil): spálit, upálit, zapálit; př.: *la mujer lo sorprendió con otra y lo puso al lado de la antorcha de la libertad*; ► *antorcha de la libertad* je socha v *Parque de las Palomas* v centru Miami; (DMC).

acuniarse, zvrat.; (1) **el que no se anuncia no se vende**, (Kub): ten, co se na sebe neupozorní, ničeho nedosáhne; (DMC).

anuncio, m.; (1) **parar como el ~ de «eslaks» en televisión**, (Kub/exil): řvát a uklidnit se zničehonic; ► *exlax*, *eslaks* je název projímadla; (2) **ser una mujer como ~ polaco**, být skvělá, o ženě; ► *polaco* je označení pro Žida; Židé prodávali kravaty a vykřikovali u toho „pěkné, levné“; viz též: *coca*; (DMC).

anzuelo, m. (1) (Kub): být jako ryba, být naivní; skočit někomu na lep; viz též: *palangre*; (DMC).

añanga, (← afr.); (1) **~ cuñanga**, (Kub): odpočívej v pokoji; př.: *por mi mala cabeza perdí a mi novia, añanga cuñanga*; (DMC).

añeja, f. (1) (Kub): matka; (DMC).

añejo, m. (1) (Kub): otec; (DMC).

año, m.; (1) **empezar el ~ con una supertiñosa**, (Kub): začít nový rok nešťastně; (2) **en el ~ de la nana¹**, kdysi, před mnoha a mnoha lety; (3) **en el ~ de la nana²**, vyšlý z módy; př.: *el vestido que llevó al baile es del año de la nana*; (4) **más ~s pasa un sapo debajo de una piedra**, nestěžuj si; př.: *chico, tengo que esperar dos años para graduarme, — más años pasa un sapo debajo de una piedra*;

(5) meter a alguien veinte ~s de jamoneta, poslat někoho do vězení na dvacet let; **(6) pasarán más de mil ~s, pasaran¹**, toto se nikdy nestane; konverzační obrat; **(7) pasarán más de mil ~s, pasaran²**, o tom si můžeš nechat zdát; ► fráze pochází z textu písně; **(8) tener un «lonplein» de ~s**, (Kub/exil): být hodně starý; ► *lonplein* anglicky *longplaying* („dlouhohrající deska“); viz též: *televisión*; (DMC).

añosos, m. pl. **(1)** (Kub): roky; (DMC).

apacentar, tr., i zvrat. **(1)** (Kub): přesvědčit někoho totálně; ■ Syn.: *comerle el cerebro*; **(2)** přesvědčit někoho, aby se zamiloval; př.: *la tuve que apacentar un año*; **(3)** položit se vedle někoho; (DMC).

apacentarse, zvrat. **(1)** (Kub): posadit se; (DMC).

apaga; **(1) ~ y vámonos**, (Kub, And): nedá se nic dělat; **(2) estar la situación de ~ y vámonos**, být kritická, špatná situace; (DMC).

apagado, -da, adj. **(1)** (Kub): nudný; př.: *tu marido es muy apagado, chica; ni baila, ni habla*; (DMC).

apagafuego, m. **(1)** (Kub): ten, který usmíruje lidi; ► výraz pochází z baseballu, nahazovač *apagafuego* řeší složité situace svého týmu; ■ Syn.: *componedor de batea*; (DMC).

apapachar, tr. **(1)** (Kub): hladit, hýčkat, mazlit; (DMC).

apapipio, m. **(1)** (Kub): udavač, zrádce; ► zastaralý výraz, vznikl za revoluce proti vládě prezidenta Gerardo Machado y Moralese v roce 1929; (DMC).

aparatero, m. **(1)** (Kub): agent CIA; ► CIA je zkratka pro špiónážní agenturu vlády Spojených států amerických; ■ Syn.: *aparatichi ciaiero*; (DMC).

aparatichi, m. **(1)** (Kub): agent CIA; (DMC).

aparato, m. **(1) el ~**, (Kub): špiónážní agentura CIA; **(2) penis**; **(3) pistole, kolt**; **(4) ~ de fuiqui fuiqui**, ženské pohlavní ústrojí; **(5) hacer fuiqui fuiqui**, souložit; **(6) le zumba el ~**, výraz používaný pro označení jakéhokoliv překvapení; př.: *el astronauta llegó a la luna, ¡le zumba el aparato!*; **(7) poner el ~**, souložit; (DMC).

aparcar, intr. **(1)** (Kub): pracovat; př.: *¡cómo he aparcado hoy!*; ► současný výraz; (DMC).

aparetaje, viz: *pantalla*; (DMC).

apearse, zvrat. **(1)** (Kub): jíst rukama; ■ Syn.: *ir a pie*; (DMC).

apellido, m.; **(1) ser de ~ Selástraga**, (Kub): být homosexuál; ■ Syn.: *aceite*; **(2) deber hasta el segundo ~**, být hodně zadlužený; (DMC).

apelotonarse, zvrat. **(1)** (Kub): rozzlobit se; (DMC).

apereke, m. **(1)** (Kub): džbán s kořalkou z cukrové třtiny; ► nářečí na venkově; (DMC).

apergoyado, -da, adj. **(1)** (Kub): nacházející se v bezvýchodné situaci; **(2) zadlužený**; ■ Syn.: *endeudado*; (DMC).

apergoyar, tr. **(1)** (Kub): dovést někoho do situace, ve které považuje za povinnost přistoupit na požadované nároky; (DMC).

apergoyarse, zvrat. **(1)** (Kub): zadlužit se; ■ Syn.: *argollarse*; (DMC).

apericotízate, zvrat. **(1)** (Kub): pospěš si; (DMC).

apestosa, f. **(1)** (Kub): věžeňská strava; ■ Syn.: *la hedionda*; (DMC).

apichinado, -da, adj. **(1)** (Kub): vyděšený, ustrašený; (DMC).

apichinarse, zvrat. **(1)** (Kub): vystrašit se, vyděsit se; (DMC).

apierrili, adv. **(1)** (Kub): pěšky; př.: *voy a pierrili para mi casa porque no tengo automóvil*; (DMC).

apijota, adv. **(1)** (Kub): postupně; př.: *te pago apijotá*; ► rozšířené na kubánském venkově; (DMC).

apilonarse, zvrat. **(1)** (Kub): vzít, chtít vše pro sebe; **(2) dávat se, mít naspěch**; (DMC).

aplacentarse, **(1)** (Kub): přiblížit se; př.: *aquel que no se aplacenta es un azul*; ► *azul* je označení pro policii; **(2) ~ a la vera del jume**, sednout si vedle někoho; ► fráze původem *chuchero* (viz); (DMC).

aplanadora, f. **(1)** (Kub): nesympatický člověk; př.: *ese muchacho es una verdadera aplanadora, no puede ser más antipático*; **(2) pasarle (o cogerlo) a alguien la ~**, zničit někoho, zabít; ► kubanismus se rozšířil za vlády prezidenta Ramóna Grau San Martína na Kubě, *aplanadora* se nazývala jeho vládní kandidatura; **(3) príó alante y la ~ atrás**, rčení používané pro označení velkého úspěchu; ► volební slogan doktora Carlose Prío Socarráse v prezidentských volbách; viz též: *ojalá*; (DMC).

aplatanadito, -ta, adj. **(1)** (Kub): přizpůsobený; př.: *mi mujer estuvo aplatanadita en el matrimonio*; (DMC).

aplantado, -da, adj. **(1)** (Kub): přizpůsobený, adaptovaný na okolní prostředí; (DMC).

aplauzo, m.; (1) **esos ~s son para mí**, (Kub): zvítězil jsem; ► fráze pochází z reklamního sloganu; (2) **estos ~s son para Magnesúrico**, blahopřání; př.: *canta usted muy bien, estos aplausos son para Magnesúrico*; (DMC).

apochincharse, zvrat. (1) (Kub): naplnit se, nacpat se; (2) zbohatnout v politické funkci; (DMC).

aporcar, tr. (1) (Kub): odhodit, vyhodit; ► pochází z jazyka pěstitelů cukrové třtiny, původně *aporcar* znamená zasypat cukrovou třtinou hlínou; (DMC).

aporreado de tasajo, viz: *aporreado*; (DMC).

aposesto, m.; (1) **pa' lo que queda en el ~, el garaje** (Kub): není třeba dělat si starosti, protože už není cesty zpět, už se nedá nic změnit; (DMC).

apoteochi, viz: *artista*; (DMC).

apretadito, -ta, adj.; (1) **estar un automóvil ~**, (Kub): spotřebovat málo benzínu *o automóvilu*; (DMC).

apretado, -da, adj. (1) (Kub): bez peněz, na mizině; př.: *estoy apretado, este mes no puedo comprar nada*; (DMC).

apretar, tr., intr., i zvrat. (1) (Kub): šetřit, spořit, hospodařit; (2) vykonávat sexuální hrátky s ženou; (3) přehánět, zveličovat; (4) zneužít autority, zneužít moci, překročit meze; (5) nutit, přinutit, donutit; (6) naléhat, spočívat, trvat; (7) být přísný; (8) mazlit se a líbat se ženou; ■ Syn.: *matarse*; (9) ~ **como el marañón**¹, hodně stisknout, přitisknout; př.: *este chocolate aprieta la boca como el marañón*; (10) ~ **como el marañón**², nutit dřít, nutit hodně pracovat; ► fráze pochází z textu písně; (11) ~ **como el marañón**³, být velmi přísný; (12) **ser aprieta y traga**, být snadný; př.: *esta lección es aprieta y traga*; (DMC).

apretasón, f.; (1) **haber una ~**, (Kub): nacházet se ve složité situaci; př.: *en Cuba hay una gran apretasón económica*; (DMC).

apuchungarse, zvrat. (1) (Kub): zpronevěřit a zbohatnout; př.: *ese político se apuchungó en el ministerio*; (DMC).

apuntaciones, f. pl. (1) (Kub): sázky; (2) **sitio de ~**, banka, ve které probíhají ilegální sázky; viz též: *lista*; (DMC).

apuntador (de terminales), m. (1) (Kub): ten, co vybírá sázky v hazardní hře zvané *terminales*; ► *terminales* jsou ilegální sázky; viz též: *bolitero*; (DMC).

apuntar, tr., i zvrat. (1) (Kub): vsadit, sázet, uzavřít sázku; př.: *apúntame cinco pesos al cinco*; (2) hrát hazardní hry; (3) ~ **en el hielo**, nemít tušení, jak splatit dluh; př.: *esos cinco pesos que me prestaste, apúntamelos en el hielo*; (4) ~ **lo mismo que banquear**, být bisexuál; př.: *ese hombre apunta y banquea al mismo tiempo* („tento muž hraje jak muže, tak ženu“); (5) **apúntame esa pata**, připiš mi vyhranou hru; ► ve hře v kostky každý vyhraný tah je *pata*; (6) vsadit na číslo v nelegálních sázkách na Kubě; (DMC).

apuñalearse, zvrat. (1) (Kub): krást, loupit, odnést; (2) ~ **años**, odečíst si roky, dát si dolů roky; (DMC).

apurativo, -va, adj., i subst. (1) **ser un ~, o muy ~** (Kub): příliš pospíchat, být uspěchaný člověk; ■ Syn.: *no seas tan apurativo que tú no eres laxante*; (DMC).

apurillo, m. (1) (Kub): tíseň, spěch; př.: *¡qué apurillo, hombre! quédate un poco más*; (DMC).

apurruñar, tr., i zvrat. (1) (Kub): silně přitlačit, přitisknout; (2) líbat se a mazlit se, *muž se ženou*; (DMC).

aquí, adv.; (1) ~, **mirando y dejando** (Kub): nechci mít s ničím nic společného; př.: — *¿que haces? — aquí, mirando y dejando*; (DMC).

aquile, adv.; (1) ~ **china**, (Kub): dobře, řádně, pořádně; př.: *el libro me quedó aquile china*; (2) souhlas, ano; ■ Syn.: *anjá*; (DMC).

árabe, m.; (1) **el ~ se está jugando la calavera**, (Kub): ohrožovat život; př.: *¿qué estás haciendo? el árabe se está jugando la calavera*; (2) **caerle un ~ a alguien y tenerlo chupando petróleo con pajita**, nacházet se ve složité situaci z důvodu existence nepřítele, který ho chce zničit; ► rčení má původ v arabsko-izraelském konfliktu; (3) **si tú eres ~ tienes que tener el turbante**, nesmí se porušit pravidla hry; (DMC).

arábica, viz: *goma*; (DMC).

arado, m. (1) (Kub): málo inteligentní člověk; viz též: *bruto*; (DMC).

arakale, f. (← afr.) (1) (Kub): druh dravce, sup antilský *Cathartes aura*³¹; (DMC).

arandela, f. (1) homosexuál; (2) **con la ~ no se juega**, (Kub): nenech nikoho, aby se dotýkal tvého pozadí (fyzicky); (3) **tener floja la ~**, být homosexuál; ■ Syn.: *aceite, cubano*; (DMC).

Arango, (1) **estar las cosas de ~ y paracaídas**, (Kub): nacházet se ve špatné situaci; (DMC).

araña, viz: *cueva*; (DMC).

arañar, tr. (1) (Kub): hodně se nadřít na živobytí; př.: *estoy arañando la tierra para sobrevivir*; (2) ~ **a alguien**, účtovat si draze; př.: *en la funeraria te arañan*; (3) ~ **y subirse por una pared plana**, muset překonat hodně překážek; př.: *llegó a ser millonario arañando y subiéndose por la pared plana*; (DMC).

árbol, viz: *mixtificación*; (DMC).

arbolito, m.; (1) **cagarse en el ~¹**, (Kub): nevěřit v nic, v nikoho; př.: *yo no tengo miedo, cuando llegue la hora me cago en el arbolito*; ► pochází z žertovné velikonoční písně kubánského autora Guillermo Alvares Guedese; (2) **cagarse en el ~²**, kašlat na všechno, nezajímat se o nic; (3) **vivir cagándose en el ~**, žít mizerně; př.: *aquí hay que vivir todos los días cagándose en el arbolito*; (DMC).

Arcaño; (1) **ser «~ y sus Maravillas» con «Chapotín y sus Estrellas»**, (Kub): být jedinečný, výjimečný, bez jakékoliv konkurence; ► *Arcaño y sus Maravillas* a *Chapotín y sus Estrellas* jsou názvy slavných kubánských hudebních kapel; viz též: *maravillas*; (DMC).

arder, intr.; (1) **y vas que ardes**, (Kub): a máš se dobře, a jsi v pohodě; př.: *te voy a dar de comer y vas que ardes*; (DMC).

ardor, m.; (1) **comunicame tus ~es**, (Kub): zapal mi cigaretu; viz též: *fe*; (DMC).

arequín, viz: *caballo*; (DMC).

arete, m.; (1) **ir (o andar) de arete**, (Kub): být prospěchářský, vyžírka; (2) **nacer de ~**, žít na účet někoho jiného; (3) **ser el ~ de la familia**, ten, kdo žije na úkor své rodiny a nepracuje; viz též: *piojo*; (DMC).

argentino, m.; (1) **disfrazarse de ~**, (Kub): položit si šálu okolo krku; ► zpěváci tanga nosívali šálu; (DMC).

argolla, f.; (1) **ser algo, o alguien, de ~ y joroba** (Kub): být podvodník, podfukář; být hýřil, fláma, zřeštěnec; (DMC).

argollarse, viz: *apergollarse*; (DMC).

arique, m.; (1) **estar amarrado con ~s**, (Kub): být venkovský, neohrabaný, jednoduchý člověk; (2) **estar en el ~**, být velmi štíhlý; ► výraz pochází z venkova; (3) **no salir de los ~s**, být necivilizovaný, neohrabaný, venkovský; (DMC).

armada, f.; (1) **llamarse una mujer, ~** (Kub): být krásná, o ženě; ■ Syn.: *esta mujer es un peter o un pete de armada*; ► v minulosti populární čokoládová tyčinka na Kubě vyráběná společností *Armada*; tento výraz je v dnešní době zastaralý; (DMC).

armamento, m. (1) (Kub): velké poprsí; velké hýždě; (DMC).

armar, tr., i zvrat.; (1) **armado**, (Kub): ten, který nosí při sobě vždy peníze; (2) **armarse**, nosit u sebe peníze pro případ naléhavosti; (3) **~se la cagazón**, utvořit se zděšení, rozšířit se panika; (4) **~se un arroz con mango**, utvořit se povyk, zmatek; (DMC).

armi, [← angl. *army*] m.; (1) **tener a alguien como en el ~**, (Kub/exil): ovládat někoho, mít nad ním dozor; (2) **trabajar en el ~**, prohlížet si všechny ženy; ► *Army* je název vojska Spojených států amerických; (DMC).

aro, m.; (1) **cambiarle hasta los ~s al ojo del culo**, (Kub): postavit vše nové, zrekonstruovat; (2) **no tener una persona ~¹**, ten, co nezavěsí míč v basketbalu; (3) **no tener una persona ~²**, být ztroskotalec; př.: *ese en nada tiene aro* („je totální zkrachovalec“); (4) **no tener una persona ~³**, selhat, hodně chybovat; (DMC).

arquímides, viz: *palanca*; (DMC).

arrancado, -da, adj. (1) (Kub): být bez peněz; (DMC).

arrancar, intr. (1) (Kub): začít; (2) ~ **de marcha atrás y con el baúl abierto**, být homosexuál; ■ Syn.: *aceite, gustarle que le midan el aceite*; (3) ~ **verde**, odvézt někoho z vlasti v mladém věku; (4) ~ **le las barbas al patilludo**, utratit hodně peněz; ► na kubánské stopesetové bankovce je vyobrazen

³¹ <<http://www.damisela.com/zoo/ave/otros/ciconi/catha/aura/index.htm>> [CIT. 2010-03-11]

vlastenec Francisco Vicente Aguilera, který má *patillas* („licousy, kotlety“); **(5) ~le el brazo**, přijmout, souhlasit, schválit; **(6) ~le las tiras del pellejo**, pomlouvat někoho; **(7) arancársela¹**, suspendovat zkoušku; **(8) arancársela²**, zabít; **(9) no dejársela ~ por cien mil pesos**, být bohatý; (DMC).

arrascarse, zvrát. **(1)** (Kub): ublížit si škrábáním se; (DMC).

arrastrado, m. **(1)** (Kub): lichotník, pochlebník, který se poníží, aby něčeho dosáhl; nečestná osoba; (DMC).

arratonarse, zvrát. **(1)** (Kub): ztratit odvalu, dostat strach; (DMC).

arreatado, -da, adj., subst. **(1)** (Kub): šílenec, blázen; **(2)** horlivý nadšenec pro něco; (DMC).

arreatarse, zvrát. **(1)** (Kub): zbláznit se, pobláznit se; (DMC).

arreatiña, f. **(1)** (Kub): odvezení, vyrvání; čin bouřlivého střetu několika osob; př.: *se formó, con el dinero, la arreatiña*; (DMC).

arreatos, m. pl.; **(1) ~ venusinos**, (Kub): sexuální vášeň; (DMC).

arrechabala, f.; **(1) ser ~**, (Kub): být opilec; ► *Arrechabala* byla největší palírna na Kubě; (DMC).

arrempujado, -da, adj. **(1)** (Kub): čile, rychle; z neopatrnosti, z nepořádnosti; př.: *lo hice arrempujado, yo no quería*; ► výraz pochází z venkova; (DMC).

arrempujar, intr. **(1)** (Kub): postrčit, povzbuzovat, nabádat, pohánět, tlačit; ► výraz zřejmě pochází z vtípu o Kryštofu Kolumbovi, podle kterého po vylovení se na Kubě prohlásil: *caballeros, no arrempujen* („pánové, netlačte se“); (DMC).

arrepentimiento, m.; **(1) ~ de chui-in-gón**, (Kub): nakažlivá lítost; ► *chui-in-gón* je anglicky *chewing gum* („žvýkačka“), žvýkačka je lepivá; (DMC).

arriba, adv.; **(1) estar rajado de ~ a abajo**, (Kub): být teplouš, buzerant; **(2) tener ~ el nudo chino**, mít velký problém; viz též: *combinación, filo*; (DMC).

arrimado, adj., subst. **(1)** (Kub): ten, který žije v konkubinátu; **(2)** vyžírka, prospěchář; (DMC).

arrimarse, zvrát. **(1)** (Kub): o dvojici, pustit se do života v konkubinátu; (DMC).

arrimo, m. **(1)** (Kub): konkubinát; (DMC).

arrivederchi, viz: *Roma*; (DMC).

arropa, f. **(1) de ~¹**, (Kub): složitý; př.: *está la situación de arropa*; **(2) de ~²**, fláma, zhýralec; př.: *ese muchacho es de arropa*; **(3) de ~³**, člověk, kterému se nedá věřit; (DMC).

arrollar, intr. **(1)** (Kub): tancovat v rytmu tance conga; **(2)** získat, zvítězit, vyhrát, vydělat; př.: *arrollaron en las elecciones de todas las provincias*; (DMC).

arroró, m. (← afr.) **(1)** (Kub): ukolébavka; (DMC).

arroz, m.; **(1) ~ con grito**, (Kub): rýže s vepřovým masem; př.: *en la prisión sólo sirven arroz con grito*; ► současná hantýrka politických vězňů; bývalí vězni tvrdí, že v této vězeňské stravě nebylo po vepřovém ani památky; **(2) ~ de la tierra**, rýže, kterou venkované loupou doma; **(3) ~ de puta**, rýže s klobásou, párkem; **(4) estar como el ~ blanco**, být (viděn) všude; ► rýže se na Kubě podává ke všemu; **(5) formarse un ~ con chorizo y tener que echarle garbanzos**, muset čelit problému, vzdorovat situaci; **(6) parecer algo un arroz con mango**, být zmatený, dezorganizovaný; př.: *este artículo parece un arroz con mango*; **(7) ser ~ blanco con frijoles negros**, být něco nedůležitého, nepodstatné; **(8) ser como el ~ (Jonchí)**, být nadbytečný; ► *Jonchí* je značka rýže; rýže nabobtná, nafoukne se; **(9) todos los pájaros comen ~ y el totí paga la culpa**, černá ovce, ten se špatnou pověstí vždy všechno odnese; **(10) tener el ~ mucho macho**, velmi žárlit; př.: *no se le debe mirar la mujer, ese arroz tiene mucho macho*; ► *macho* je označení žluté části zrnka rýže; **(11) tener alguien personalidad de ~ con leche**, nestát za nic ► většinou se používá k označení zakřiknutých, nudných osob; viz též: *picadillo*; (DMC).

arruchar, tr. **(1)** (Kub): vyhrát všechny kuličky ve hře v kuličky zvané *Chocolongo*; **(2)** nechat někoho bez prostředků, na mizině; př.: *lo arrucharon esos individuos con lo que tenía en la finca*; (DMC).

arrugar, tr.; **(1) no arrugues que no hay quien planche¹**, (Kub): netroufěj si na to, na co nemáš; **(2) no arrugues que no hay quien planche²**, nedělej to, protože nemáš odvalu čelit následkům; př.: *me miró mal y le dije: no arrugues que no hay quien planche*; (DMC).

arte, m./f.; **(1) ~ y renovación**, (Kub): pánský účes sestávající z krátkého rovného sestřihu na zátylku a dlouhých vlasů po stranách hlavy; ► tento střih zpopularizoval *chuchero* (viz); (DMC).

arteria, f.; **(1) chuparle alguien las ~s a Drácula**, (Kub): být velice statečný; (DMC).

artillado,-da, adj.; (1) **estar alguien ~**, (Kub): nosit na krku všechny náhrdelníky svatých z afrického náboženství k ochraně; být ochraňován; (DMC).

artista, m./f. (1) (Kub): vychytralý; ten, co dovede předstírat; (2) **no hagas de ~ que en cualquier momento te cobro la entrada**, nemysli si, že se tebou nechám podvést; (3) **ser la ~ de apoteochi**, být vychvalovaný, oslavovaný, populární; ► *apoteochi* („posvěcení, vynášení do nebe“); název pochází z vtipu, ve kterém Kubánci mluví jako Ital, vtip má název *El drama de la Apoteochi*;³² (4) **ser un artista de la Golden Mayer sin contrato**, být velký pokrytec; viz též: *locutora, paso*; (DMC).

artista je, m. (1) (Kub): lež, předstírání, simulování; (2) **estar en el ~**, žít ve lži, předstírat; (3) **gustarle a alguien, el ~**, mít rád fingování, předstírání; (4) **hacer un ~**, prodávat kradenou věc; ► fráze původem *chuchero* (viz); (5) **¡tremendo ~!** jaký způsob předstírání! ten teda dovede předstírat!; (DMC).

artritis, f.; (1) **ser alguien judío con ~**, (Kub): být příliš lakomý; ■ Syn.: *estreñado*; (2) **tener una orquesta**, ~ hrát falešně, rozladit; (DMC).

artur, viz: *mac*; (DMC).

asa, viz: *tibor*; (DMC).

asalto, m.; (1) **el segundo ~ a palacio**, (Kub): gratulace po útoku na prezidenta Batistu, který vyvázl nezraněný z atentátu na jeho osobu; (DMC).

asco, m.; (1) **dar ~**, (Kub): být nepřipustné; (2) **estar echo un ~**, být špinavý, mít špinavé vzezření; (DMC).

aserrín, m.; (1) **ser ~ de casco de mula**, (Kub): být lakomý; ■ Syn.: *dar más aceite un ladrillo, ser aceite de cabo de paraguas, ser aserrín de pinotea, ser baracutey, ser duro como cabo de paraguay, ser estreñado, vivir durete entre Duroña y Puerta Cerrada*; (2) **tener aserrín en la azotea**, být velmi hrubý, surový; viz též: *tizón*; (DMC).

asesina, viz: *trueno*; (DMC).

asesinar, tr.; (1) **~ una comida**, (Kub): špatně připravit jídlo; (2) **~ una siesta**, dát si šlofika, dát si dvacet, jít si na chvilku zdřímnout;³³ př.: *me retiro que voy a asesinar una siesta*; (DMC).

así, adv. (1) (Kub): gesto souhlasu, schválení; (2) **~ es como gira la bola**, tak to je; tak se věci mají; (3) **la historia se escribe de noche y con vela**, takový je osud událostí; tak se odvíjí události; př.: *no hay forma de que me pueda oponer a mi destino, así se escribe la historia de noche y con vela*; (4) **~ volaron al Maine y era de acero**, neotoč se zády; ► pochází z dětské mluvy; *Maine* je název bitevní lodi; říká se, že v roce 1898 Severoameričani dopluli do havanské zátoky a tak začala španělsko-americká válka; (5) **si no te pones ~ te ponen asao**, neobtěžuj; ► fráze se odpoví tomu, kdo obtěžuje; slovní hříčka mezi slovy *así* („tak“) a *asao* („spálený, poražený, zničený“); (DMC).

asiento, m.; (1) **el ~ de la cocina**, (Kub): zadní místa v autobuse ► byla nejbližší motoru a horká; (DMC).

asimilar, tr. (1) (Kub): neustoupit před ničím; ► pochází z boxu, dobrý boxér vydrží (*asimila*) všechny rány a neupadne; (2) **~ la situación**, přijmout realitu, fakta, smířit se s realitou; (DMC).

asistencia, f. (1) (Kub): pohár vody nabízený svatému z afrického náboženství; ► tato nabídka se používá i při spiritistických rituálech; (2) **necesitar alguien una ~ espiritista**, potřebovat pomoc svatých při smůle; být nemocný; (3) **~ espiritista**, pohár vody, který duchovní pokládají kdekoliv pro přivolání ochrany bohů k ochraně; (DMC).

Aspiazo; (1) **~ me dio la botella y yo voté por Varona: aé, aé la chambelona**, (Kub): jaké mám štěstí!; ► toto veselé zvolání se používá v konverzaci pro vyjádření radosti, kdy se podařilo něco neočekávaného, neočekávaně bylo vyhověno požadavku; v dobách volebního rivalství o starostování v Havaně mezi Aspiazem a Varonou, Aspiazo rozdál láhve a byl poražen; verš naráží na tento volební boj; *chambelona* byla píseň liberálů; ■ Syn.: *qué suerte tiene el cubano, le coge el dinero a Antonio y vota por Castellanos*; ► ve volebním boji mezi Antonio Priem a Castellanosem se odehrál stejný scénář; (DMC).

³² Viz: komentář na straně 60 této diplomové práce.

³³ Viz: komentář na straně 60 této diplomové práce.

aspiradora, f.; (1) **estar hecho una ~**, (Kub): chtít vlastnit všechno; př.: *no se sacia nunca, está hecho una aspiradora*; (DMC).

aspirar, intr.; (1) **~ por ahí**, (Kub): nechat obtěžování; př.: *no quiero verte, aspira por ahí*; (DMC).

aspirina, f. (1) (Kub): autobus; ■ Syn.: *mejoral con él*, další název analgetika pro autobus; (2) **nenañíkej si, nestěžuj si**; př.: *oye, lo que tú me dices me duele, — aspirina*; (3) **ser alguien lo contrario de Prontico ~**, podněcovat bolesti hlavy; ► *Prontico Aspirina* byl panáček, který inzeroval aspirin; viz též: *guagua*; (DMC).

astilla, m./f. (1) (Kub): ztřeštěnec, fláma, hýřil; (2) **malá částka peněz**; (3) **si eso no fuera jabón que no se gasta, ya a ti sólo te quedaban las ~s** jak moc souložíš!; ► *eso no es jabón que se gasta* odpoví žena, když se dozví, že ji manžel podvádí; př.: *no te preocupes que eso no es jabón que se gasta*; (DMC).

astronauta, m. (1) (Kub): malá kroketa z moučného těsta, která se přilepí na patro v ústech; ► současný výraz; (2) **sobrevivir más que un ~**, (Kub/exil): zdržovat se v nějaké situaci, zůstat v nějakém stavu; př.: *has sobrevivido conmigo más que un astronauta, ¡mira que me has hecho cosas, Mariano! no sé cómo no me ha divorciado de tí*; (3) **poner a alguien, volando como un astronauta y tomando agua en pajita** vyložit karty na stůl (přenesný význam); (DMC).

atabal, m.; (1) **tener el ~ detrás**, (Kub): být černoch nebo mulat; př.: *yo simpatizo con él porque ambos tenemos el atabal detrás*; (DMC).

Atabe, (1) (Kub): bůh kmene *Taíno*; ► předkolumbovští indiáni obývající Antily; (DMC).

atacante, adj.; (1) **ser alguien ~**, (Kub): být nesympatický; (DMC).

ataja; (1) **estar de ~**, (Kub): být vyčerpaný; (2) **ser alguien de ~ que voy**, být neupřímný; (DMC).

atajar, tr.; (1) **~ un pollo**, (Kub): vyřešit těžkosti; (DMC).

atajo, m.; (1) **dejar ~ por vereda**, (Kub): vydat se těžší cestou a opustit tu snadnější; (DMC).

atalaya, m./f. (1) (Kub): ten, kdo se hlásí k protestantismu; (2) **klevetnice, klepačka**; ■ Syn.: *ser una persona comentarios de Atalaya de la BBC de Londres*; (DMC).

atanasio, viz: *pedo*; (DMC).

ataque, m.; (1) **de ~**, (Kub): dobrý; (2) **ser algo un ~ peor que el de los israelitas**, být velmi špatný;³⁴ př.: *este libro es ataque peor que el de los israelitas*; ► tento kubanismus vznikl po porážení Egypta a dalších arabských států Izraelem; výraz dnes zastaralý; (DMC).

atarar, tr. (1) (Kub): zabít; (2) **přípevnit, připoutat, podržet, zadržet**; př.: *lo ataré firmemente y no pudo moverse*; (DMC).

atenas, viz: *negro*; (DMC).

atención, viz: *bagazo, mojón*; (DMC).

aterillao, -da, adj.; (1) **estar ~**, (Kub): mít hodně starostí, povinností; (DMC).

aterizado, -da, adj.; (1) **ser alguien más ~**, (Kub): být větší realista; př.: *Juan es más aterizado que Pedro*; (DMC).

aterrijaje, viz: *tren*; (DMC).

aterrijar, intr. (1) (Kub): neokecávat, jít k věci; př.: *aterrija que me cansas con tanto hablar*; ■ Syn.: *tira el cintillo*; (2) **stoupnout na zem, být nohama na zemi**; (DMC).

atlanticidio, m.; (1) **dar ~**, (Kub/exil): poslat do vězení; ► mnoho politických odpůrců Castrova režimu bylo odsouzeno a posláno do vězení v Atlantě; (DMC).

atlas, viz: *charles*; (DMC).

atmósfera, f.; (1) **formar una ~**, (Kub): rozšířit špatnou pověst; př.: *me formó una atmósfera en el trabajo con sus chismes*; (2) **tener buena ~**, vychutnávat dobré pověsti; (DMC).

atocha, viz: *limpieza*; (DMC).

atómico, -ca, adj.; (1) **estar ~**, (Kub): být velmi nervózní; viz též: *peo*; (DMC).

atrabancado, viz: *atrapiñado*; (DMC).

atrabancar, tr. (1) (Kub): svázat, spojit; př.: *atrabanca esa persiana de la ventana*; (2) **překvapit, přistihnout**; př.: *lo atrabancó con las manos en la masa* („přistihl ho při činu“); (DMC).

atrabanco, m.; (1) **gustarle a alguien el ~**, (Kub): mít rád zmatek, líbovat si v nepořádku; (DMC).

atrabucar, tr. (1) (Kub): upevnit, přidržet; (DMC).

³⁴ Viz: komentář na straně 60 této diplomové práce.

atrabuque, m. (1) (Kub): něco, co drží, pevně, přidržuje pevně; př.: *si sueltas ese atrabuque, se cae la casa*; (DMC).

atracá, f. (1) (Kub): směšná žena, podivná, komická; ► současný kubanismus; (DMC).

atracar, tr.; (1) **atracar varón**, (Kub): jsi přijat, jsi schválený; př.: *yo le dije que quería casarme con ella y me dijo: atraca varón*; (2) **atracar sume**, přiblížte se; ► fráze původem *chuchero* (viz); (3) **atracar al puerto, barón (varón)**, souhlas, ano; př.: *¿me amas? — atraca al puerto, barón*; (DMC).

atracarse, zvrát. (1) (Kub): říkat hlouposti; př.: *no te atraques más que vas a coger mala fama*; ■ Syn.: *atracarse de mojonos*; (2) dělat něco, co se nesmí; (3) **atracate pollo que mañana te pelan**, dělej si co chceš, ale trest tě nemine; ► fráze se používá jako výhrůžka na zlobivé děti; (DMC).

Atracción, f.; (1) **ser, una mujer, ~ Sarrá** (Kub): mít krásné tělo a tvář *o ženě*; ► *Atracción Sarrá* byl název hlavní drogerie na Kubě; (DMC).

atracar, tr. (1) (Kub): napadnout, přepadnout; ► výraz pochází z venkova; (DMC).

atrapiñado, -da, adj. (1) (Kub): bez prostoru; př.: *en mi casa vivo atrapiñado*; ■ Syn.: *atrabancado*; (DMC).

atracue, citosl.; (1) **¡qué ~!** (Kub): říká takové hlouposti!; ■ Syn.: *atracarse de mojonos, ser algo una mojonera*; (DMC).

atrás, adv. (1) **echarse para ~**, (Kub): nesplnit slib, nedodržet slovo; (2) **estar ~**, být na mizině nebo mít ekonomické potíže; ■ Syn.: *estar en carne, estar en carne viva*; (3) **estar ~ con alguien¹**, být zadlužen; (3) **estar ~ con alguien²**, zanechat špatný dojem, ukázat se ve špatném světle; př.: *sé que estoy atrás contigo*; (4) **estar ~ con alguien³**, ztratit důvěru v někoho; (5) **la de ~ viene vacía¹**, mluví s někým jiným, nemluví na mě; př.: *oye, mira, la de atrás viene vacía*; (6) **la de ~ viene vacía²**, požádej někoho jiného; př.: *¿me prestas cinco euros? — la de atrás viene vacía*; (7) **llámame para ~**, (Kub/exil): zavolej mi později; ► výraz pochází z anglické fráze *call me back*; (8) **no echar pa'trás ni para coger impulso**, nikdy neklesat na duchu; viz též: *debilidad, mirar*; (DMC).

atrasado, viz: *atraso*; (DMC).

atrasar, intr.; (1) **esto atrasa**, (Kub): mluvit pouze o strastech a nemocech; ► naznačení, že tato osoba nedosáhne v životě ničeho kvůli svému pesimismu; lidový jazyk převzatý od spiritistů; př.: *eso que tú haces, hablando de tantas enfermedades, atrasa*; (DMC).

atrasarse, zvrát. (1) (Kub): mít smůlu; př.: *como no le rezo a mis santos me estoy atrasando*; ► tato fráze bývá používána věřícími afrických náboženství; (DMC).

atraso, ■ Syn.: *estar atrasado*; (DMC).

atravesado, -da, adj., i subst. (1) (Kub): osoba, která se tlačí tam, kde jí nevolají; (2) **caerle a uno ~**, nelíbit se někomu, být někomu nesympatický; (3) **estás ~, gallego** jsi mimo rytmus; (4) **ser un ~¹**, vyrušovat; (5) **ser un ~²**, být proti všemu; ■ Syn.: *clavo de línea, polín*; (DMC).

atrule, m. (1) (Kub): zadek; viz též: *cajón*; (2) **estar ~**, být bez peněz; (3) **ser por ~, un ciclón** pohupovat zadečkem při chůzi, *u žen*; (DMC).

audifono, m. (1) **tener un ~ de pelo**, (Kub/exil): nosit účes, který připomíná mikrofón; (DMC).

aura, f.; (1) **el ~ tiñosa**, (Kub): soud; př.: *mañana me llevan al aura tiñosa*; ► výraz používaný hantýrkou *chuchero* (viz); (2) **estar disfrazado de ~ tiñosa**, být tragéd, být negativní; př.: *te amarga el día porque está disfrazado de aura tiñosa*; (3) **no seas ~ tiñosa**, nebuď negativní, zahořklý; (4) **parecer un ~ tiñosa apeleada**, být škaredý; nacházet se ve velmi deprimovaném stavu; mít vážnou náladu, být nepříjemný; (5) **por mucho que el aura vuela siempre la coge el pitirre**, snaha není marná; když je snaha, všechno jde; (6) **ser un ~ tiñosa matada a escobazos**, být otrhaný, špinavý; mít rozházené vlasy; (7) **ser caracañal de ~**, být špatný, zlý člověk; ■ Syn.: *ser caracañal de mau, mau*; (8) **estar en el pico del ~**, být blízce ztrátě, být na cestě ke ztrátě, přijít ztráta v nejbližší budoucnosti; př.: *tenemos todos los bienes en el pico de aura*; ■ Syn.: *estar al borde de piragua*; (9) **ser un ~¹**, být schopen jakékoliv špatnosti; př.: *ha triunfado en la vida porque es un aura*; (10) **ser un ~² (tiñosa)**, být smolař, na kterého se smůla jen lepí; (11) **tener un ~ siempre en el hombro¹**, vždy přivolávat to nejhorší, předpovídat smůlu, zvěstovat neštěstí; př.: *no quiero hablar con él/ella, siempre tiene un aura en el hombro*; (12) **tener un ~ siempre en el hombro²**, mít smůlu; ■ Syn.: *tener atrás un chino en puntillas*; (13) **ser alguien como el ~**, nikdy nebýt rozpoznán, být neurčitý; př.: *ese político es como el aura*; ► *aura* („sup antilský *Cathartes aura*“) nezpívá ani nezobe plody; (14) **ser alguien un ~¹**, být velmi ctižádostivý; být chtivý, dychtivý, hrabivý, hamižný; př.: *¡muchacho, con el dinero es un aura!*; (15) **ser alguien un ~²**, vždy mluvit o tom nejhorším, o tragických scénářích apod.; (16) **tener**,

alguien, un ~ (tiñosa) parqueada en un hombro být pesimista, který vše vidí černě; viz též: *cola, combinación, meao, pitirre*; (DMC).

aurero, m. (1) (Kub): místo, kde je hodně supů nebo lidí; př.: *allí hay un aurero, hay muchas auras volando*; př.: *en ese aurero hablan mucho*; **(2) encontrar a alguien por el ~**, být mrtvý; př.: *pobre Pedro, lo encontraron por el aurero*; (DMC).

Aurora; (1) ahora sí que ~ te tiró al abandono, (Kub): prohrál jsi, prodělal, promarnil, utrpěl ztrátu; př.: *ya en esto no hay más nada que hacer, Aurora te tiró al abandono*; ► fráze pochází z textu písně; **(2) ser igual que ~**, nestát za nic, nemít žádnou hodnotu; př.: *esto que me dices Aurora es igual que Aurora* („to co mi říkáš, pro mě nemá žádný význam“); ► *Aurora* je značka toaletního papíru; (DMC).

aut, adv. [← angl. *out*]; **(1) declarar a alguien «~»**, (Kub): ohlásit někomu prohru; být v situaci bez práva; pohádat se; př.: *a ése en las elecciones, la Junta Electoral lo declaró aut*; ► fráze pochází z baseballu, ten, koho prohlásí aut, prohrál hru; **(2) ser ~**, ztroskotat, zkrachovat, propadnout; př.: *en ese negocio eres «aut»*; **(3) sacar a alguien «~»**, porazit někoho; viz též: *cerca, entrada*; (DMC).

auténtica, -co, adj.; (1) elementos de la colateral ~, (Kub): příbuzní; ► výraz pochází z politiky; *colateral auténtica* je název odnože politické strany *los auténticos*; (DMC).

automático, m.; (1) esto no es el ~ de Nueva York, (Kub/exil): neotravuj, nepopoháněj; ► ženy takto často odpovídají manželovi a dětem, které naléhají s přípravou jídla; *Automático* byl název restaurace, kde se do otvoru vložily peníze a poté se vybralo připravené jídlo; kultismus; př.: *el automático de Nueva York lo cerraron* („dělám si věci podle svého rytmu“); **(2) tener a alguien disfrazado de ~**, stále někoho o něco žádat; př.: *mi marido me tiene disfrazada de automático, se pasa el día: hazme esto, hazme lo otro*; (DMC).

automóvil, m. (1) quedar un ~ como un chicharrón de palanca, (Kub): srazit se a zůstat v překrouceném stavu, *o automóvilu*; viz též: *apretadito, financiamiento*; (DMC).

autoparlante, m. (1) ser alguien un ~, (Kub): být mluvka, žvanil, povídálek, hovorný; (DMC).

auxilio, viz: *biquini, pito*; (DMC).

avance, m. (1) (Kub): ukázka filmu, který přijde do kin; viz též: *pies*; **(2) te doy los avances, la película va por tí** teď dělej, co uznáš za vhodné; (DMC).

avaraime, (← afr.); **(1) ~ en cufón**, (Kub): mít úspěch; ► toto rčení afrického původu znamená „jít do Havany“, pro černochoy byla nejvyšší meta úspěchu dostat se do Havany; (DMC).

ave, m./f.; (1) estar como ~ tonta, (Kub): nevědět co se sebou, co dělat; **(2) ser alguien el ~ Fenix de los grandes imperios**, být homosexuál, který nemůže skrývat svou identitu; ► rčení se používá pouze mezi vzdělanými lidmi; (DMC).

Avelino, m. (1) ~ Prendelgás, Paco Jeringuilla y Perico Huele Huele, el Trío del Embullo (Kub): marihuana, heroin a kokain; (DMC).

avenidas, f. pl.; (1) tener tomadas todas las ~, inclusive las cortas (Kub/exil): mít vše pod kontrolou; nemít na vybranou; (DMC).

average, m. [← angl. *average*]; **(1) liquidar el ~¹**, (Kub): zabít se; **(2) liquidar el ~²**, zemřít; **(3) liquidar el ~³**, zkoncovat s nějakou situací; **(4) me trató de bajar el ~ pero lo subí**, snažil se ponížít mě, ale nedovolil jsem mu to; (DMC).

aviador, m. (1) (Kub): homosexuál; ► o homosexuálních lidech se říká, že létají, protože jsou *pajaritos* „ptáčci“, další kubánské označení pro homosexuální osobu; ■ Syn.: *pajarito, volador*; (DMC).

avión, m. (1) (Kub): facka, plácnutí; ► slovo původem *chuchero* (viz); **(2) ~ lechero**, letadlo, které má hodně mezipřistání; **(3) estar como el ~ de fumigar¹**, čoudit, dýmit; př.: *con esa noticia, hoy, estoy como el avión de fumigar*; **(4) estar como el ~ de fumigar²**, *o manželovi*, bývat doma sporadicky; ► letadla vypustí kouř po přistání na zemi a potom znovu odletí; **(5) bajarle a alguien un ~**, dát facku, fackovat; ► slovo původem *chuchero* (viz); ■ Syn.: *soplarle un avión*; viz též: *avionazo*; (DMC).

avionazo, m.; (1) soplar a alguien un ~, (Kub): dát někomu facku; ■ Syn.: *bajarle un avión, darle un avión*; (DMC).

avispero, viz: berenjal; (DMC).

ay, citosl.; (1) ~ Lolita de mi vida, (Kub): říká se ženě před ohlášením špatné zprávy; ► kubanismus původem z písně slavného kubánského tria *Trío Matamoros*; **(2) ~, Carajo, le dijo la mona al hijo**

odpověď na špatnou zprávu;³⁵ př.: *ay, Carajo, se me rompió el carburador del automóvil, — ay, Carajo, le dijo la mona al hijo*; **(3) estar en el ~, ~, ~, de Fleta** stále si stěžovat; ► kubanismus pochází z roku 1927, kdy se poslouchaly desky španělského tenora Miguela Burro Flety, lze slyšet pouze u lidí starších šedesáti let; viz též: *salvar*; (DMC).

ayapicha, m. **(1) ser ~**, (Kub): být ten, který skončuje s ostatními; ► složení slova z *aya*, *ayatola* „chůva“ a *picha* nebo *pene*, „penis“; (DMC).

azocado, -da, adj.; **(1) tener a alguien ~**, (Kub): dráždit, trýznit; (DMC).

azocar, tr. **(1)** (Kub): příliš trápit, vyčerpávat, spěchat na někoho, tlačit na něho; př.: *en el trabajo me azocan de mala manera para que haga muchas piezas*; (DMC).

azúcar, m. **(1)** (Kub): výkřik publika, když hudba dobře hraje; ■ Syn.: *saoco, azuquita, agua, ahí*; **(2) ~ para un amargao**, rčení používané k označení toho, kdo má vždy špatnou náladu; ► původem z textu španělské písně oblíbené na Kubě; **(4) echale ~**, nebud' tragéd; **(5) oye, menéate, que tienes el ~ baja**, dělej, pracuj, spadl ti řemen?; **(6) quedar algo corto de ~**, nedodělat práci dobře; **(7) sin ~ no hay país**, zaplat'; viz též: *candela, bolsa, gallego, tipo*; (DMC).

azul, viz: *aplacentarse*; (DMC).

azulejos, m. pl. **(1)** (Kub): policista, policie; ■ Syn.: *los gatos y la jara, fiana*; (DMC).

azuquita, citosl. **(1) ¡~!** (Kub): výkřik publika, když hudba dobře hraje; viz též: *azúcar*. (DMC).

³⁵ Viz: komentář na straně 60 této diplomové práce.

Komentář překladu

Zdrojem pro výrazy v první části této diplomové práce je výkladový slovník Mariuse Saly *El español de América*³⁶. Čerpala jsem také z překladového slovníku *Španělsko-český, česko-španělský*³⁷. Dalším z hlavních zdrojů byl výkladový slovník *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*³⁸, který obsahuje u některých výrazů seznam příslušných latinskoamerických zemí. Mnoho korpusových slov převzatých z angličtiny do španělštiny Latinské Ameriky zachovává svůj původní sémantický význam, proto mi byl pro vyhledání jejich definic nápomocen výkladový slovník *Compact Oxford English Dictionary of Current English*³⁹. Pokud jsem hledanou informaci nenašla ve slovnících amerikanismů, dále jsem postupovala vyhledáváním daných slov nebo frází na internetu. Důležitým prvkem mého výzkumu bylo zpětné ověřování správnosti informací za pomoci rodilých mluvčích.

Výklady u hesel ve slovníku Mariuse Saly nejsou obsáhlé, slovník neuvádí žádné kontextualizované příklady. Publikace opomíjí gramatické kategorie, tudíž mi dalo velkou práci vyhledávání slovních druhů. V případě anglicismů jde většinou o podstatná jména, mým hlavním úkolem tedy bylo dohledat jejich rod. Hesla, u kterých jsem jej v žádném z dostupných zdrojů nenašla, jsem označila písmenem x. U sloves jsem neodvodila, zdali jde o tranzitivní nebo intransitivní. V hranaté závorce jsem zanechala původní anglický výraz a kulaté závorce jsem zachovala státy, ve kterých se výraz používá. Ráda bych na tomto místě uvedla příklad výkladu daného hesla se stručnou definicí ze slovníku Mariuse Saly a popis postupu při mém překladu:

ROMPOPE [+ ROMPOPO] (< *ing. rum más pop*) *C. Rica, Ec., Hond., Méx. // Amér. Centr.*
“*bebida alcohólica*”.

Výklad daného výrazu je velmi stručný, vyhledala jsem si tedy ve slovníku *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*: **rompope** o **rompopo** s.m. *Amér. C. y Méx. Bebida elaborada con aguardiente, huevos, leche, azúcar y canela.*⁴⁰ Mým dalším postupem bylo

³⁶ SALA, Marius: *El español de América*. Publicaciones del instituto Caro y Cuervo, Bogotá, 1982.

³⁷ Kolektiv autorů. *Španělsko-český, česko-španělský slovník*. FIN PUBLISHING, 1. vyd., Olomouc, 1999.

³⁸ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008.

³⁹ SOANES, Catherine, HAWKER, Sara (edit.): *Compact Oxford English Dictionary of Current English*, Oxford University Press, 3. vyd., 2005.

⁴⁰ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008, str. 1131.

porovnání definic na internetu. Na stránkách *RAE*⁴¹ jsem našla: *m. C. Rica, El Salv. Méx. Bebida que se confecciona con aguardiente, leche, huevos, azúcar y canela*⁴². Na stránkách *Euroresidentes*⁴³ v kategorii *Coctéles y bebidas* pod názvem *Rompopo hondureño* je dostupná následující definice: *El rompopo es uno de los sabores que acompañan las fiestas navideñas de Honduras, se elabora con aguardiente, leche y huevos. Se sirve frío.*⁴⁴ Následuje recept na výrobu tohoto nápoje se všemi jeho ingrediencemi. Na stránkách *El diccionario social de regionalismos latinos más completo del mundo*⁴⁵ se objevuje *rompopo* s následujícím významem, který má mít daný výraz v Hondurasu: *Bebida alcohólica preparada con leche, huevo, azúcar; generalmente se elabora para las fiestas navideñas.* Nalezené významy si neodporují, ale pouze v případě Hondurasu můžu s jistotou říci, že se *rompopo* běžně podává při vánočních oslavách. Můj konečný překlad je následující:

rompopo, *m.* [*← angl. rum plus pop*] (*Kost, Ekv, Hond, Mex, StřAm*): *alkoholický nápoj; ► studený hustý alkoholický likér připravován z mléka, vaječného žloutku, cukru, muškátového oříšku, skořice a pálenky, který se v Hondurasu tradičně podává během vánočních oslav; (MS).*

rompopo, *viz: rompopo; (MS).*

Ve slovníku Mariuse Saly se za daným výrazem převzatým z angličtiny objevují možné derivace s morfologickými a fonologickými změnami v pořadí podle jeho rozšířenosti (na prvním místě nejpoužívanější). Pro účely této práce uspořádávám ve svém slovníku další derivace daného slova zvlášť podle abecedního pořádku.

Na straně 357 se ve slovníku Mariuse Saly objevuje pod heslem **peppermint**: *cierta variedad de menta*. Slovník *Compact Oxford English Dictionary of Current English* popisuje **peppermint**: *noun 1 a plant of the mint family which produces aromatic leaves and oil, used*

⁴¹ *Real Academia Española*

⁴² <http://buscon.rae.es/draeI/Srvlt/ObtenerHtml?LEMA=rompopo&SUPIND=0&CAREXT=10000&NEDIC=No#0_1> [CIT. 2009-28-12]

⁴³ <<http://euroresidentes.com>> [CIT. 2009-28-12]

⁴⁴ <<http://www.mis-recetas.org/recetas/show/4366-rompopo-hondureno>> [CIT. 2009-28-12]

⁴⁵ <<http://www.tubabel.com/>> [CIT. 2009-28-12]

*as a flavouring in food. 2 a sweet flavoured wihz peppermint oil.*⁴⁶ Pro nalezení podrobnějších informací jsem se pustila do hledání na elektronických stránkách encyklopedie Wikipedie, kde jsem našla definici v anglickém znění s latinskými názvy, které jsem zadala do vyhledávače Květena zemí koruny české⁴⁷ pro nalezení českého označení dané rostliny. Pro zajímavost jsem našla na internetu na stránkách Wikipedie, tentokrát v češtině, podrobnosti a možné využití této rostliny člověkem. Vedle českého názvu jsem latinský název uvedla kurzívou. Výsledek mého překladu je takový: *jistý druh máty; ► máta peprná Mentha x piperita, přirozený hybrid máty vodní Mentha aquatica a máty klasnaté Menta spicata, vytrvalá bylina s dřevnatým stonkem z čeledi hluchavkovité, patří mezi léčivé rostliny, z její nati se vyrábí čaj, má silné aroma díky mentolu, který se používá při výrobě bonbónů, žvýkaček a mátového likéru.*

Následující výrazy jsou uvedeny v hlavním prameni bez výkladu, pro autora publikace, který je hispanistou, zřejmě jasným. Definice těchto výrazů přirozeně pochází z dalších zdrojů:

derivace hesla *rock-and-roll*: **rocanrolero**. Definice slovníku *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*: **1. Del rock and roll o relacionado con él. 2. Aficionado al rock and roll. También s.m.y f.**⁴⁸ Porovnála jsem s verzí na internetových stránkách *RAE*⁴⁹: *rocanrolero, ra adj. roquero. aplicado a persona, usado también como sustantivo. Výraz roquero je dále popsán: adj. Perteneciente o relativo al rock. Que interpreta música rock. Seguidor de la música rock*⁵⁰. Výsledek mého překladu: *související s hudebním stylem rock nebo rock'n'roll; příznivec tohoto hudebního žánru.*

derivace *sandwich*: **sandwichería** *s.f. Establecimiento donde se venden sándwiches o bocadillos. Se usa más en algunas zonas de América que España*⁵¹, přeložila jsem: *prodejna baget.*

⁴⁶ SOANES, Catherine, HAWKER, Sara (edit.): *Compact Oxford English Dictionary of Current English*, Oxford University Press, 3. vyd., 2005, str. 753.

⁴⁷ <<http://botanika.wendys.cz/kvetena/>> [CIT. 2009-30-12]

⁴⁸ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008, str. 1126.

⁴⁹ *Real Academia Española*

⁵⁰ <http://buscon.rae.es/draeI/SrvltConsulta?TIPO_BUS=3&LEMA=rocanrolero> [CIT. 2009-27-12]

⁵¹ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008, str. 1150.

sandwichito: je nejspíš zdrobnělinou slova *sandwich*, což jsem ale nedohledala v žádném slovníku amerikanismů, proto jej ponechávám s otázníkem.

set-ball: definici jsem našla ve Slovníku cizích slov online a přeložila: *poslední míč, rozhodující podání v setu, v tenise*⁵².

set-point: Na stránkách *the Free Online Dictionary, Thesaurus and Enciclopedia*⁵³ se objevuje anglická definice **set-point**: *(tennis) the final point needed to win a set in tennis*. Ve výkladovém slovníku *Compact Oxford English Dictionary of Current English* jsem našla obdobnou definici: *noun (in tennis and other sports) a point which if won by one of the players will also win them a set.*⁵⁴ kterou jsem přeložila a citovala: *v tenise a jiných sportech, bod získaný jedním z hráčů, který mu zajišťuje výhru celého setu*.

suichero, derivace *suiche*: Výraz se objevuje na stránkách Vědecké elektronické knihovny *SciELO Colombia*⁵⁵ v článku o Státních železnicích v Kolumbii *We, the Railroaders, Configurations and Representations of Identity; National Railroads in Colombia (Ferrocarriles Nacionales de Colombia)*⁵⁶, z kterého jsem odvodila, že jde o profesi výhybkáře na železnici. V doslovu k anglicismům Marius Sala na straně 431 uvádí **suichero** v kategorii zaměstnání. Nejistila jsem ovšem v žádném ze slovníků amerikanismů, zda má **suichero** tentýž význam pro španělsky mluvící obyvatele původem z Latinské Ameriky i ve Spojených státech, ponechávám definici hesla s otázníkem.

trincador: Dubský ve slovníku uvádí *ochmelka*⁵⁷ Dále jsem objevila jako výraz používaný v Argentině: *(pop.) Lascivo; libidinoso*⁵⁸ přeložila jsem tedy *ochmelka; chlípník, smyslný*.

trincar, derivace slova *trinque*. Heslu **trincar** odpovídá definice ve slovníku *Nuevo diccionario esencial de la lengua española: Amér. Apretar u oprimir a alguien*⁵⁹. Tutěž

⁵² <<http://www.slovník-cizich-slov.cz/setball.html>> [CIT. 2009-28-12]

⁵³ <<http://www.thefreedictionary.com>> [CIT. 2009-28-12]

⁵⁴ SOANES, Catherine, HAWKER, Sara (edit.): *Compact Oxford English Dictionary of Current English*, Oxford University Press, 3. vyd., 2005, str. 944.

⁵⁵ <<http://www.scielo.org.co/scielo.php?lng=en>> [CIT. 2009-28-12]

⁵⁶ <http://www.scielo.org.co/scielo.php?pid=S0120-48072008000100014&script=sci_arttext> [CIT. 2009-28-12]

⁵⁷ DUBSKÝ, Josef: *Velký španělsko-český slovník II/I-Z*. Academia, Praha, 1993, str. 720.

⁵⁸ <<http://diccionario.babylon.com/TRINCADOR>> [CIT. 2009-28-12]

definici jsem objevila na internetových stránkách RAE⁶⁰. Pokračovala jsem s hledáním podrobnějších informací pro výraz v dané zemi a na internetovém diskusním fóru *El diccionario Latinoamericano*⁶¹ se objevil význam slova v Peru: *tener sexo*⁶². Jelikož se jedná o vysvětlení výrazu užívané v této konkrétní zemi, přesvědčila mě tato definice a zároveň ponechávám i tu, která je platná pro celou Ameriku.

Derivace hesla *twist*: **twistero**, heslo, které jsem nenašla v žádném slovníku amerikanismů.

whiskería: definice je popsána ve slovníku *Nuevo diccionario esencial de la lengua española: s.f. Bar de camareras o de alterne*⁶³. RAE podává značně odlišnou verzi: **whiskería**, *f. güiskería f. Establecimiento donde se sirve güisqui y otras bebidas alcohólicas*.⁶⁴ Dubského slovník uvádí výraz jako argentinismus: *výčep, bar*⁶⁵. Pokračovala jsem tedy s hledáním. Na internetových stránkách *Diccionario de la Lengua Española*⁶⁶ je heslo **whiskería** popsáno takto: *f. Bar de alterne en el que las camareras suelen estar a disposición de los clientes para prostituirse*⁶⁷ Na jazykovém fóru *WordReference Forum* se objevuje příspěvek: *cerca de mi casa hay una whiskería, y todos sabemos lo que es. Además de servir whisky y bebidas, hay otras cosas*.⁶⁸ Dala jsem přednost většímu počtu souhlasných definic a přeložila: *lokál určený k prostituci; bar, kde se servírky prostitují*.

V publikaci, která je zdrojem pro první část této diplomové práce, Marius Sala⁶⁹ nerozlišuje mezi cizími slovy a novotvory. Slovník zahrnuje všechny výrazy ve svých původních i nových formách a derivacích přizpůsobených fonologii a morfologii španělštiny, které dokazují přítomnost vlivu angličtiny. V této diplomové práci se objevuje

⁵⁹ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008, str. 1301.

⁶⁰ *Real Academia Española*

⁶¹ <<http://www.asihablamos.com>> [CIT. 2009-30-12]

⁶² <<http://www.asihablamos.com/?word=trincar>> [CIT. 2009-30-12]

⁶³ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008, str. 1370.

⁶⁴ <http://buscon.rae.es/draeI/SrvltConsulta?TIPO_BUS=3&LEMA=whsiker%EDa> [CIT. 2009-30-12]

⁶⁵ DUBSKÝ, Josef: *Velký španělsko-český slovník II/I-Z*. Academia, Praha, 1993, str. 791.

⁶⁶ <<http://www.wordreference.com/definicion/>>

⁶⁷ <<http://www.wordreference.com/definicion/whisker%C3%ADa>> [CIT. 2009-30-12]

⁶⁸ <<http://forum.wordreference.com/showthread.php?t=75837>> [CIT. 2009-30-12]

⁶⁹ SALA, Marius: *El español de América*. Publicaciones del instituto Caro y Cuervo, Bogotá, 1982.

velká řada slov převzatých z angličtiny používaných na celém americkém kontinentu: *make-up, manager, match, miss, monoblock, motorman, net, night-club, no contest, nonesquid, nurse, off, off-side, okey, open door, open game, out, outsider, over, overall, paddock, partner, party, passing, patronizar, penalizar, penalty, peppermint, performance, pickles, pick-up, picnic, ping-pong, pitcher, play, player, playground, pointer, ponchar(se), ponqué, prospectivo, punch, puncher, punching ball, puzzle, rabbit punch, race horse, raid, ranking, récord, recordman, referee, relax, retaliación, reteno, revaluación, revitalizar, ring, ring-side, rock-and-roll, roof garden, round, rugby, sandwich, scent, scooter, score, scorer, script, season, sedán, selfestárter, self-made man, senior, service, set, setter, sex-appeal, sexy, sheik, sheriff, short, show, single, sisal, skunk, slacks, slang, slip, slogan, smash, snob, socks, soft-ball, speaker, speedway, spiritual, split, sport, sportsman, spray-net, stand, steeplechase, stock, stop, stud, suiche, swing, tabloide, team, teddy boy, tee, test, ticket, timekeeper, tipear, trainer, training, trust, turf, unicameral, uppercut, valuable, video-tape, waffle, water-closet, water-polo, week-end, welter, whisky, whist, wing, yachting, yachtman, yoyo.*⁷⁰ Následující výrazy jsou běžně používány ve Španělsku: *manager, match, miss, night-club, off-side, okey, outsider, penalizar, penalty, performance, pickles, pick-up, picnic, ping-pong, puzzle, raid, récord, revitalizar, ring, rugby, sandwich, scooter, self-made man, set, setter, sex-appeal, sexy, sheriff, short, single, slang, slip, slogan, snob, speaker, spiritual, sport, stand, stock, stop, swing, test, ticket, trust, turf, unicameral, uppercut, waffle, water-closet, water-polo, week-end, welter, whisky, yachting.*⁷¹ Vzhledem k míře vlivu, který má angličtina všeobecně na ostatní jazyky, není překvapující fakt, že značná část těchto slov je považována za internacionalismy. Angličtina pronikla do všech okruhů španělského jazyka mluveného v Latinské Americe. Slovní zásoba zahrnuje výrazy především z těchto oblastí jazyka:

- sportovní terminologie: *match, net, out, pitcher, pitén, player, punch, raid, ring, rolata, round, score, team, training, turf, uppercut, atd.*
- technické výrazy: *máquina, mobil oil, paipa, station wagon, suiche.*
- zaměstnání: *paipa, ponchar(se), suiche.*
- nápoje a jídlo: *sandwich, tringue.*

V nejmenším zastoupení se objevují výrazy fauny, meteorologie, flóry a slova citově zabarvená.

⁷⁰SALA, Marius: *El español de América*. Publicaciones del instituto Caro y Cuervo, Bogotá, 1982, str. 407-408.

⁷¹ SALA, Marius: *El español de América*. Publicaciones del instituto Caro y Cuervo, Bogotá, 1982, str. 409.

Všechny výrazy zpracované v druhé části diplomové práce pochází z výkladového slovníku *Diccionario Mayor de los Cubanismos* Josého Sánchez-Boudy⁷². Další hlavní zdroje, ze kterých jsem čerpala, jsou překladový *Španělsko-český, česko-španělský slovník*⁷³ a *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*.⁷⁴ V této části diplomové práce, spíše než o vyhledávání informací a následné ověřování jejich správnosti, se jedná především o porozumění předkládaných definic hesel a idiomů v daném kontextu, a schopnost oddělovat související od nesouvisejícího. Kubanismy A zpracované v této práci jsou hovorové a dokládají nesmírnou autentičnost a tvořivost kubánského jazykového génia, čímž se stává úkol pro překladatele složitějším. Hesla jsou většinou podrobně vysvětlena, každý výraz je doprovázen kontextualizovanými příklady, které jsem zanechala ve stejném znění a z kterých jsem odvozovala, zdali jde o sloveso tranzitivní nebo intransitivní, další slovní druhy a také rody u postatných jmen. Přesto byl můj překlad ztížen, slovník je pro další zpracování velmi nepřehledný. Autor publikace, ze které čerpám při překladu kubanismů začínajících písmenem A není lingvista, nýbrž novinář. Autor nebere zřetel na gramatické kategorie, další možné významy pro dané heslo jsou někdy označeny kurzívou a někdy ne a velmi špatně odlišeny od kontextualizovaných příkladů nebo synonym. Z důvodu, že zpracovaná hesla se týkají španělštiny mluvené na Kubě, ponechala jsem pouze za označením **(1)** u všech případů zkratku pro tuto zemi. U následujících významů ji již neuvádím. Pro zajímavost jsem zachovala zkratku And, kterou jsem označila slova používaná i v Andaluzii.

Ráda bych upozornila, že navazuji na rozpracovaný Latinskoamerický slovník hesel začínajících písmenem A pana profesora Černého, ve kterém jsou též zahrnuta hesla ze stran 15 – 16 publikace Josého Sánchez-Boudy: *a*, *abacorar*, *abacúa*, *abairimo*, *abajo*, *abandono*, *abanicar*, *abarolí*, *abası*, *abaso*, *abeja*, *abelardizar*, *abelardo*. Také se v této diplomové práci neobjevují výrazy, které obsahuje slovník pana Černého zpracované z jiných slovníků amerikanismů se stejným významem v příslušné zemi. V případě hesla na straně 45 *aporreado de tasajo* a hesla na straně 50 *atraso* se na něj přímo odkazují.

⁷² SÁNCHEZ-BOUDY, José: *Diccionario Mayor de Cubanismos*. EDICIONES UNIVERSAL, 1. vyd., Miami, Florida, 1999.

⁷³ Kolektiv autorů. *Španělsko-český, česko-španělský slovník*. FIN PUBLISHING, 1. vyd., Olomouc, 1999.

⁷⁴ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008.

V druhé části této práce jsou hojně zastoupena různá úsloví a přirovnání. Ustálené spojení ze strany 34 ***la aguja sabe lo que cose, y el dedal lo que arrempuja***: *cada uno sabe su oficio*. «*Aquí la aguja sabe lo que cose, y el dedal lo que arrempuja*» se rovná českému *drž se, ševče, svého kopyta*. Některá kubánská přísloví jsou ale v češtině neznámé a nemají tudíž přesný ekvivalent kvůli rozdílům v kulturách. Jedním takovým idiomem je na straně 37 ***darse un pase de albahaca***: *alejarse el mal de ojo; quitarse la mala suerte. Mal de ojo*, pro které bylo obtížné najít přesný český překlad je vyloženo ve slovníku *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*: *Daño o perjuicio que se atribuye supersticiosamente a una mirada lanzada a propósito por una persona*.⁷⁵ Přeložila jsem a pokusila přiblížit se: *vyhnout se přímému pohledu do očí, který podle pověr přináší smůlu; zbavit se smůly*. Další příklad problematického hesla z důvodů kulturních rozdílů je na straně 28, ***abundantosa***: *se le dice con admiración a una mujer de muchas y muy buenas carnes. Significa: ¡Qué bello cuerpo!*, které jsem do češtiny volně přeložila: *žena, která je vlnadná a hodná obdivu pro její krásné tělo*. Bohatost jazyka, ve kterém zdomácněly nejrůznější typy výrazů je nesmírná. Příkladem jsou synonyma dokazující obrazotvornost kubánské španělštiny pro ustálené spojení *v tom je podstata věci; a jsme doma!*: ***ahí es donde está la malanga, ahí es donde la puerca tuerce el rabo, ahí es donde se le tuerce a la puerca el rabo, ahí está el detalle, ahí está la parte de la minucia, ahí mamá, ese es el ajo***. Dalším důkazem obraznosti v jazyce jsou výrazy jako ***ahí el filo no entra***: *eso no se puede hacer, todo se nedělá*, ***ser Anita la huérfanita***: *ser alguien quien se queja mucho, stále si na něco stěžovat, aby ho ostatní litovali*. Vtipná ustálená slovní spojení přeložená na straně 29 ***ser accionista de la Bayer, de la «Diuk Pauel», de un banco, de Vanidades, de la «Eso», de la «Istern»***.

Následující slovní spojení autor hlavního pramene ponechal bez dalšího vysvětlení. ***Asesinar una siesta***, «*me retiro que voy a asesinar una siesta*» jsem odvodila *dát si šlofika, dát si dvacet, jít si na chvíli zdřímnout*. ***Ser la artista de apoteochi; apoteochi es apoteosis***. Výraz *apoteosis* je definován slovníkem *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*: *s. f. 1. Alabanza o ensalzamiento de una persona, colectividad, etc. 2. Final brillante de algo, especialmente un espectáculo*.⁷⁶ Přeložila jsem: *být vychvalovaný, oslavovaný, populární*. ***Ser algo un ataque peor que el de los israelitas***, «*este libro es ataque peor que el de los israelitas*», jsem definovala *být velmi špatný*. ***Ay, Carajo, le dijo la mona al hijo***, «*ay,*

⁷⁵ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008, str. 776.

⁷⁶ RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8.vyd., Madrid, 2008, str. 86.

Carajo, se me rompió el carburador del automóvil, — ay, Carajo, le dijo la mona al hijo» odvodila jsem význam a definovala jako *odpověď na špatnou zprávu. enredarse alguien la pata en los alambres*, «*a ese le enredaron las patas en los alambres*» jsem na základě kontextu podle souvisejících výrazů u daného hesla *alambre* přeložila: *zaplést se, namočít se do problémů*. Nenašla jsem definici pro slovní spojení *accionista del «Mac Donal»* v žádném ze slovníků amerikanismů.

Z hlediska etymologie pochází kubanismy z terminologie baseballu, automobilismu, biliáru, zahrnuje také slova převzatá od otroků původem z Afriky nebo z hantýrky sociální skupiny tzv. *chuchero*⁷⁷. *Chucheros* významně ovlivnili a zanechali výrazy ve zdejší lidové španělštině. Zmíněné původy kubanismů jsou důkazem tvořivosti lidu, který čerpá pro svůj jazyk ze všemožných zdrojů. Slovník obsahuje také výrazy Kubánců žijících mimo svou zemi z důvodů dané politické situace.

⁷⁷ Tato postava se objevila na Kubě ve 40. letech minulého století. Patřil k nejnižší sociální vrstvě společnosti. Kouřili marihuanu a charakterizovali se typickým vzhledem, nosívali klobouk s širokou křempou a dvoubarevné boty, sako a řetěz visící až ke kotníkům. Byli vyznavači jednoho z afrických náboženství, které zdomácnělo spolu s africkými otroky.

Závěr

Cílem první části předkládané diplomové práce bylo přeložit a vysvětlit hesla převzatá z anglického jazyka, anglicismy, do španělštiny zemí Latinské Ameriky začínající písmeny M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, Y, Z. Tato hesla jsou sebraná ve výkladovém slovníku Mariuse Saly *El español de América*, a jsou důkazem toho, že roste počet výrazů pocházejících z anglického jazyka, které zdomácnují ve španělštině. Angličtina je jedním z jazyků, s kterými přichází španělština mluvená v Latinské Americe do styku. Po indiánských jazycích a kastilské španělštině používané na Iberském poloostrově zaujímají výrazy pocházející z angličtiny třetí místo v počtu převzatých slov do slovní zásoby zdejšího jazyka.⁷⁸ Ovlivňuje jeho lexikum od počátků průmyslové revoluce ve Velké Británii a díky stále rostoucímu globálnímu vlivu anglosaského světa především v oblasti sportu, techniky a také každodenního života. Výše zmíněná publikace, která představuje hlavní pramen pro mou práci, byla publikovaná v roce 1982. Vzhledem k tomu, že slovní zásoba je nejrychleji se měnící oblast jazyka, je v současnosti rozšířená o další výrazy pocházející z angličtiny, a jiné nabyly nových sémantických významů. Zároveň byla některá hesla vytlačena španělskými ekvivalenty nebo postupně vymizela spolu s předměty, které označovala. Slovník tedy není kompletní a plní i funkci historickou.

V druhé části této práce jsem se zabývala překladem hesel začínajících písmenem A sebraných ve výkladovém slovníku Josého Sánchez-Boudy *Diccionario Mayor de los Cubanismos*. Tato publikace obsahuje nejpoužívanější hesla zdomácněná v lidovém jazyce na Kubě, a jejím cílem je zachytit duši kubánského lidu. Nezahrnuje tedy specifický jazyk rybářů, pěstitelů cukrové řepy nebo tabáku, pokud výrazy původem z těchto okruhů nezdomácněly v přenesených nebo původních významech ve zdejší hovorové španělštině.

Během výzkumu nebylo vždy jednoduché nalézt řešení, při práci jsem se setkala s četnými problémy, o kterých se zmiňuji v komentáři. Velkým přínosem mi byl internet, který mi pomohl oddělovat související od nesouvisejícího a porovnávat informace, a také možnost konzultovat rodilé mluvčí. Mým cílem bylo nalezení správného ekvivalentu u všech případů pro nejlepší možné přiblížení latinskoamerického světa. Pro mě osobně byl překlad slovníků

⁷⁸ SALA, Marius: *El español de América*. Publicaciones del instituto Caro y Cuervo, Bogotá, 1982, str. 411.

velmi přínosný, snažila jsem se jej vypracovat tak, aby byl srozumitelný, a doufám, že bude využit v praxi.

Resumé

Obsahem předkládané diplomové práce je překlad anglicismů objevujících se ve španělštině Latinské Ameriky sebraných ve výkladovém slovníku *El español de América* Mariuse Saly. Jedná se o hesla začínající písmeny od M po Z. Práce dále zahrnuje výrazy používané ve španělštině Kubánské republiky a také Kubánci v exilu začínající písmenem A sebrané ve výkladovém slovníku Josého Sánchez-Boudy *Diccionario Mayor de los Cubanismos*. Tato diplomová práce je zpracována ve formě slovníku a je určena studentům romanistiky a také všem zájemcům o tento jazyk.

Resumen

La presente tesis contiene traducción de voces de origen inglés que se presentan en el español de Latinoamérica y se hallan en la publicación *El español de América* de Marius Sala. El trabajo aporta entradas que empiezan con la letra M hasta la Z. A continuación el trabajo también abarca palabras de la letra A utilizadas en el español de Cuba asimismo por los cubanos exiliados recogidas en el *Diccionario Mayor de los Cubanismos* de José Sánchez-Boudy. Esta tesis está elaborada en forma de diccionario y está destinada a los estudiantes de la Filología Hispánica y en general a todos los adherentes de este idioma.

BIBLIOGRAFIE:

- DUBSKÝ, Josef: *Velký španělsko-český slovník I/A-H*. Academia, Praha, 1993.
- DUBSKÝ, Josef: *Velký španělsko-český slovník II/I-Z*. Academia, Praha, 1993.
- Kolektiv autorů. *Pravidla českého pravopisu*. Lingea s.r.o., Brno, 2008.
- Kolektiv autorů. *Španělsko-český, česko-španělský slovník*. FIN PUBLISHING, 1. vyd., Olomouc, 1999.
- PEARSALL, Judy (edit.): *The New Oxford dictionary of English*, Oxford University Press, 1998.
- RUBIO CORDOVÉS, Mercedes (edit.): *Nuevo diccionario esencial de la lengua española*. Santillana Educación, S.L., 8. vyd., Madrid, 2008.
- SALA, Marius: *El español de América*. Publicaciones del instituto Caro y Cuervo, Bogotá, 1982, s. 343 – 374.
- SÁNCHEZ-BOUDY, José: *Diccionario Mayor de Cubanismos*. EDICIONES UNIVERSAL, 1. vyd., Miami, Florida, 1999, s. 16 – 61.
- SOANES, Catherine, HAWKER, Sara (edit.): *Compact Oxford English Dictionary of Current English*, Oxford University Press, 3. vyd., 2005.

Internet:

Atlas květin: *Manilkara zapota*

<<http://www.atlasbotani.eu/index.php?detail&cislo=2196>> [cit. 2009–30-11]

Cuba forum:

<<http://www.cubaforum.nl/viewtopic.php?t=171>>

Diccionario de Argot Cubano:

<<http://www.conexioncubana.net/index.php?st=others&sk=pdef&id=c>>

Diccionario de la lengua española:

<<http://www.wordreference.com/definicion/>>

Diccionario de los sinónimos y de los Antónimos en inglés de Collins:

<<http://diccionario.reverso.net/ingles-definiciones/>>

Diccionario de Modismos Chilenos:

<<http://www.mainframe.cl/diccionario/diccionario.php?letra=P>>

Diccionario Dominicanismos:

<<http://sites.google.com/site/josellibre2/diccionariodominicanismosn>>

Diccionario inglés español gratis:

<<http://www.spanishdict.com/translate/>> [cit. 2010-21-01]

El castellano en Venezuela:

<<http://www.analitica.com/BITBLIO/rosenblat/castellano.asp>>

El Chuchero cubano:

<<http://www.amigospais-guaracabuya.org/oagef098.php>> [cit. 2010-03-10]

El diccionario Latinoamericano:

<<http://www.asihablamos.com/>> [cit. 2009-28-12]

El diccionario social de regionalismos latinos más completo del mundo:

< <http://www.tubabel.com/>>

El exilio histórico cubano – René VÁZQUEZ DÍAZ:

<<http://perso.wanadoo.es/covenant/progreso/opinion/rene1.htm>> [cit. 2010-02-12]

Euroresidentes – Primera web 2.0 social europea e iberomaricana:

<<http://www.euroresidentes.com/>>

Fundéu BBVA – Vademécum: Diccionario de dudas del español:

<<http://www.fundeu.es/esurgente/lenguaes/>> [cit. 2009-06-12]

Květena zemí koruny české: svazek 3, strana 185

<<http://botanika.wendys.cz/kvetena/kvetena.php?dil=3&page=185>>

La Página del Idioma Español:

< <http://www.elcastellano.org/>> [cit. 2009-08-11]

Miguel Fleta – Wikipedia – la enciclopedia libre:

<http://es.wikipedia.org/wiki/Miguel_Fleta> [cit. 2010-24-02]

Notes on Anglicismos in American Spanish:

< <http://www.jstor.org/pss/335240>> [cit. 2009-28-12]

Online Etymology Dictionary:

<<http://www.etymonline.com/>>

Página Web Oficial del Gobierno de Baja California Sur:

<http://www.bcs.gob.mx/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1> [cit. 2009-08-11]

Real Academia Española – Diccionario de la Lengua Española:

<<http://www.rae.es/rae.html>>

San Que Bolá del Gallinero: SLOGANS COMERCIALES DE LA CUBA DE AYER:

<<http://marakka2000.blogspot.com/2009/01/slogans-comerciales-de-la-cuba-de-ayer.html>>
[cit. 2010-30-01]

SciELO Colombia – Scientific electronic library online:

<<http://www.scielo.org.co/scielo.php?lng=en>> [cit. 2009-28-12]

Si usted escucha a un Cubano decir ... LO QUE NOS LLEGÓ DE ÁFRICA:

<<http://www.solysonmagazine.com/item.php?lang=1&issue=112&item=4.>> [cit. 2010-03-02]

Taino indians:

<<http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Taino+Indians>> [cit. 2010-21-01]

The Free Online Dictionary, Thesaurus and Enciclopedia:

<<http://www.thefreedictionary.com>>

Příloha I – Anglicismy - derivace A – L ⁷⁹:

aut, viz: *out*; (MS).
cherife, viz: *sherrif*; (MS).
cho, viz: *show*; (MS).
chou, viz: *show*; (MS).
escúrer, viz: *scooter*; (MS).
escor, viz: *score*; (MS).
escore, viz: *score*; (MS).
escorer, viz: *scorer*; (MS).
eslac, viz: *slacks*; (MS).
eslang, viz: *slang*; (MS).
eslaques, viz: *slacks*; (MS).
eslip, viz: *slip*; (MS).
eslogan, viz: *slogan*; (MS).
esnob, viz: *snob*; (MS).
esnobo, viz: *snob*; (MS).
espiquer, viz: *speaker*; (MS).
espor, viz: *sport*; (MS).
estaff, viz: *staff*; (MS).
estand, viz: *stand*; (MS).
estation wagon, viz: *station wagon*; (MS).
estayer, viz: *stayer*; (MS).
estoc, viz: *stock*; (MS).
estraic, viz: *strike-out*; (MS).
estriquear, viz: *estriquear*; (MS).
estriquear, (Mex): vyřadit odpalovače ze hry po třech dobrých nadhozech; (MS).
guafle, viz: *waffle*; (MS).
guáfol, m. (US): oplatka; (MS).
guaflera, viz: *waflera*; (MS).
guáter, viz: *water-closet*; (MS).
güisque, viz: *whisky*; (MS).
güisqui, viz: *whisky*; (MS).
juisqui, viz: *whisky*; (MS).

⁷⁹ Všechny vybrané výrazy jsou derivacemi anglicismů zpracovaných na stranách 9-27 této diplomové práce.

Příloha II – Kubanismy - písmena B-Z⁸⁰

baracutey, viz: *aserrín*.

bicongo, viz: *agua*.

bijirita, viz: *aceite*.

Billy Grajam, viz: *alma*.

blandito, viz: *aceite*.

bocacho, viz: *aceite*.

bollo, viz: *alafún*.

borde, viz: *aura*.

bragueta, viz: *aceite*.

cabo, viz: *aceite*.

cabo de paraguay, viz: *aserrín*.

cafiaspirínico, viz: *aceite*.

cagar blandito (o pa' dentro), viz: *aceite*.

calamidad y su perro, viz: *Anita*.

callos, viz: *abrir*.

caracañal, viz: *aura*.

carácter, viz: *aceite*.

carne, viz: *atrás*.

Castellanos, viz: *Aspiazo*.

champe, viz: *aceite*.

charquito, viz: *aceite*.

cherna, viz: *aceite*.

cherna, pargo y cubereta, viz: *aceite*.

chuchero, m., (1) (Kub): typická postava na Kubě; tito takzvaní floutci nosívali široké kalhoty vykasané do pasu a úzké u kotníků, dlouhý řetěz, který téměř dosahoval země, klobouk z koziny s širokou krempou a kárované sako s ohromnými nárameníky, které sahalo ke kolenům, mívali krátký rovný sestřih na zátylku a dlouhé vlasy po stranách hlavy a používali zvláštní hantýrku, která ovlivnila zdejší španělštinu; (DMC).

cintillo, viz: *aterizar*.

clavo de línea, viz: *atravesado*.

codo, viz: *aceite*.

comer como un mulo, viz: *anormal*.

comerle el cerebro, viz: *apacentar*.

comparsa, viz: *alacrán*.

componedor de batea, viz: *apagafuego*.

con fe y ardor, viz: *alma*.

con toda la tripa, viz: *alma*.

corazón, viz: *agitar*.

correveidile, viz: *andar*.

coyote, viz: *ajá*.

cubano, viz: *arandela*.

cubereta, viz: *aceite*.

cuidado con los callos, viz: *abrir*.

cundango, viz: *aceite*.

dar más aceite un ladrillo, viz: *aserrín*.

⁸⁰ Všechna vybraná hesla jsou výrazy objevující se v kubanismech A zpracovaných na stranách 28-52 této diplomové práce.

dar salticos de charquito en charquito, viz: *aceite*.
darse un pase con rompesaragüey, viz: *albahaca*.
de cerca parece y de lejos lo es, viz: *aceite*.
detalle, viz: *ahí*.
diñar, viz: *aliñar*.
dulce de guayaba, viz: *aceite*.
Duroña, viz: *aserrín*.
echarle bicongo, viz: *agua*.
el que nace para real no llega a peseta, viz: *alpiste*.
Embullo, viz: *Avelino*.
endeudado, viz: *apergoyado*.
estar al borde de piragua, viz: *aura*.
estar caracañal de mau, mau viz: *aura*.
estar en carne, viz: *atrás*.
estar en carne viva, viz: *atrás*.
estar mechado, viz: *aceite*.
estómago, viz: *alacrán*.
estreñido, viz: *artritis, aserrín*.
flumbear, viz: *amantequillarse*.
gordo, viz: *alambre*.
Grajam, viz: *alma*.
hacha y machete, viz: *achero*.
Harapos, viz: *agua*.
hedionda, f., viz: *apestosa*.
Huele Huele, viz: *Avelino*.
importador de carne para el interior, viz: *aceite*.
inmolar, viz: *amolara*.
ir a pie, viz: *apearse*.
Jeringuilla, viz: *Avelino*.
laxante, viz: *apurativo*.
machete, viz: *achero*.
managua, viz: *almendra*.
masterchar y reyerta, viz: *alafún*.
matarse, viz: *apretar*.
mau, mau, viz: *aura*.
mechado, viz: *aceite*.
mejoral con él, viz: *aspirina*.
mojarse los papeles, viz: *altarito*.
mojonera, viz: *atraque*.
mojones, viz: *atracarse*.
nalga (pálida), viz: *aceite*.
obonucué, viz: *anacúe*.
pa' dentro, viz: *aceite*.
pailero, viz: *aceite*.
pajarito, m., homosexual, viz též: *aviador, aceite*.
pájaro, viz: *aceite*.
palma, viz: *alpiste*.
paraguas, viz: *aserrín*.
parecer «Billy Grajam», viz: *alma*.
parecer Pedro Harapos, viz: *agua*.
pargo, viz: *aceite*.
parguela, viz: *aceite*.
partido, viz: *aceite*.
pasión, viz: *alborotarse*.

patas, viz: *alambre*.
Pedro Harapos, viz: *agua*.
pescado, viz: *ahumarse*.
peseta, viz: *alpiste*.
pete, viz: *armada*.
peter, viz: *armada*.
pez, viz: *alambre*.
picar dinero, viz: *aborde*.
pinotea, viz: *aserrín*.
piragua, viz: *aura*.
pista, viz: *algo*.
polín, viz: *atravesado*.
Prendelgás, viz: *Avelino*.
Puerta Cerrada, viz: *aserrín*.
qué suerte tiene el cubano, le coge el dinero a Antonio y vota por Castellanos, viz: *Aspiazo*.
real, viz: *alpiste*.
reyerta, viz: *alafín*.
rififi, viz: *aceite*.
rompesaragüey, viz: *albahaca*.
salticos, viz: *aceite*.
saoco, viz: *azúcar*.
sayonara, viz: *aceite*.
selastraga, viz: *aceite*.
ser aceite de cabo de paraguas, viz: *aserrín*.
ser achonero, viz: *achón*.
ser algo una mojonera, viz: *atraque*.
ser baracutey, viz: *aserrín*.
ser crema de managua, viz: *almendra*.
ser duro como cabo de paraguay, viz: *aserrín*.
ser estreñado, viz: *aserrín*.
ser importador de carne para el interior, viz: *aceite*.
tener atrás un chino en puntillas, viz: *aura*.
tener pista, viz: *algo*.
tira el cintillo, viz: *aterrizar*.
tolete, viz: *alambre*.
Trío del Embullo, viz: *Avelino*.
tripa, viz: *alma*.
trueno que está para uno no hay palma que se lo quite, viz: *alpiste*.
vivir, viz: *aire*.
vivir durete entre Duroña y Puerta Cerrada, viz: *aserrín*.
volador, m., homosexual, viz též: *aviador*.
yagua, viz: *alacrán*.